

Po nemirni soboti v Pakracu mirna nedelja

Neposredni povod za pakraške dogodke naj bi bila hrvaška resolucija o razdruževanju v Jugoslaviji — Po uradnih virih ranjeni trije policisti

OD NAŠEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 3. marca — Spet se je iztekel vroč vikend, v katerem pa po čudeznem naključju ni prišlo do prelivanja krvi, saj se je strelijo iz najrazličnejšega orožja. Zato bi lahko na prvo mesto postavili naslednje govorice o mrtvih in ranjenih Srbih, potem nerazumno reagiranje predsednika države dr. Borisa Jovića, ki je na območje spopada med hrvaško policijo in srbскими uporniki iz Pakraca poslal vojsko in nato morda sinočnje Tudmanovo pismo Joviću, v katerem hrvaški predsednik med drugim govori o vmesavanju vojske v srbsko vstajo v slavinski obliki Pakrac.

Neposredni povod za pakraške dogodke naj bi bila hrvaška resolucija o razdruževanju v Jugoslaviji, ki pa bolj govori o pomembnem združevanju suverennih republik kot pa o ločevanju od

bilo v Pakracu pobitih več ljudi itd.

Kaj se bo iz vsega tega izcimilo, je težko reči. Danes so se uredili razmeri s predstavniki občine Pakrac ves dan pogovarjali predstavniki hrvaškega sabora, ki jih je vodil predsednik zbora občin Slavko Degoricija, in hrvaške vlade. Po sklepih z nočne seje državnega predsedstva naj bi red in mir v Pakracu vzpostavili hrvaški organi v sodelovanju z zveznim sekretariatom za notranje zadeve, ki je svoje inspektorje poslal v Pakrac že včeraj. Očitno pa je, da bo treba čimprej vzpostaviti red in mir tudi na območju razširjene Kninske krajine, kjer že od 17. avgusta lani ne priznavajo hrvaške oblasti. (Več na 2. strani).

PETER POTOČNIK

Predsedstvo SFRJ o dogodkih v Pakracu

BEOGRAD, 3. marca (Tanjug) — Na nočni seji predsedstva SFRJ, ki ji je predsedoval predsednik dr. Boris Jović, so predložili varnostne razmere na območju občine Pakrac. Seje so se udeležili tudi predsednik ZIS Ante Marković in zvezna sekretarja za ljudsko obrambo in notranje zadeve.

Da bi prišlo do normalizacije položaja, nastalega zaradi incidentov v Pakracu, — pri tem je bistvenega pomena navzočnost določenih enot JLA — je treba doseči, da se čimprej, najpozneje pa v 24 urah, vzpostavi stanje, kakršno je bilo pred incidenti, je sklenilo predsedstvo. To pomeni, naj se vsi policisti s policijske postaje v Pakracu vrnejo na svoja delovna mesta, rezervna sestava naj se demobilizira v skladu s predpisi, umaknejo pa naj se tudi vse druge sile, ki so sodelovale v dogodkih. Za uresničitev ukrepov bodo posredovali pristojni organi Republike Hrvaške v sodelovanju z zveznim sekretariatom za notranje zadeve.

Glede na nastali položaj je treba čimprej objektivno proučiti vzroke in posledice omenjenih dogodkov, vsi tisti, ki so pripomogli, da je do njih prišlo, pa so zato kazensko odgovorni, je rečeno v poročilu s seje predsedstva SFRJ.

Jugoslavije. V resnici je bila občina Pakrac že nekaj časa pozvana z nastajanjem novega kninskega območja na Hrvaškem, oziroma spreminjanja hrvaškega ozemlja v Srbsko krajino kot pomembnega dela prihodnje Velike Srbije. Zato so prejšnji teden na seji občinske skupščine Pakrac sklenili, da postanejo del samostojne srbske avtonomije z lastno policijo, ki za svoje delo odgovarja le nezakoniti kninski centrali. To se je zgodilo v petek, ko so srbski policisti iz Pakraca ob pomoči rezervistov, tudi srbske narodnosti, v pakraski policijski postaji razorožili in poiznili 16 policistov hrvaškega notranjega ministristva. To je

• BEOGRAD, 3. marca (Tanjug) — Po podatkih ministristva za notranje zadeve Republike Hrvaške in predstavnika zveznega sekretariata za notranje zadeve se je v skladu s sklepi predsedstva SFRJ okoli 18. ure iz Pakraca umaknilo blizu 100 pripadnikov hrvaške policije. Kot je rečeno v sporočilu, se bodo takoj, ko bodo zagotovljeni vsi potrebni pogoji, umaknile tudi vse preostale policijske sile.

• BEOGRAD, 3. marca (Tanjug) — V več priobalstkih republikah, Estoniji in Latviji, danes glasujejo o tem, ali želijo obnoviti nekdanjo državno neodvisnost. Referenduma poteka mirno in ob zadovoljivi udeležbi: v Latviji so opoldne zabeležili 50-odstotno udeležbo (v Rigi okoli 40 odstotkov), v Estoniji pa je bilo celotno povprečje že višje, razen glavnega mesta Tallina (41 odstotkov).

V primerjavi z Litvo, ki je na svojem referendumu 9. februarja zbrala skoraj okoli 80 odstotkov prirediteljskih glasov, sta Estonija in Latvija znatno manjši po številu prebivalstva, hkrati pa imata neprijetno večji delež ruskojezičnih volilcev.

V Latviji se je zbralo 117 opazovalcev, glasovanja iz 19 držav, v Estoniji pa se muje okoli 60 opazovalcev iz 11 držav.

V obeh priobalstkih prestolnicah z dokajšnjim zaupanjem pričakujejo, da bodo zbrali okoli dve tretjini glasov za državno neodvisnost. Volišče zaprejo ob 20. uri, prave izide pa pričakujejo šele po polnoči.

Referendum in odcepitvi od ZSSR najbolj nasprotujejo tisti krogi ruskojezičnega prebivalstva, ki pripadajo velikim podjetjem vsevsežne pristojnosti, oziroma so politično povezani s promoskovskima KP. Eno najbolj spornih vprašanj v obeh republikah pa je v tem, da dopuščata glasovati le tistim državljanom, ki imajo civilno osebno izkaznico (pasport), ne pa tudi stalno nastanjenim osebim oziroma vojakom, ki služijo redni rok. (Več na 4. strani.)

TONE RUPNIK

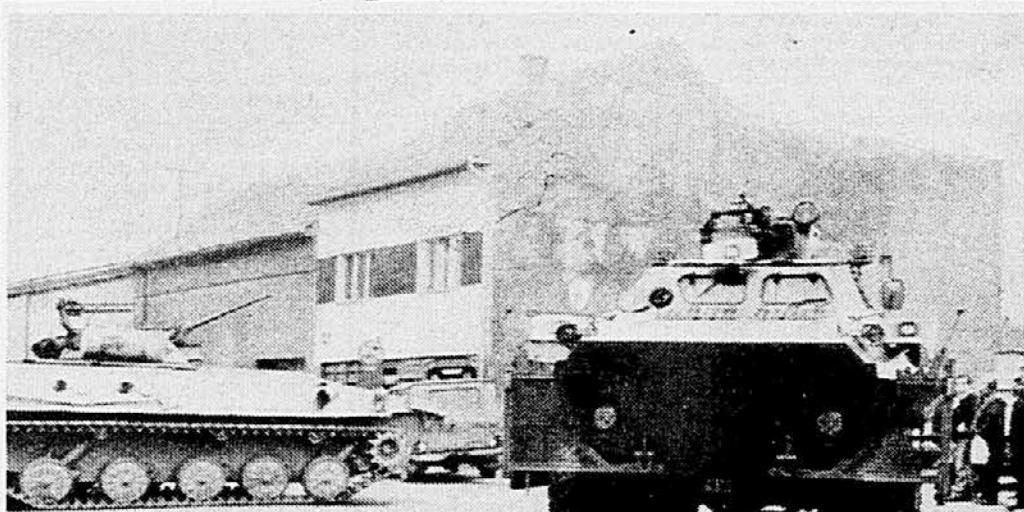
TEMA DNEVA

Pakraška apokalipsa

Se nekaj dni in naokrog bo leto, ko se nam je čas počitka spremenil v preganjanje strahov, groženj, izživljanj, spopadov, potiskanje konflikta med boljševizmom in demokracijo na občutljivo področje mednarodnih sporov, odkar se nenehno soočamo z apokaliptičnimi jezdecji, ki so biblijski simbol strahot, v naših okoliščinah pa boljše pogube, pomešane z oživiljenim nacionalsocializmom. To, kar se je pred letom dni dogajalo na srbskem mitingu na Petrovi gori v bližini Karlovca z vzkliki »Tukaj je Srbija, ne bomo dovolili, da bodo na Hrvaškem vladali Hrvati« ipd., se pravzaprav udejanja od Knina do Pakraca, od srbske zaplenbe hrvaških benčinskih črpalk v Srbiji do nekakšne politične in (ne)pravne diskvalifikacije Tudmanovega pisma Bushu, od srbske vstaje v nestrskem Pakracu do posredovanja hrvaške policije in do Jovičevega pošiljanja vojske na vroče območje. S tem je turnusni predsednik države pravzaprav potrdil Tudmanove trditve, da so bili v poskus prevrata v Pakracu vmešani visoki oficirji JLA. K pakraski apokalipsi podobni kajpada spadajo še zgodbe o mrtvih in ranjenih Srbih, s katerimi je bil tudi obveščen doberšni del sveta, tako kot je bil seznanjen o vatikanskem »posojilu« Hrvaški, radioaktivnem madžarskem orožju, ki ga je uvozila Hrvaška in še o marsičem.

V kontinuiteti velikosrbske politike od 8. seje srbskega skajša sēm, ko se je tako ali drugače začel razpad države, so bili pakraski dogodki pričakovani. Vprašanje je samo, ali bo demokracijski del države konec koncev našel Ariadnino nit v konfliktu med boljševizmom in povolilno demokracijo, ki je skrita v zakulisju mednarodnih sporov. Čas bi že bil, da apokaliptični jezdecji Srbošlavije izginejo za našim obzorjem. Zato pa morajo napadeni tudi sami poskrbeti, da ne bo prepozno.

PETER POTOČNIK

NEDELJSKO POPOLDNE V PAKRACU — Oklepni transporter JLA (levo) in oklepno vozilo Ministristva za notranje zadeve Hrvaške v središču Pakraca. (Telefoto: Tanjug)

LE KDO GA JE POSLAL?

Karikatura: Franco Juri

Irak je pristal na vse

Na pogajanjih z zvezniki je Irak sprejel vse pogoje, prav tako pa tudi določila trinajste resolucije VS — Sadam Husein je očitno še vedno na oblasti

RIAD, BAGDAD, NEW YORK, 3. marca — Predstavniki mednarodnih sil in Iraka so danes v nekom oporišču v južnem Iraku, kake tri kilometre od meje s Kuvajtom, začeli pogajanja o pogojih za formalno prekinitev ognja na bojišču v Zalivu. Delegacijo mednarodnih sil je vodil ameriški general Norman Schwarzkopf, ime voditelja iraške delegacije pa ni znano. Tuje agencije navajajo, da so bili v njej predstavniki iraškega generalštaba in zunanjega ministristva.

Kasno sinoči je varnostni svet OZN po dolgotrajnih razpravah sprejel resolucijo 686, ki so jo predlagale ZDA. S to resolucijo — trinajsto po vrsti — svetovna organizacija določa pogoje za premirje v zalivski vojni. Protinjej je glasovala edinele Kuba, tri članice 15-članskega varnostnega sveta pa so se glasovanja vzdržale.

• JERUSALEM, 3. marca (Tanjug) — Dobro obveščeni viri trdijo, da je voditelj iraške opozicijske laburistične stranke Simon Peres pripravil obsežen mirovni načrt za Blizni vzhod in program za reševanje palestinskega problema. Naslednji teden naj bi predstavil amerškemu sekretarju Backerju, ko bo ta prisel v Tel Aviv. Čeprav podrobnosti Peresovega mirovnega načrta niso znane, smo zvedeli, da sta v njem najpomembnejša predlog o ponovni vključitvi Jordanije v mirovni proces in zamisel o ustanovitvi federacije ali konfederacije Jordanije in Palestine.

Trinajsta resolucija VS OZN je nedvomno pomemben dokument (zanj je glasovala tudi SZ), ki daje mednarodno podporo Američanom pri urejanju zalivske krize v povojnem obdobju. Najnovejša resolucija v bistvu podpira prevladujoče mnenje, da so sile protiraške koalicije prekinile z napadi samo zato, da dajo Iraku možnost, da se po dredi zahtevam ameriškega predsednika Busha, in jih izpolni. Članicam varnostnega sveta je v dolgotrajnih razpravah do določene mere uspelo omiliti bojeviti ton ameriškega osnutka (zlasti v tistem delu, v katerem je govor o žuganju z novim napadom na Irak, če ta ne bi spoštoval vseh Bushovih ukazov), v sprejeti resoluciji pa so sicer ohranjeni vsi elementi, ki jih je predlagal predsednik Bush.

Najnovejša resolucija VS OZN nalaga Iraku, da mora spoštovati vse dosedanje (dvajset po številu) resolucije svetovne organizacije. Odreja tudi, začije, naj prislokojijo na pomoč Kuvajtu pri obnovi dežele.

Varnostni svet pa se ni izrekel o resoluciji, s katero pet neuravnoteženih držav, članice sveta, zahtevajo takojšnje posredovanje mednarodne skupnosti pri humanitarnih delih, Kuvajtu in Iraku. Svet naj bi se o tem dokumentu izrekel na nocojšnjem sestanku. Po besedah ameriškega generala Normana Schwarzkopfa sta se na današnjem srečanju obe strani že dogovorili za takojšnjo izpustitev vojnih ujetnikov iz Iraka in kuvajtskih civilistov, so jih iraške zasedbene sile odpeljale iz Kuvajta. Na pogajanjih, ki niso trajala niti dve uri, so se dogovorili tudi o pogojih za umik zavezniških sil z iraškega ozemlja. Ameriški general je izjavil, da se bodo vse koalicije

ske sile umaknile iz Iraka takoj po prekinitvi ognja, iraški predstavniki pa so navedli podatke o minskih poljih v Kuvajtu in mednarodnih vodah v Perzijskem zalivu. Obe strani sta se strinjali z načini, s katerimi bi preprečili nadaljnje spopade med njunimi oboroženimi silami.

Sadam Husein se je sinoči setal z dvema sodelavcema, je davil sporočil bagdaski radio. Novica je ena redkih potrdil, da je iraški voditelj še vedno na oblasti. Sestanek naj bi pomenil zdajnje pripravo Irčanov pred današnjimi pogovori z zavezniškimi poveljniki o mirovnih pogojih. S Sadamom sta se sestala ministristva za informacije Latif Nasif al Džisim in namestnik načelnika generalnega štaba iraške armade general Abdul Satar Ahmed al Mami.

MITJA MERŠOL in Tanjug

Demosov posvet o osnutku proračuna

Poslanci Demosovih strank podprli osnutek prvega pravega proračuna — Različno glede cest

POLJCE, 3. marca — Demosovi poslanci so se spet zbrali v Centru za obrambno usposabljanje, glavna tema tokratnega posveta pa je bil osnutek republiškega proračuna, za obravnavo katerega so porabili cel sobotni dan. V petek, ko se je posvet začel, so zaradi odsotnosti nekaterih ključnih ministrov obravnavali aktualna politična dogajanja v Sloveniji in Jugoslaviji.

Osnutek proračuna so podprli in ga označili kot primernega za razpravo v skupščini, saj gre za osnutek prvega pravega proračuna samostojne države. Klub je v svojih stališčih podprl idejo, da se v fazi izdelave predloga prouči možnost zmanjšanja proračuna na 5 do 10 odstotkov in da se v tem okviru odpravi tudi davek na izplačane osebne dohodke, kar bi zmanjšalo obremenitev v gospodarstvu. Ob tem pa Demosovi poslanci poudarjajo, da je ob globalnem zmanjšanju proračuna treba zagotoviti minimalno socialno varnost ter dokončati proces osamosvajanja Slovenije.

Sredi razprave o proračunu so poslanci v soboto popoldne pripravili tudi tiskovno konferenco, na kateri se je že izkazalo, da v Demosu podpirajo integralno zastavljen proračun in da bo na prispevke in namenske sklade treba pozabiti. Predsednik poslanskega kluba Demosa dr. Franc Zagorčen je že takrat poudaril, da gre pri osnutku proračuna za prvi proračun samostojne države in da po njem plačujejo Jugoslaviji le kotizacije.

Tudi na tiskovni konferenci se je pokazalo, da so pogledi posameznih članic Demosa na proračun nekoliko drugačni. Najpomembnejša je vsakokoli razlika pri cestah. Socialdemokrati so namreč nasprotovali linearnemu zniževanju proračuna, predvsem pa so zahtevali, naj se cestni dinar dejansko porabi za ceste. (Več o posvetu na 2. strani.)

ALES ŠTERGAR

Estonija in Latvija se izrekata o neodvisnosti

Do poldneva se je referenduma udeležila polovica volilcev — Navzočih 177 tujih opazovalcev — Mirno

OD NAŠEGA POROČEVALCA

TALLINN, 3. marca — V dveh priobalstkih republikah, Estoniji in Latviji, danes glasujejo o tem, ali želijo obnoviti nekdanjo državno neodvisnost. Referenduma poteka mirno in ob zadovoljivi udeležbi: v Latviji so opoldne zabeležili 50-odstotno udeležbo (v Rigi okoli 40 odstotkov), v Estoniji pa je bilo celotno povprečje že višje, razen glavnega mesta Tallina (41 odstotkov).

V primerjavi z Litvo, ki je na svojem referendumu 9. februarja zbrala skoraj okoli 80 odstotkov prirediteljskih glasov, sta Estonija in Latvija znatno manjši po številu prebivalstva, hkrati pa imata neprijetno večji delež ruskojezičnih volilcev.

V Latviji se je zbralo 117 opazovalcev, glasovanja iz 19 držav, v Estoniji pa se muje okoli 60 opazovalcev iz 11 držav.

V obeh priobalstkih prestolnicah z dokajšnjim zaupanjem pričakujejo, da bodo zbrali okoli dve tretjini glasov za državno neodvisnost. Volišče zaprejo ob 20. uri, prave izide pa pričakujejo šele po polnoči.

Referendum in odcepitvi od ZSSR najbolj nasprotujejo tisti krogi ruskojezičnega prebivalstva, ki pripadajo velikim podjetjem vsevsežne pristojnosti, oziroma so politično povezani s promoskovskima KP. Eno najbolj spornih vprašanj v obeh republikah pa je v tem, da dopuščata glasovati le tistim državljanom, ki imajo civilno osebno izkaznico (pasport), ne pa tudi stalno nastanjenim osebim oziroma vojakom, ki služijo redni rok. (Več na 4. strani.)

Delov politični barometer — marec

Na vrhu lestvice nobenih sprememb — Na ocenjevanju bosta marca spet dr. Pučnik in dr. Capuder

LJUBLJANA, 3. marca — Marčevski politični barometer Dela-Stik ni zaznal kakršnih bistvenih sprememb v cenjenosti in poznavanju slovenskih politikov v javnosti. To končni uvrstitvi na rang odloča namreč tako ocena politike kot to, koliko vprašanih ga zna oceniti. Na vrhu lestvice se čvrsto držijo dr. Janez Drnovšek, Milan Kučan, Ciril Zlobec in Lojze Peterle.

Jože Smole se je s petega spustil na sedmo mesto, zato pa sta šla dr. Ciril Ribičič in dr. Matjaž Kmecl za mesto navzgor. Za dve mesti navzgor sta šla Jožef Školč in dr. France Bučar, dr. Dimitrij Rupel za tri, Igor Bavčar pa kar za štiri mesta. Po lestvici navzdol pa so šli še: Viki Potočnik, dr. Jože Mencinger in Mile Šetinc za eno mesto, dr. Alojzij Šuštar, Janez Janša in Viktor Zakej za tri mesta, Ivan Oman pa kar za štiri mesta.

In kako sta se odrezala novinka na lestvici — Miran Potrč in Emil Milan Pintar. Prvi je zasedel solidno 14. mesto, drugi pa je zasedel zadnje mesto in se z marcem tako poslavja od Delovega barometra. Iz kroga ocenjevalnih izstopa še Viktor Zakej, ki je tokrat zasedel 19. mesto.

Delovi anketiranci so očitno v krogu ocenjevalnih politikov najbolj pogrželi dr. Jožeta Pučnika in dr. Andreja Capudra. Zbrala sta namreč največ predlogov, naj se ju znova uvrsti med dvajseterice. Precej predlogov je zbral tudi dr. Dušan Plut, pa dr. Marko Krpanec in Sonja Lokarjeva, tako da se lahko prav kmalu najdejo v Delovem političnem barometru. Sicer pa je iz predlogov Delovih anketirancev o politikih, ki bi jih kazalo uvrstiti med ocenjevalne, (vsako je lahko navedel po eno ime) mogoče razbrati pestrost okusov, saj se je na listi čakajočih nabralo blizu petdeset imen. Več na 3. strani.

S. P.

Elan se mora popolnoma revitalizirati

S stečajnim upraviteljem Elana in njegovo ekipo je odbor upnikov Elana zadovoljen

LJUBLJANA, 3. marca — Edino stališče medresorske skupine izvršnega sveta skupščine republike Slovenije glede sanacije Elana, s katerim se je na večerajšnji seji strinjal odbor upnikov Elana, je naslednji: »Podpiramo prizadevanja za ohranitev firme Elan in z njo povezano blagovno znamko.« Vse druge predloge je odbor upnikov soglasno zavrnil.

Omenjena seja se je odvijala za zaprtimi vrati, odbor upnikov pa je nato v izjavi za javnost sporočil, da je zadovoljen s sodelovanjem stečajnega upravitelja in njegove ekipe. Kot nesprejemljiv pa so upniki ocenili predlog komisije, da bi vlada vložila v sanacijo Elana 30 milijonov nemških mark in si s tem pridobila najmanj 51 odstotkov kapitalnega deleža v Elanu. Na sestanku so se dogovorili tudi, da bodo zaradi kreditibilnosti v Elanov holding v Brnci sprejeli nove partnerje. (Več na 3. strani.)

V. F.

Peto žrebanje Podarim — dobim, 481 nagrad, 203.000 prodanih kartic

LJUBLJANA, 3. marca — V akciji Podarim — dobim, za slovenske športne zmagce, so za peto žrebanje za 481 nagrad prodali 203.000 darilnih razglednic, v vsej akciji doslej pa že več kot milijon, tako da organizatorji računajo, da bodo izpolnili letošnji načrt s skupno poldrugim milijonom prodanih kartic. Tokrat je srečo delila atletinja Marjana Lužar, naša adut na mladinskem evropskem prvenstvu avgusta v Solunu. Dobitnica srebrne kolajne z minulega mladinskega svetovnega prvenstva na 400 m ovire v Plodivju je tokratne najlepše nagrade razdelila sorazmerno po vsej Sloveniji, najlepši nagradi — avtomobil citroën AX 11 TE — pa sta dobila Franc Novak iz Brežic in Breda Pernice iz Ljubljane. Na sliki: Marjana Lužar, Rile, Brigita Dornig, Miro Cerar in Janez Bukovnik. (H. U., foto: Janez Zrnc).

DANES V DELU ŠPORT — DANES V DELU ŠPORT

Poraz nogometašev C. zvezde

V 22. kolu I. ZNL je za največje presenečenje poskrbel zrenjanjski Proleter, saj je premagal C. zvezdo v Beogradu z 2:1. Olimpija je gostovala v Splitu in proti Hajduku izgubila z 0:2. V prvem pomladanskem kolu v MRNL-zahod je Izola v obalnem derbiju ugnala Koper po 11-m, Maribor Branik pa je izgubil v gosteh s Splitom z 0:1. Teden dni pred nadaljevanjem prvenstva v SNL je bilo živahno tudi na drugih slovenskih igriščih. Na Kodeljevem je Slovan premagal Ježico s 3:1. Na sliki: dvoboj med napadalcem Slovana Gradom in vratarjem Ježice Vlastelico. (Foto: Janez Zrnc).

Stran 11

Razburljiv namizni tenis

Zvezno ligaško tekmovanje v namiznem tenisu se blizu dokončnem razpletu. Ta konec tedna sta v Sloveniji gostovali zagrebški moški ekipi Vjesnika in Industrogradnje. Vjesnik je tako v Ljubljani proti Kovini Olimpiji (s te tekme je naš posnetek, ki kaže domačina Ignjatovića) kot proti Soboti izgubil. Industrogradnja pa je bila obkrožena uspešna. (Foto: Janez Zrnc).

Stran 9

Skakalci nastopali doma in na tujem

Tudi minuli konec tedna je bilo doma in na tujem več odmevnih skakalnih prireditve. Tudi z umetnim snegom zaženezi Mostec (na sliki) se zmeraj uspešno kljubuje vse toplejšemu vremenu in je bil eno od prizorišč tekmovalnih mladih. Na najvišji ravni so se skakalci na dveh tekmah za svetovni pokal merili v Lahtiju na Finskem, kjer sta bila najuspešnejša Franci Petek in Goran Janus, na zimski univerziadi v Sapporu na Japonskem pa je Janez Debelac osvojil bronasto kolajno na srednji napravi. (Foto: Janez Zrnc).

Strani 9 in 11

9. KOLO 3x3		A	48	52	53
2. 3. 1991		B	77	78	79
IZŽREBANE ŠTEVILKE		C	95	96	97
LOTERIJA SLOVENIJA					
AVTOMOBIL: 0172713 — Krško		SOBNO KOLO: 0255141 — Kanal			
INFORMACIJE O IGRAH NA SREČO: TELEFON 98621					

OSLEDJE VSA POROČILA O NAŠIH IGRAH NA SREČO V SLOVENSKI IZDAJI LISTA ENO, KI IZHAJA VSAK TOREK!

S TELEPRINTERJA

Ljutomerski krščanski demokrati še nimajo dovolj izkušenj

LJUTOMER, 3. marca – Čeprav so Ljutomerski krščanski demokrati zmagali na volitvah, pa v občinski skupščini in izvršnem svetu še niso dosegli pomembnih uspehov, so sinoči samokritično ugotovili člani občinskega odbora slovenskih krščanskih demokratov v Ljutomeru. Še vedno jim namreč primanjkuje političnih izkušenj za uspešne delo. Sinočni redni letni zbor so izkoristili tudi za to, da so za naslednje dve leti izvolili predsednika – to je znova postal Blaž Zajcnikovič, sprejeli statut in letošnji delovni program. Po tem programu bodo v občini še letos ustanovili organizacijo mladih krščanskih demokratov, organizirali proslavo matere dne in se zavzemali, da bi to postal republiški praznik, ob razpravah o občinskem proračunu bodo zahtevali, da se del denarja nameni za učbenike in hrano in za vse osnovne škole, skupaj z ostalimi krščanskimi demokrati Pomurja bi radi ustanovili svojo banko in zahtevali bodo enotno strategijo razvoja gospodarstva v regiji in občini. (J. P.)

Pobude društva nekadičev Maribor

MARIBOR, 3. marca – Pri nas poznamo 74 temeljnih pravnih aktov v zvezi z okoljem in 164 predpisov, ki jih smiselno dopolnjujejo, vendar jih v praksi ne spoštujemo in ne izvajamo. To je na sobotnem obnem zboru Društva nekadičev Maribor ugotovili predsednik Srečo Cveto in dejal, da tudi inspeksijske službe zatiskajo oko in ne preganjajo kršilcev posameznih predpisov. Predlagali so, naj v planinskih kočah v Sloveniji v prihodnje ne bi več kadili. Vse tobakne izdelke bi morali opremiti z besedilom, da je kajenje škodljivo nevarno in povzroča tudi raka in druge bolezni. Društvo bo dalo tudi pobudo za organiziranje šol za odvajanje kajenja in za preprosto prodaje tobaknih izdelkov v živilskih trgovinah. Tudi v vrtih, osnovnih in srednjih šolah bo treba ustanoviti sekcije društva in mladino seznaniti s škodljivostjo kajenja in posledicami za zdravje življenja. Za predsedniško društva so izvolili višjo medicinsko sestro Mihaelo Lovšec. (M. K.)

Odkrili spominsko ploščo Simonu Robiču

ŠENTURŠKA GORA, 3. marca – Danes so na župniščno na Šenturški gori pod Kravcem navdse slovesno odkrili spominsko ploščo naravoslovca in župnika Simonu Robiču, ki se je rodil 11. februarja 1824. leti v Kranjski občini, ki je bil 1897. leta na Šenturški gori. Slovesnosti so se udeležili številni gostje in krajanji iz vasi pod Kravcem, Kamnika in Domžal. S kulturnim programom so sodelovali oktet bratov Pirnat, tenorist Janez Majcenovič, basist Rok Lap in s citrami Tomaz Plahutnik. Spominsko ploščo pa je odkril Stane Stražar, predsednik društva za raziskovanje jam iz Domžal, ki je v nagovoru predstavil Robiča kot naravoslovca, duhovnika, jamarja, botanika in pisca strokovnih in poljudnih razprav ter kot strokovnjaka poznanega doma in v tujini. Robič je iskreno ljubil svoj narod in slovenski jezik, zato je večkrat pravi navzkriž s tedanjimi oblastmi. Spominsko ploščo je nato blagoslovil ljubljanski škof dr. Jozef Kvas. (J. K.)

Končana druga zimska slikarska kolonija

KOSTANJEVICA NA KRKI, 3. marca – V soboto zvečer se je v kostanjevski gostilni Žolnir končala druga zimska slikarska kolonija, ki so se jo udeležili Martina Koritnik-Fajt, Mirna Pavlovec, Jože Kumer, Alojz Konec, Tomaž Perk, domacin Jože Marinč in v Ljubljani živeča Kitajka Hui Qian Wang. V dvorani omenjene gostilne so razstavili 30 svojih del, od katerih so jih 22 ponudili v odkup. Zaključek slikarske kolonije (razstava bo odprta do 17. marca) so popeli s kulturnim sporedom, v katerem so nastopili igralci Jurij Souček, pevka Stanka Macur ob spremljavi Janka Avenika in drugih. (A. Z.)

Okrogla miza o Krasu

POSTOJNA, 3. marca – Ekološki problemi Krasa od izvirov Ljubljane do izvirov Timave, je bila osnovna tema nočnejšega mednarodnega okroglega mize v Postojni. Pripravila sta jo komisija za zaščito Krasa in turistične jame pri mednarodnem speleološkem združenju in republiška zveza društev za varstvo okolja. Poleg priznanih »borcev« za varstvo okolja v Sloveniji in sosednji Italiji se je okroglo mizo udeležilo tudi član predsedstva Republike Slovenije dr. Dušan Plut. (M. T.)

Ceste – obojestranski interes

LJUBLJANA, 3. marca – Predsednik državnega sveta skupščine Republike Slovenije Lojze Peterle je konec prejšnjega tedna sprejel svetovalec za mestni in primestni promet pri italijanski vladi Luigia Crescia, ki je bil gost republiškega sekretarja za promet in zveze Marjana Kranjca. Pogovor je bil posvečen obojestranskemu interesu Italije in Slovenije za gradnjo sodobnih cest v Sloveniji, kar so nekateri dogovori o sovlaganju tudi že konkretizirali, tem nočnostmi, da bi med Slovenijo in Italijo uvedli redno letalsko linijo.

Kmetu drobtine, posredniku cekine

METLIKA, 3. marca – Na obnem zboru metliške podružnice SKZ-LS je danes skupaj z množico članstva sodeloval tudi predsednik SKZ-LS Ivan Oman. Za predsednika metliške podružnice so člani stranke ponovno izvolili Staneta Nemanica z Božakovca. SKZ-LS šteje v metliški občini 600 članov in je najštevilčnejša stranka. Metličani so poudarili, da je treba zadržati volilno-programski seji, ki sta postali resnični točke, saj je bilo doslej tako, da je kmet dobival drobtine, posrednik pa cekine. Republiški poslanec inž. Slavo Dragovan je opozoril na potrebo nacionalnih pokojin, saj so sedaj številni kmetje v gmotnih stiskah, še posebej pa so ogrožene kmečke matere, ki naj bi jih izenačili z drugimi materami. Nevzdržno je, da je nezaposlena romska mati bolj zaščitena kot kmečka mati, je opozoril. V razpravi se je vključil tudi Ivan Oman, ki je opozoril na pereč problem brezposelnosti. »SKZ-LS skuša skrbeti za vse, čeprav nas etiketirajo s kmečkim lobijem. Res zastopamo pretežno interese kmetov, vendar nikakor ni mogoče pričakovati bogatega kmeta ob revnem delavcu. To ne gre. Odpraviti je treba tudi krivico, da je sedaj razbistrih dajatev oprosten le čisti kmet, polkmet pa ne. Enaka morata biti,« je menil Ivan Oman. (M. D.)

Bistrski prenovitelji dobili novo vodstvo

SLOVENSKA BISTRICA, 3. marca – Srečko Štajnbaher, profesor bistrske Srednje kovinarske in metalurške šole, je novi predsednik bistrske SDP, upokojenec Peter Stefančič iz Slovenske Bistrice pa tajnik, kar je novost v organiziranosti te stranke. Tako so se z glasovanjem oddolili člani stranke na minulovolilno-programski seji, ki sta postali resnični točki, saj je bilo doslej tako, da je kmet dobival drobtine, posrednik pa cekine. Republiški poslanec inž. Slavo Dragovan je opozoril na potrebo nacionalnih pokojin, saj so sedaj številni kmetje v gmotnih stiskah, še posebej pa so ogrožene kmečke matere, ki naj bi jih izenačili z drugimi materami. Nevzdržno je, da je nezaposlena romska mati bolj zaščitena kot kmečka mati, je opozoril. V razpravi se je vključil tudi Ivan Oman, ki je opozoril na pereč problem brezposelnosti. »SKZ-LS skuša skrbeti za vse, čeprav nas etiketirajo s kmečkim lobijem. Res zastopamo pretežno interese kmetov, vendar nikakor ni mogoče pričakovati bogatega kmeta ob revnem delavcu. To ne gre. Odpraviti je treba tudi krivico, da je sedaj razbistrih dajatev oprosten le čisti kmet, polkmet pa ne. Enaka morata biti,« je menil Ivan Oman. (M. D.)

Besedilo nove slovenske ustave je za delavce nesprejemljivo

Če bo oblast ignorirala zahteve sindikata, ne bo preostalo nič drugega, kot da bo le-ta sprejem nove ustave bojkotal

CELJE, 3. marca – Če v predlogu nove slovenske ustave ne bo več socialne in humanizma, bodo Neodvisni sindikati Slovenije pozvali delavce, naj sprejem ustave bojkotirajo. Ni namreč prvič, da neodvisni sindikati opozarjajo sestavljeni nove slovenske ustave na njene največje pomanjklivosti. Je na večerjini prvi letošnji seji skupščine NSS opozoril predsednik predsedstva teh sindikatov Rastko Plohl. »Za na novembrskem zasedanju je skupščina menila, da je besedilo nove slovenske ustave za delavca povsem nesprejemljivo, saj krši vrsto njihovih iz pridobljenih pravic – od pravice do dela, izobraževanja, ustreznega zdravstvenega in pokojninskega varstva do podobnih, zlasti socialnih varov. Kasneje so neodvisni sindikati sklicali se okroglo mizo o ustavi – pa se ustavna komisija tudi tistikar ni odzvala na vabilu ne ustave predložit. Če to ne bo več, se bomo naprej ignorirali zahteve sindikata, temu torti ne preostane drugega, kot da sprejem ustave bojkotirajo. Konfederacija sindikatov NO, ki so se ji večraj pridružili tudi neodvisni, jih je že podprla, poskušali pa bodo pridobiti še druge.

Neodvisni so močno nezadovoljni tudi z zdajšnjim neodgovornim razpravljanjem družbene lastnine, pri katerem nihče ne upošteva že ustvarjenega deleža delavcev. Neodvisni sindikati tako zahtevajo, da se z prošljanjem družbene lastnine uporabi referendum, delavcem pa izplačajo obveznice, ki bi jih kasneje, če bodo to hoteli, lahko spremenili tudi v delnice.

Sicer pa se je večerjina seja končala s prvotnim prisotnostjo. Skupščina namreč ni sprejela pobude svojega vodstva, naj bi neodvisni sindikati ustanovili svojo stranko. Predvsem po zaslugi konjskih in celjskih predstavnikov podružnic je prevladalo mnenje, naj se sindikati namesto s politiko raje učinovali ukvarjajo z ureditvijo temeljnih pravic in interesov delavcev. Tako je Rastko Plohl pobudo elegantno umaknil z dnevnega reda, pa čeprav je skupščina že v prvem delu seje razrešila dva člana predsedstva (Matjaža Repa in Sama Lubeča) prav z namenom, da bi se, manj obremenjena s funkcijami, lažje posvetila delu v novoustanovljeni stranki.

IVICA BURNIK

Nekateri so že prej vedeli, da bo v petek izbruhnila »pakraška vstaja«

Novinarji z vzhoda države z neresničnimi poročili vzemirili domačo in tujo javnost – Med povzročitelji neredov oficirji JLA? – Uradno poročilo: ranjeni trije policisti in en občan

PAKRAC, 3. marca – Po sprejetju resolucije o razrušanju v Jugoslaviji v hrvaškem saboru je občinska skupščina Pakrac prejela petek sprejela sklep o vključitvi te občine v srbsko avtonomno oblast Krajina, ki ima sedež v Kninu, in o vključitvi pakraške policijske postaje v krajinski sekretariat za notranje zadeve, ki ga hrvaška oblast obravnava kot središče delovanja paravojne enote. Ta sklep so uresničili v petek, ko so srbski policisti ob pomoči rezervistov srbske narodnosti – kot tri hrvaški predsednik dr. Franjo Tuđman, tudi visokih častnikov JLA – v policijski postaji razorožili 16 hrvaških policistov specialce, ki so bili na uradni dolžnosti v Pakracu. Tak je bil začetek »pakraške vojne«, ki je pretresla Jugoslavijo in tudi svet.

Pri Okučanih, kakih 135 kilometrov vzhodno od Zagreba, gre ena cesta proti jugu proti Banjaluki in Jajcu, druga pa proti severu in povezuje gozdnote obronke Papuka in Pšunja ter slikovite kraje, ki jih obkrožajo vinogradi in sadovnjaki, med katerimi so najpomembnejši starodavne toplice Lipik, ki ležijo v dolini reke Pakre. Pakrac, z ostanki starega gradu (v mestu živi okoli 10.000 ljudi) je Daruvar, eno najlepših slavonskih mest, ki je že iz zgodovine znano kot topliško zdravilišče. V teh krajih so Hrvači v večini, sledijo jim Srbi, Čehi, Slovaki (zlasti v Daruvarju) in pripadniki drugih narodov. V Lipovljanih že več let zaporedoma vsako prvo nedeljo v septembru pripravijo srečanje narodov in narodnosti. V tej vasi v občini Novska živijo namreč pripadniki 23 narodov in narodnosti. Tudi v občini Pakrac je srbskega prebivalstva »le« dober tretjina od vseh 27.700 prebivalcev med Pšunjem in Ravno goro. V tej občini je bilo relativno mirno do oktobrskih dogodkov v Petrinji in na celotnem območju Banije in Korduna, ko so tako rekoč zajale prve večje vrzeli v mednarodnih odnosih. Povzročilo jih je prizadevanje Srbov v Srbski demokratiški stranki, da Pakrac prej ali slej postane slavonski Knin.

Na začetku preteklega tedna je predsednik regionalnega odbora SDS Veljko Džakula izjavil, da se bo Pakrac ločil od Hrvaške, če se bo Hrvaška odcepila od Jugoslavije. Pri razumevanju sedanjih dogodkov na zahodu Slavonije ne gre prezeti primera, ko so neznanci z eksplozivno napravno poškodovali stanovanje pakraškega veterinarja Vinka Rukavine, in to samo dan po nočni seji državnega predsedstva 26. januarja. Treba je omeniti tudi to, da si je srbska država prilastila 150 benicinskih črpalnik INE v tej republiki, in obravnavo Tuđmanovega pisma Bushu na državnem predstvedstvu z mnenjem zveznega javnega tožila, da gre za dejanje veleizdaje. Poleg tega so bili že nekaj dni pred »pakraško vstajo« v tem kraju novinarji z vzhoda države, ki so večraj pri stopnjevanju napetosti odigrali pomembno vlogo.

• V Pakracu smo neuradno zvedeli, da so bili med glavnimi organizatorji vstaje Srbi iz BiH, policija pa je priprila 32 domaćinov, ki so z orožjem branili »svojo srbsko občino«. Po črtilenjem sporodilnih informativnih služb državnega predsedstva je večraj jutraj v Pakracu posredovalo med 150 in 200 policistov specialcev hrvaškega ministristva za notranje zadeve.

Večraj jutraj so enote hrvaškega ministristva za notranje zadeve z lažimi oklepniki prispele v Pakrac in brez trzave zveze zasedeno policijsko postajo in stavbo občinske skupščine, na obe pa so razobesili hrvaško zastavo. Dopolnilo je bilo mesto pod popolnim policijskim nadzorom, paravojske enote, kot imenuje hrvaška oblast izgređeni, so pregnali iz mesta. Ugotovili so tudi, da je bilo domaćev jedro »četniškega« upora kakih 19 kilometrov vzhodno od Pakracja.

Kosovski odbor za človekove pravice dobil novo vodstvo

PRISTINA, 3. marca (Tanjug) – Na sestanku kosovskega odbora za človekove pravice in svobode v Pristini so izvolili novo vodstvo te uradno še vedno neregistrirane organizacije. Novi predsednik je Adem Demačić, ki je lani prišel iz zapora, kjer je preživel več kot leto dni. Kot so pojasnili, je do kadrovskih sprememb prišlo zato, ker so nekateri člani odbora izrazili željo, da bi se posvetili svojemu poklicu. V najožjem vodstvu odbora nista več donedavni predsednik Bajram Kelmeđi in podpredsednik Zekerija Čana. Adem Demačić je tretji predsednik odbora za človekove pravice in svobode. Pred njim sta to dolžnost opravljala dr. Edin Ajeti in Bajram Kelmeđi.

Cene pri zasebnikih enake kot lani

BUDVA, 3. marca (Tanjug) – Člani izvršnega odbora turistične zveze in komisije za oddajo zasebnih turističnih sezoni meni, da bi višje cene za prenočevanje pri zasebnikih v tem mesecu dosegle predvsem nasprotni učinek. Zato bodo cene v zasebnih sobah v letošnji turistični sezoni enake kot lani tako za domaće kot tudi za tuje goste. Za prenočevanje v sobi prve kategorije bo treba v juliju in avgustu odšteti od 108 do 135 dinarjev, v sobah druge kategorije od 81 do 99, v sobah tretje kategorije pa od 54 do 72 dinarjev. V ostalih mesecih bodo cene še nižje.

radio objavil poročilo novinarja titograjske televizije Dragoljuba Pavićevića, da je bilo v Pakracu jutraj ubitih 6 Srbov, med njimi trije mladeniči, da je veliko ljudi ranjenih. Pakračani pa so se iz strahu pred pokolom umaknili v gozdove, in to predvsem v okolici vasi Bučje. Objavil je, da so vse zveze s Pakracem prekinitve in da ljudje čakajo na posredovanje vojske, ki da je že na poti v Pakrac. Ta novica ni postala samo jedro vseh drugih poročil za beograjske in titograjske občila, temveč so ji nasledile tudi svetovne agencije (med glavnimi vestmi je bila tudi na prvem programu francoske televizije).

• Večraj je hrvaški javni tožilec Željko Oljić zveznemu tožilu Ljubomirju Prljeti poslal pismo, v katerem mu dokazuje nesmiselnost njegovih sklepov, ki se nanašajo na pismo hrvaškega predsednika dr. Franja Tuđmana na predsedniku ZDA Georgu Bushu, češ da je Tuđman pozval JLA, da vojsko posredujejo v Jugoslaviji in da se tudi drugače vmešava v razreševanje razmer v Jugoslaviji. Tudi po zakonih, ki so boljšešilni in na katere se tožilec Prljeta sklicuje, ko dokazuje Tuđmanovo veleizdajo, gre po Oljićevih besedah za nesmisel prve vrste.

vizije). Res pa je, da je vloga vojske v Pakracu postala nekoli-ko jasnejša, ko se je večraj popoldne oglasila informativna služba državnega predsedstva z obvestilom, da je njegov predsednik dr. Borisav Jović na predlog zveznega sekretariata za

HRVAŠKA SPECIALCA MED SOBOTNO AKCIO (Telefoto: Reuter).

• NADALJEVANJE S 1. STRANI

Demosov posvet o proračunu

Dr. Leo Šeško je v imenu Zelenih Slovenije predlagal, da se 500 milijonov dinarjev, namenjenih za subvencioniranje električne energije (TGA Kidričevci), nameni za potrebe zapiranja JE Krško. Glede na motorizirano in hidromelioracijo, naj bi se s sredstva, namenjena za to, spreminila v neposredne subvencije individualnim kmetijam. Tako preusmeritev je v imenu SKZ-LS podprl tudi Marjan Podobnik.

Kršanski demokrat Ignac Polajnar je pripomnil, da je vprašanje cest zelo pomembno in da je treba preveriti, kaj bi se zgodilo, če bi za ceste vendarle dali več. Tudi organizatorji protestov proti negativni obravnavi njihovih stališč o novem gozdarskem zakonu v javnosti. V prvi izjavi so kot primer negativnih obtožb na račun SKZ-LS navedli intervju v Sobotni prilogi Dela z Markom Kmeclom, direktorjem za gozdno in lesno gospodarstvo, poročila s sestanka slovenskega kluba SDP in radijsko oddajo Studio ob sedemnajstih urah ponedeljka. Ravno v zvezi s slednjim oddajo bodo na častnem razsodišču društva novinarjev Slovenije zahtevali obravnavo voditelje oddaje Bože Herek, ki naj bi se pristransko selekcijo mnenj in vprašanj sogovornikom oddaje grobo posegla v pravico vseh do enakopravne obravnavanja in s tem po njihovem mnenju kršila kodeks novinarjeve etike.

V tretji izjavi pa so zanikali izjavo, ki naj bi jo po trditvah Mladine dal predsednik stranke Ivan Oman ob volitvah novega direktorja RTV Slovenija. Ivan Oman naj bi dejal: ni važno če je direktor polpismen, važno je, da je naš. Predstavniki SKZ-LS so danes izjavili, da niso nikoli dajali tvrstnih izjav, prav tako pa v svojem programu, delovanju in izjavah niso protigodarsko razpoloženi. Pred obravnavo zakona o gozdovih v skupščini bodo organizirali pogovor s predstavniki vseh poslanskih klubov in seznanili javnost s svojimi stališči.

slovenske vlade. Vlada pa mora v ta namen posredovati svoje predloge parlamentu, podprte s čim več stvarnimi argumenti. Enotnost političnih strank o bistvenih ukrepih in potezih je v času osamosvajanja Slovenije tem bolj pomembna, ker izkušnje kažejo, da politični in vojaški pritiski na Slovenijo praviloma popustijo, ko pride do strnitve političnih sil v Sloveniji.

Za uresničitev plebiscitne odločitve naj slovenska vlada še pred iztekom roka, ki je bil določen z zakonom o plebiscitu oziroma še pred 15. majem letos

LO postal v Pakrac ustrezenenote JLA, da zavarujejo ljudstvo pred izbruhom mednarodnih sporov. Že v tem sporočilu je rečeno, da je hrvaška policija vdrla v Pakrac, se pravi, kakor da bi šlo za kraj zunaj Hrvaške. Poleg tega pa je tudi v sinočnjem pismu predsednika Hrvaške dr. Franja Tuđmana dr. Borisavu Joviću rečeno, da so po podatkih, ki jih ima hrvaška oblast, pri petkovi razorožitvi hrvaških policistov sodelovali visoki oficirji JLA, kar samo se povečuje nejasnost v zvezi s pakraško vstajo in njeno zaustitvijo.

Večraj popoldne sta Pakrac obiskala podpredsednik državnega predsedstva Stjepan Mešić in predsednik zbora občan hrvaškega sabora Slavko Degoricija, ki sta se za zaprtimi vrati policijske postaje pol ure pogovarjala s predstavniki JLA. Po sestanku pa so vsem uradno predstavnikom v Pakracu naročili, naj za javnost ne dajejo nikakršnih izjav. Vzrok naj bi bile vzmerniljive lažne novice, ki niso šle samo v beograjski eter, temveč so se bliskovito širile po Srbiji. Črni gori in srbskih vaseh na Hrvaškem, tako da je v pakraškem primeru prav vojska preprečila spopad med Srbi in policisti. Prve ure minule noči so se namreč zlasti s hrba Kalvarije slisali sretli in nekaj časa je v mestu pokalo. Pred nočjo so streljali teletji tri hrvaške policiste, eden je bil ranjen, dva pa laže ranjena. Zvezni sekretariat za notranje zadeve je v Pakrac poslal svojo inspekcijo službo, predsednik Hrvaške dr. Franjo Tuđman pa je v pismu predsedniku Joviću predlagal ustanovitev parlamentarne komisije, ki naj bi resnici prišla do dna. Podobno kot je že večraj popoldne predlagala zvezna vlada, je na nočni seji reagiralo državno predstvedstvo z zahtevom, da naj se v 24 urah v Pakracu vzpostavita red in mir tako, da se pakraški policisti vrnejo na svoja delovna mesta, posobne enote hrvaškega ministristva za notranje zadeve in vojska pa naj zapustijo Pakrac.

Stališča državnega predsedstva v Zagrebu, medtem ko to poročamo, se niso komentirali. Na ministristvu za notranje zadeve pravijo, da so minulo noč hrvaški policisti odstranili barikaade s slavonskih cest in da je bilo tako rekoč na celotnem območju republike dokaj mirno.

PETER POTOČNIK

Beograjski tisk je razpihoval pakraške dogodke

Zaradi razburjenosti prebivalci Srbije niso verjeli hrvaškemu notranjemu ministru

BEograd, 3. marca – »V Pakracu je približno 10 mrtvih in več ranjenih.« S tem stavkom se je začelja večina sobotnih poročil na valovih beograjskih radijskih in televizijskih postaj. Celo tistih, ki so ponavadi objektivnejše.

Zato se ni čuditi razburjenju med prebivalci Srbije, ki jih kasneje nobena drugačnja novica ali denimo uradni demanti hrvaškega notranjega ministra Poljkovca ni mogla več prepričati, da so razmere drugačne. Nasprotno! Nad njegovo izjavo so se ljudje zgražali, saj mu niso verjeli. Tudi vseh beograjski tisk je namreč na prvih straneh razpihoval pakraške dogodke z naslovi, kot je: »Nepričakovan napad na Pakrac in podobno. Objavljali so tudi neupravičene vesti o mrtvih in ranjenih ter govorili o »sterorju hrvaških ustaskih in fashiističnih oblasti nad nedolžnim srbskim prebivalstvom«.

Prva bolj pomirjujoča novica je prišla šele pozno zvečer in še to samo za tiste, ki lahko sprejemajo program neodvisne televizije Studia B. Ta je namreč posredovala oddajo Yutela, v kateri je njen novinar govoril s prebivalci Pakraca in sosednje srbske vasi Lovska. »Dostelj nikomur ni bilo nič hudega. Srbi niso ogrožali mene, jaz pa nisem ogrožal njih.« je med drugim izjavil eden od prebivalcev Pakraca. V srbski vasi Lovska pa so Srbi Yutelovega reporterja izjavljali, da ne vedo, kaj se dogaja. »Ne nadamda moram biti ali velik. Srbi ali velik Hrvat, meni pa ne ustreza ne ena ne druga stran, ki sili ljudi v spore.« je dejal eden od vprašanih.

Beograjska sredstva javnega obveščanja so v soboto zvečer tudi že napovedovala (v nedeljo pa objavila) sporočilo z izredno sklicane seje predsedstva SFRJ. Kot smo izvedeli, se je ta začela šele ob 22.30 in je trajala do tretje ure jutraj. Udeležili so se je vsi člani predsedstva. Kot smo zvedeli iz hrvaških krogov blizu predsedstva, pa na njej niso govorili o Tuđmanovem pismu, ki ga je ta že pred poldeseto uro zvečer poslal državnemu predstvedstvu in še posebej predsedniku Joviću.

JANJA KLASINC

Miting v podporo Srbom v Pakracu

Ob izlivu v Donavo, kjer se je zbralo kakih 30 tisoč ljudi, so zahtevali odhod hrvaških redarjev

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEograd, 3. marca – To, kar oblast, sestavljena iz pripadnikov HDZ počne s Srbi na Hrvaškem, ni demokracija, ampak sovraštvo, sport in preganjanje znanih Srbov, je na današnjem mitingu ob izlivu v Donavo dejal predsednik hrvaškega odbora Socialistične stranke Srbije (SDS) za Beograd dr. Mihajlo Milojević.

Na zborovanju se je zbralo približno 30.000 ljudi. Najnovejši dogodki v Pakracu po Milojevićevih besedah pričajo, da hrvaške oblasti zatirajo tamkajšnje Srbe samo zato, ker so Srbi in ker hočejo demokratizirati Jugoslavijo. Zadnji dogodki na Hrvaškem dokazujejo isto tudi Gordani Rujević iz Zveze žensk Gbanjanja za Jugoslavijo, saj je dejala, da se ponavljajo žalostna zgodovina Srbov, ki morajo spet organizirati stražo okoli svojih domov. Po njenih besedah se hrvaške oblasti vedejo kot horde zla.

Minister za industrijo v srbski vladi Dušan Matković je dejal, da se hrvaško vodstvo neče odpovedati zahtevam po neodvisni državi, pri čemer »ogroža mir z nočno demokracijo, izogiba pa se dnevi svetlobi«.

V Osijeku je ognjevitaze razgnala policija

Nekateri so kričali, da jih izprez njihovega doma JLA ne sme nihče odganjati

OSIJEK, 3. marca (Tanjug) – Okoli 300 ljudi se je danes ob 13. uri zbralo pred osijskim domom JLA; polovica jih je bila srbske narodnosti, prišli pa so na najavljen protestni miting Srbov, katerega organizator ni bil znani. Druga polovica je vzklikala »Hrvatstva, Hrvatska in Franjo, Franjo«, silila pa so se tudi kritike na račun Slobodana Miloševića.

Ko je vse vse kazalo, da bo prišlo do fizičnih obračunov, je posredovala policija. Starejši in borci so kričali, da je to njihov dom JLA in da jih, dokler stojijo mirno, nihče ne sme odganjati. Policija pa, ki je bila opremljena za takšne primere, je začela pritiskati ob skupini izpred doma JLA. Večina je po tem začela mirno odhajati, nekaj posameznikov iz skupine Srbov pa se je še naprej prerivalo s policijo in jo obklovalo z zaljivkami. Zapele so palice, štirje pa so, kot poroča Tanjug, pristali za zapahi.

Rasković je dejal, da se lahko od Jugoslavije odcepilo samo narodi, in ne republike, ker je njihove meje zakoličila komunistična oblast, ki je bila protisrbska. Rasković je tudi poudaril, da mi ni žal za Jugoslavijo, ker bodo Srbi ustanovili svojo državo, ki se bo odprito imenovala Srbija. Srbi pa lahko, kot je poudaril Rasković, ustanovijo tudi novo državo, ki se bo imenovala Krajina. Era nika noli ne more biti meja med Srbi v BiH in na Hrvaškem.

O posegu hrvaških specialcev v Pakracu je govoril tudi Zelenbaba, ki je izrazil prepričanje, da v tem hrvaškem kraju padajo srbske glave, za to pa je kriva ustaška oblast. Po njegovem mnenju lahko Srbi računajo na še ne lastne moči, kajti na cedilu je pustila tudi JLA, ki je prišla v Pakrac preštet le mrtve Srbe.

Član predsedstva SRBiH Nikola Koljević je menil, da bosansko-hercegovski predsednik Alija Izetbegović nima več mandata za zastopanje srbskega naroda. Ker Izetbegović ni privolil, da bi na pogajanjih v kolektivnem sefu države sodeloval tudi on ali pa člana predsedstva SRBiH Biljana Plavšić, zato poskrbela, da bodo njuna stališča prišla v javnost po drugi poti.

VILI EINSPIELER

DELO

Glavni in odgovorni urednik Dela:

TIT DOBERŠEK

Namestnik glavnega in odgovornega urednika Dela:

DANILO SLIVNIK

Direktor TOŽD Delo:

EMIL ŠUSTAR

Direktor tiskarne Delo:

JURE APIH

Uredniki: MIRAN KOREN (centralna redakcija), JANA TASKAR, v. d. (notranja politika), MIJA REYVANC (zunanjia politika), STANE IVANČIČ (kultura), JARNEZ ZADNIKAR (Književni listi), HELENA KOS (slovensko dopisništvo), ŽELJKO ŠEPE-TAVC (ljubljansko dopisništvo), OTO GIACOMELLI (sport), UROŠ ŠOSTARIČ (kronika), ŽELJKO KOZINC (publistika), BORIS JEŽ (komentarji), JANKO LORENCI (sobotna priloga), GREGOR PUČELI (znanost), JOČO ŽNIDARŠIČ (fotografija), JANEZ SRŠEN (kronika), BOJANA STEFANČIČ (dokumentacija), NIČO LAPAJNE (vladno magazin).

V Sloveniji naj bi pohitili z dejanskim osamosvajanjem

Predsednik slovenskega parlamenta dr. France Bučar na Glasovi preji – V Sloveniji bomo imeli oblast v rokah že do 15. maja

KRANJ, 3. marca – »Slovensi smo že nekajkrat imeli priložnost, da se osamosvojimo, a smo jo vselej zamudili. Tokrat se

Poslovni svet zajela vročica obnove razdejanega Kuvajta

Zahodne in azijske družbe se intenzivno pripravljajo na poslovni spopad v obnovi porušenega Kuvajta — Po začasnih ocenah bo obnova stala sto milijard dolarjev

PARIZ, 3. marca (AFP) — Francoski industrijski in podjetniški se pospešeno pripravljajo na drugo bitko za Kuvajt, pri čemer se bodo morali spopasti z ameriški in britanskimi tekmočji, ki imajo dolgoročno uvidno prednost v obnovi naftno bogatega emirata. Po zadnjih cenah bo petletno obdobje obnove doseglo astronomskih sto milijard dolarjev.

Ta vsota bo lahko višja ali nižja, kajti škoda sedemdesetmesečne iraške okupacije Kuvajta bo mogoče oceniti šele po natančnih analizah na kraju samem, pravi francoski strokovnjak, ki je dobro seznanjen z načrti, ki jih je decembra lani pripravila kuvajtska vlada v izgnanstvu. Francoski strokovnjak dodaja, da bo imel kuvajtski trg v vsakem primeru izjemno veličansko potrebo.

Francija seveda pričakuje, da bo kot vojaška partnerica v zavezniški koaliciji, ki je naglašala čete iraškega predsednika Sadama Husaina iz Kuvajta, imela svojo delc pri prihodnjih pogodbah in projektih. Vendar se francoski poslovni svet zaveda, da bo na kuvajtskem trgu huda konkurenca, v kateri ne bodo samo podjetja iz ZDA in Zahodne Evrope, marveč tudi Japonske, južnokorejske in drugih azijskih držav, čeprav iz teh držav niso pomagali v vojaških operacijah za izgon iraške armade iz emirata.

Francoski poslovneži ob tem dodajajo, da so bile tudi v prejšnjih letih Japonska in južnokorejske družbe in korporacije glavne teknice francoskim v Zaliivu. Japonci bodo odnostnost s fronte morda hoteli nadomestiti s privlačnimi ponudbami za financiranje, saj je Japonska že prej ponudila denarno pomoč protiraški koaliciji.

»Privilegirane« zaveznice družbe

Guverner kuvajtske narodne banke Šejk Salem al Sabah je v časopisnem intervjuju potrdil, da bodo v emiratu družbe iz zavezniških držav obravnavale kot »privilegirane«. Dodal pa je, da bo vseno prišlo do tekmovalnosti med najbolj kakovostnimi in cenovno najugodnejšimi ponudniki. Zdi se, da so kuvajtske oblasti še pred koncem vojne namenile ameriškim družbam posebne ugodnosti. Ameriški inženirski armadni korpus so pooblastili, da bo prevzel očistevalna dela v emiratu in obnovi osnovnih storitev v začetnem trimesecnem obdobju izrednega stanja. Ob tem je ta ameriški korpus že imel vlogo podjetniške in pogodbene strani v Zaliivu.

Hkrati se podjetje Bechtel Group, ki jo je v prejšnjih časih vodil nekdanji ameriški zunanji minister George Shultz, pojavlja v vodilni vlogi pri obnovi kuvajtskih naftnih naprav, ki jih je Sadam Husajn s politiko »zažigajna zemlja«
hudo poškodoval. V začetku februarja je Britanija, drugi zavezniki partner v zalivski vojni, takoj za ZDA, potrdila, da si njene družbe niso uspeli zagotoviti postojnega deleža v začetnih delih kuvajtske obnove. Levji delež, blizu 70 odstotkov, so namreč dobile ameriške.

Francoski poslovneži menijo, da so Britanci preveč pasivno opazovali dogajanja in se niso tako vključili v podjetniško tekmo. Vodja odbora za promocijo francoskega izvoza v Zaliivu Jean-Claude Gallet, pravi, da se bodo morali francoski podjetniki za posledice skupaj z Britanijo in drugimi navedenimi podjetji. Galletova institucija je pomagala pri organizaciji obiska visoke in številne delegacije francoskih poslovnežev v kuvajtskem glavnem mestu, do katerega naj bi prišlo prej kot v dveh tednih.

Poslovnežem pomagajo politiki

Pravzaprav je tej delegaciji utrl pot francoski premier Michael Rocard, ko se je o tem pogovarjal v začetku februarja s kuvajtskim emirjem in s saudskim Taifu, torej v času, ko je obiskal francoske čete ob saudijsko-iraški meji. Vlada je na tehnično vrsto še dodatno uteg, ko je odločila, da bo delegaciji poslovnežev v Kuvajtu vodil minister za zunanjo trgovino Jean-Marc Rauch. Zato je Gallet prepričan, da si bo francoska industrija zagotovila svoj delež v obnovi emirata, do katere bo prišlo po začetnem »očiščenju«.

Po mnenju vodilnih mož francoskih banknih družb, telekomunikacij in inženirskih podjetij, so si priskrbeli »najboljša potrdila«
z intenzivnim poslovnim sodelovanjem v Zaliivu sredi sedemdesetih let, ko je naftni boom povzročil pravo gradbeniško vročico.

PREJELI SMO

Še enkrat: Sporazum ni izpolnil pričakovanj

Pod zgornjim naslovom novinar Lojze Kante komentira pred dnevi sprejeti sporazum o sodelovanju med Novo Gorico in Gorico. V maršičem se mislim, zapisanim v njegovem komentarju, pridružujem. Zlasti tistim, ki izražajo razočaranje nad tem, da v sporazumu ni vsaj kot ideja bolj dolgoročno vsebovana pobuda o »dveh Goricah kot enem mestu«, kot tudi tisti ugotovitvi, da je že nastopil čas, ko bi morali tudi na upravni ravni s pomočjo sporazuma bolj dolgoročno priznati pomembno vlogo slovenski manjšini v Gorici pri tiskanju vezi med narodom na našem delu meje.

Toda kot izkušeni novinar Lojze Kante nedvomno dobro ve, da je od pobude do realizacije po navadi, še posebej pa pri zadevah z mednarodnega področja dolga in težka pot. Novonastale razmere po lanskim demokratičnih volitvah in spremembi prejšnjega sistema so odprle nove možnosti sodelovanja tudi med Novo Gorico in Gorico. Medstrankarsko ljubosumnja pa je tudi z naše strani po svoje pripomoglo do rezultata, kakršen pač

le-ta pa se je umirila s padcem naftnih cen sredi osemdesetih let. Funkcionarji vodilne francoske inženirske družbe GTM International menijo, da je sedaj odločilno naslednje vprašanje: ali so Kuvajt, ki so ga izgrajevali več kot 30 let, umislili 50-odstotno, 40 ali le deset odstotno. Obnova desetine države v obdobju petih let bi po teh prepričanjih pomenila veličansko delo za ogromno ljudi.

Mednarodni strokovnjaki so nazadnje presodili, da bo za obnovo kuvajtske težke infrastrukture potrebnih 40 milijard dolarjev, za obnovo hiš, hotelov in poslovnih zgradb pa še podobna vsota. Več milijard dolarjev bo stalo ugaševanje požarov v naftnih vrtnah, popravilo rafinerij, naftovodov in natnih terminalov. Guverner kuvajtske narodne banke je še povečal negotovost, kar zadeva končno številko denarja, ki bo potrebna za obnovo, ko je dejal, da bi lahko stala deset ali pa sto milijard dolarjev.

Zastoj gospodarskih pogajanj

OVIRE v dialogu med ES in EFTA o evropskem gospodarskem prostoru — Omejeitev prevoza čez Alpe — Negotovo o sodelovanju z Jugoslavijo

OD NAŠEGA DOPISNIKA

ZENEVA, 3. marca — Vzpostavljanje evropskega gospodarskega prostora (EES), na katerem bo dvanajst članic Evropske skupnosti in sedem pripadnih EFTA od leta 1993 dalje podlaga za prost pretok blaga, storitev, kapitala in ljudi, poteka izjemno počasi, kar je bilo pričakovano, poleg tega pa ni opaziti same razhajanja med obema grupacijama, ki se pogajata o doslej najobsežnejšem integracijskem projektu v Evropi, temveč tudi med samimi članicami zvezne organizacije, sledi iz današnjega neformalnega ministrskega srečanja EFTA.

Četudi sta obe zahodnoevropski skupnosti že izdelali natančne kolektor pogajalskih faz in celo določili datum skupnega ministrskega srečanja, na katerem bi parafirali sporazum o gospodarskem prostoru (koniec letošnjega junija), je dogovarjanje trdilo ob nekaj visokih ovirah. Spornim temam, kot sta kmetijstvo in ribištvo, sta se pridružili še dve, ki na sedežu EFTA sprožata še posebno jezo, ker gre za priti kritičnejša pogajalskega partnerja. V sporazumu o gospodarskem prostoru naj bi vključili sklop o konsolidaciji, torej pomoči manj razvitim predelom, ter transport. Pri slednjem gre za dvostranski pogajalski proces o tovrstnem tranzitu čez Alpe. Dogovarjanje zastaja, ker Avstrija omejuje število dovolilnic za tovornjake, Švica pa je predvidevala tranzit vozil z nosilnostjo 40 ton in dolžina, da smejo imeti največ 28 ton, vsi težji komioni pa

morajo na vlak, ker njihovi izpušni plini preveč onesnažujejo alpske doline. Evropska skupnost, ki za namena skuša doseči koncesije, se je domislila učinkovitega orozja. Dvostranski sporazuma o transporthu sta pogoj za sklenitev dogovora o gospodarskem prostoru, je najnovejša zahteva Evropske skupnosti.

Med članicami EFTA je ob tako trdi zahtevi zavlačevalo, nejevolja pa povzročajo tudi razhajanja ob dilemi, do kod popuščati ob pritisku starejših članic. Pripadniki zvezne grupacije namreč niso v enakem položaju, kajti Avstrija, ki je že zaprosila za članstvo v Evropski skupnosti, in Švedska, ki bo to storila, ne želita zagotoviti odnosov, njuna spravišljivost, ki je sprito bočinca članstva povsem razumljiva, pa je na škodo ostalih članic, ki (še) ne razmišljajo o vključevanju v bruseljsko skupnost. Švicaški go-

vključene ustanove slovenske manjšine, bo omogočilo postopno spoznavanje sosedov in njihove kulture ter odstranjevanje nezaupanja nastalega v preteklosti.

Ugotovitve, da nismo dovolj proglili vlogo Gorice in njen razvoj zaradi čezmejne trgovine in njenega bogatstva na ta račun, ne drži. V razgovorih do sledi smo se ravno zaradi navedenih dejstev in interesov dogovorili, da bo goriska banka Cassa di Risparmio zagotovila ugoden kratkoročni kredit v višini 30 milijard lir za nemoten potek del na avtocesti od Vrtojbe do Sela. Pri tem čakamo samo še na poročilo republike Slovenije. Iz teh izhodišč potekajo tudi dogovori za sovlaganje in čistilne pravice in druge projekte.

Prav te intenzivno teče skupno oblikovanje konkretnih programov na osnovi sporazuma. Zato je trditve, da sporazum ni izpolnil pričakovanj, preuranjeno. Izreki trditve o (ne) uspešnosti sporazuma med obema skupnostima na zapadni meji. Skupno se zavzemamo za uvedbo tečajev slovenskega jezika v italijanske šole, podnaslov v slovenskih se bodo prvi pojavili v italijanskih muzejih in galerijah, kar nekaj knjig, skupnih raziskav in publikacij, bo izdano dvojzvočno. Vse navedeno in več konkretnih akcij, v katere so

SERGIJ PELHAN
PREDSEDNIK SKUPŠČINE
OBČINE NOVA GORICA

Španija za »sredozemsko KVSE«

Pobuda španske vlade je vnovič postala aktualna po koncu zalivske vojne

MADRID, 3. marca (Tanjug) — Španska vlada meni, da bi bil zdaj, po koncu vojne v Zaliivu, čas za uresničenje zamisli o konferenci o varnosti in sodelovanju v Sredozemlju. V Madridu so prepričani, da bi stabilnost na tem območju lahko zagotovili le s pomočjo »sredozemske KVSE«.

Vlada v Madridu bo v prihodnjih tednih v svojih mednarodnih stikih, zlasti z arabskimi državami in evropskimi zavezniki, spet zastavila vprašanje take konference. Do zdaj namreč zamisel, katere pobudnika je bila prav Španija skupaj z Italijo, ni bila deležna razumevanja. Po sedmih zasedanjih KVSE za Sredozemlje je zamiljeno tako, da bi na njem sodelovale take države s severnega kot južnega dela območja. Pobudnici ideje ocenjujejo, da ni mogoče govoriti o popolni evropski varnosti, dokler po dobri procesi ne zajamejo tudi Sredozemlja.

Duško Dudič:

Ritem oceanov (Pot iz Severne Amerike na Južni Pacifik)

Videti skupino petih, šestih Tonganc, ovitih v ta'ovalu, kako prihajajo od nedeljske mase, je prizor, vreden postanka in malce globljega vdaha.

A še vedno je bilo nedeljsko jutro in po vsem cerkvenem se je ponudil le dolg, razvlečen, pasiven, prazen in posten dan. Nuku'alofo se je preobrazil v mrtvo mesto, mesto duhov. Čista, neomadeževana praznina nekega dneva, neke svete nedelje se je zvečer le prelila v noč in ostal sem sam s petlini, praznim želočcem in thioceoskano nočjo.

Tonga, kje sem dobil tvojo nedeljo

Sveta, a za mnoge tudi prekleta nedelja, je posledica vpliva misijonarjev vse od zgodnjega devetnajstega stoletja dalje. Prva Evropejka, ki pa sta sicer videla in vidiha Tongo, sta bila Nizozemka Schouten in Le-Maire leta 1616. Abel Tasman je bil tu leta 1643. Prvi, ki je Tongo raziskal malo obširneje, pa je bil James Cook v letih 1773, 1774, 1777. Domačini so Cooku pridelili veličastne pojedine in na tisti leta 1774 naj bi Tonganci požrli tudi Cooka in njegovo posadko. Cook jih je na srečo očaral

Tonganska kraljeva visokost (neusmiljenost) Taufa'ahau Tupou IV

Današnji kralj, njegova kraljeva visokost Taufa'ahau Tupou IV je le eden izmed kraljev v liniji Tu'i Tonga. Dobrih dvajset let vodi Tongo po dokaj konservativni poti v svetlo versko prihodnost. Za razliko od Zahodne Sa-

moe, ki ima diplomatske odnose s socialistično Kitajsko, Tonga še vedno priznava Republiko Kitajsko s Taiwanom. Na drugi strani pa je Tonga 1976 kot edina južnopacifiška država navezala diplomatske odnose s Sovjetsko zvezo, kar je rodilo izmišljene zgodbe o sovjetskem ekspanzionizmu v južnem Pacifiku. Resnici na ljubo Sovjetska zveza v Nuku'alofo še ambasad nima. Kar, mimogrede, glede na prejšnje dejstvo, res čudno.

Tako kot večina Tongancev je tudi kralj član metodistične cerkve in ni ravno zaljubljen v druge religije. Mormonska cerkev v Nuku'alofo, sto petnajst metrov od kraljeve palače, je bila tam le dobro leto. »Ugotovili so«, da s svojo naravo razi nebesno ravnostevje v kraljevem vrtu. Danes je spremenjena v kitajsko restavracijo Hua Hui, kjer za pa'ango in pol lahko vase vržete Royal Tongan Beer. ...

Tonganski kralj je žal zelo blizu vsem monarhom vsega sveta: ljubi namreč zeleni vonj pobodbe z Georgeom Washingtonom, prepeljenosti z znojem garajočih Kitajcev. Novice o težkih mahinacijah s tonganskimi potnimi listi so prišle na luč dneva iz neke banke v San Franciscu, kjer je bilo na tajni kraljevi račun iz Hongkongu nakazanih »nekaj«
zneskov v višini dvanajst tisoč dolarjev. Njegova kraljeva visokost je na prostem hongkongskem trgu prodajala tonganske potne listine socialističnim Kitajcem in Kitajcem iz Hongkonga, ki se pripravljajo na veliko neobvezetje leta 1997, ko bo britanska kolonija zaplula v varni socialistični pristan. »Ne samo dvanajst tisoč, moja mati oziroma oče je plačala sedemindvajset tisoč nekemu pezetdu iz Hongkonga,«
se mi je skoraj izkazala Kitajka iz Guangzhoua (Kanton). Sedaj zrakozlodi vegetira v kitajski restavraciji v Nuku'alofo, ki jo upravlja pet članov njene družine. Ponoči spi, podnevi pa streže kitajske cmočke osamlje-

Nepripravljeni za tvorno sodelovanje

Posvetovanje z gospodarstveniki Furlanije-Juljske krajine — Nikogar iz slovenske vlade — Zamujena priložnost?

LJUBLJANA, 3. marca — Zdalj gremo od Evrope besed k Evropi dejanj. To je eden izmed italijanskih republik Claudio Beorchia, ko je v petek v Cankarjevem domu kakim 200 gospodarstvenikom razlagal vsebino zakona za razvoj gospodarskih dejavnosti in spodbujanje mednarodnega sodelovanja avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine in sosednjih območij. Kasnejša razprava je žal pokazala, da je malokdo od prisotnih razumel smisel senatorjevih besed in vsebine zakona.

Koristno posvetovanje je priredila Revija za razvoj skupaj z IEP pod pokroviteljstvom izvršnega sveta RS, univerze v Mariboru in od sponzorizirane Slovenske investicijske banke. Iz Italije so prišli njeni poleg senatorja Beorchie še deželni odbor, ki za industrijo Giuseppe Saro, predsednika združenj industrijev za videmsko in za tržaško pokrajino Carlo Melzi in Piero Torsella ter predsednik konzorcija podjetij iz dežel, ki sodelujejo z evropskim Vzhodom in so vključene v finančno družbo Carlo Burgi. Žal niso imeli z našimi strani primernih sogovornikov.

Za kaj je šlo? Italijanski parlament je pred kratkim sprejel zakon, po katerem bo dobilo mejno območje severovzhodne Itali-

je blizu 800 milijard lir za spodbujanje gospodarskega, znanstveno-tehničnega in tudi kulturnega sodelovanja z vzhodnoevropskimi državami. Senator Claudio Beorchia je skupaj z drugimi gosti natančno predstavil vsebino zakona in ga uokviril v splošne evropske gospodarske in družbene tokove. Z novim zakonom pa je dobila dežela instrumente za ustanovitve finančne družbe, ki bo sofinancirala podjetja, ki sodelujejo z vzhodnoevropskimi partnerji tako pri ustanavljanju novih mešanih družb kot pri ustvarjanju novih proizvodnih jader. Ob njej bo nastal tudi center za tehnično pomoč podjetjem v mednarodnem gospodarskem sodelovanju ter center finančnih in zavarovalnih služb, ki bodo v pomoč podjetjem. Razen tega predvideva zakon štipendije za tuje študente na nekaterih fakultetah in tržaško in ljubljansko univerzo, pomoč slovenski in italijanski narodni manjšini ter podpora nekaterim drugim institucijam.

Gostje so povedali, da vlada za novi zakon, ki pa še ni v veljavi, saj mora dobiti zeleno luč Evropske skupnosti, v vzhodnoevropskih državah precejšnje zanimanje. V Furlaniji-Juljski krajini so se že mudile gospodarske delegacije iz Madžarske, Češke in Poljske, ki so se zanimale zanj. Z njo so bili seznanjeni tudi nekateri ministri slovenske vlade, ki so se s predsednikom Lojzeto Peterletom pred kratkim mudili v Trstu. Povedati je tudi treba, da gre verjetno za zadnji zakon, ki bo z izrednimi ugodnostmi pomagal italijanskemu obmejnemu gospodarstvu pri mednarodnem povezovanju.

Številčno dobra udeležba naših gospodarstvenikov na posvetovanju je vsaj po vprašanih gostih sodeč pokazala, da je stanje duha v naših podjetjih vse prej kot spodbudno. Zdi se, da so preslišali smisel podpore rimske vlade obmejnemu gospodarstvu. Udeleženci so namreč v večini primerov pričakovali, da bodo lahko njihova podjetja deležna italijanskih finančnih injekcij. Nekateri so celo spraševali, če bo mogoče vložena sredstva oddati v Jugoslavijo, Izraelom, Turčijo in članicami sveta za zavezništvo sodelovanje (G7C).

Na današnjem neformalnem srečanju so ministri članice EFTA obravnavali tudi pogajanja o sporazumu o območjih proste trgovine s srednjeevropskimi državami (Madžarsko, Poljsko, Češkoslovaško in Jugoslavijo), Izraelom, Turčijo in članicami sveta za zavezništvo sodelovanje (G7C).

Očistevalna akcija v kitajski vladi in kongresu poslancev

Xu Jiatuna so opodkicali zaradi izdaje ljudstva, ministra za promet in ministra za razvoj pa zaradi korupcije

OD NAŠE DOPISNICE

PEKING, 3. marca — Stalni komite vsekitskega kongresa ljudskih poslancev se je včeraj odločil, da bo članstvo v tem visokem telesu prečistil Xu Jiatuna. Do odločitve je prišlo, potem ko je ljudski kongres provinc Guangdong, ki jo je Xu Jiatun zastopal v ljudski skupščini, starega revolucionarja opodkical »zaradi izdaje ljudstva«.

Petinsedemdesletni Xu Jiatun je februarja lani s položaja direktorja predstavniškega agencije Xinhua v Hongkongu odšel v pokoj, potem pa 30. aprila brez dovoljenja najvišjih partijskih organov odpotoval v ZDA. Čeprav do zdaj še ni zaprosil za ameriški politični azil, pa se ne namerava vrniti domov, dokler bo ostal v tujini. Xu Jiatun je bil posebno blizu premier Li Pengu. Glavni povod za to, da je Xu Jiatun emigriral v ZDA, je bila Li Pengova namena, da ga kaznuje zaradi naklonenosti prodemokratskim študentem v Pekingu, pomoči nekaterim disidentom, ki so po tiananmenskih dogodkih junija 1989 pobegnili na Zahod in dobrih odnosov z bivšim partijskim vodjem Zhao Ziyangom.

Do odločitve Xu Jiatuna iz ljudske skupščine so bile v kitajskih sredstvih obveščanja zelo

skoje, kar je mogoče razložiti s skrbjo vodstva za tako imenovano politično stabilnost v državi. V internih dokumentih pa so

Stalni komite vsekitskega kongresa ljudskih poslancev je tudi razrešil dolžnosti ministra za promet Guo Yunchanga in ministra za razvoj Lin Hanxiona, ker sta zlorabila oblast za osebne koristi. V Pekingu razglašajo razrešitev kot do zdaj najodločnejšo potezo v kampanji, s katero naj bi vlado očistili korupcije.

Xuja imenovali izdajalca naroda, ki naj bi bil v odhodu v ZDA zelo škodil svoji državi. Tukajšnji opazovalci povezujejo omenjeni primer s prizadevanjem sedanega kitajskega vodstva, da bi čimprej izdali dramo, povezano s krvavimi tiananmenskimi dogodki. ZORANA BAKOVIČ

Velicasti ostanki stare tonganske kulture so langiji: grobovi starih Tu'i Tonga kraljev. Na severni obali Tonga'tapuja sta dva odlično ohranjena langija iz trinajstega oziroma štirinajstega stoletja. Langi je grobišče v pravokotni obliki (deset krat petnajst metrov), ki ga obdajajo številni korali monolitni, težki več kot tona, naloženi v dveh piramidastih nivojih. Na vrhu je kamnita grobnica s truplom. Langiji so tabu, Tonganci bi rekli »tapu«, in zato je vsako arheološko čarjanje in izkopavanje nemogoče, to je prepovedano.

Na mestu, kjer so danes langiji, je bila stara tonganska prestolnica. Poleg teh terasastih grobnic je ostal ostanek triliton v Ha'amongi,

ki naj bi bil vhod v kraljevo palačo. Triliton je sestavljen iz treh koralihih blokov. Pokončna stebra sta visoka 5,8 metra in tehtata vsak več kot trideset ton, prečnik tehta »le«
dobrih osem. Zareze na trilitonu so bile verjetno naprava za opazovanje in določevanje letnih časov. Triliton v Ha'amongi je imel mogoče podobno funkcijo kot njegov stokrat bolj znani bratranec v Angliji: Stonehenge.

Tihe lesene hiše danes obdajajo triliton in langije. Tu je poleg gibov dreves edini razporedni zvok samo še zvok ženic, ki s lesenimi koli tolčejo tapo (lubje tonganske papirne murkve). V Ha'amongi sem bil, ko je nad polodnevno viselo nekaj težkih pacifiških oblakov, iz koč se silašilo tika, taka, toka in vse skupaj bi me kmalu odneslo čez magični Had, tja čez, na ono stran.

(Tapa se izdeluje iz notranje skorje tonganske murkve — broussonetia papyrifera. Po ljubju se tolče z lesenimi kladivi, in ko so posamezni delčki dovolj tanki in fini, se jih sploščajo s sokom manioke. Tapo na Tongi uporabljajo kot material za oblačila, za posteljnino pregrinjala, za španske (tonganske!) stene ter za izdelavo edinih pristnih tonganskih suvenirjev, ki jih kot tapiserije lahko obesite na stene.)

Guo vadis, tonganska svinja

V Nuku'alofo sem se nastanil v »predmestju«, približno osemstoindvajset metrov od strogega »poslovnega«
središča, kjer poleg kralja kraljuje še precejšnje število domačih svinj, prašičev, prašičkov, odojkov, kur, psov in mačk. To morje svinj v glavnem mestu me je res udarilo. Polpolnoma nemoteno in neovira-

Latvijci in Estonci pred glasovanjem o samostojnosti

Dilema ruskojezične manjšine — Poljska manjšina zahteva v primeru osamosvojitve svojo avtonomijo — Pozivi na bolj odločno posredovanje

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

V Rigi in Tallinnu sicer ne morejo pričakovati tako visokega odstotka glasov za obnovitev državne neodvisnosti Latvije in Estonije, kot so ga sprito dosti večje narodnostne enovitosti dosegli v Litvi, vsekakor pa tudi tu nihče ne dvomi o tem, da bosta politični vodstvi teh republik dobili zanesljivo potrdilo, da izražata voljo večine ljudstva, ko zasledujeta pot (postopne) osamosvojitve od Sovjetske zveze. Mihail Gorbačov pa bo v nedeljo dobil nov hud udarec iz Pribaltika, saj mu iz dneva v dan kopnijo temeljiznasove za »obnovo ZSSR«, v bistvu še vedno imperija.

Za Litovci, ki so se že 9. februarja z veliko večino izrekli za samostojno in neodvisno državo, glasujejo to nedeljo še Latviji in Estonci. Po ulicah Rige, Tallinna in drugih mest v teh dveh republikah je komajda mogoče zaznati, da se dogaja kaj novega ali dramatičnega. Medtem ko so imeli v Litvi prepleteni skoraj vse oglašne površine s pesnimi plakati, najdemo v Latviji in Estoniji le rdeče pritrilni pozivi: po latvijško pravijo »ja«, po estonsko »jah«, zraven pa še po rusko »da«, namreč na vprašanje, ali voliči želijo, da bi se obnovila državna samostojnost in neodvisnost njihove republike.

Eden poglavitnih razlogov za navidezno politično propagando mrtvilo na latvijških in estonskih ulicah je v tem, da imajo v obeh republikah izredne težave s papirjem. Ne samo s papirjem sicer, saj so bolj ali manj na psu s celotnim gospodarstvom — pač po vzoru vsega razpadajočega se sovjetskega imperija — ampak dobesedno del političnega vsakdanjega življenja. Večji del političnega boja se zdaj vodi po radiu in televiziji. V vseh pisarnah, pa tudi po gospodinjstvih imajo tako rekoč neprestano vključene svoje radijske postaje. Po vsem, kar se je že zgodilo v Vilniusu in Rigi, so pač vsi zelo budni.

Ruskojezična manjšina odpira oči Orazje je zelo nalezljivo. Mihail Gorbačov je za 17. marec dal pripraviti vseveznen referendum. Vsi sovjetski voliči naj bi takrat odgovorili na vprašanje o tem, ali so za ohranitev ZSSR kot »obnovljene federacije suverernih republik«, v kateri naj bi bile vsem zagotovljene vse človekove pravice. Predizident je s tako poslošno formulacijo hotel vnaprej onemogočiti tiste, ki hočejo dosti bolj radikalno preoblikovati državno skupnost na dosedanjih temeljih, sploh pa je nameraval spodnesti tla »separatistov«
v Pribaltiku in Zakavkazju, ki po njegovih svariilih in propagandnih dokazovanjih Kremlja kršijo temeljne človekove pravice prav po tem, ko (ruskojezičnim) manjšinam kratijo voljo po nadaljnjem življenju v »enoti sovjetski državi«.

Odkar pa je »enota«
pokazala, da je pripravljen celo s krvo in najslabšem vsaj še štiri desetletja svoje politične smotre, se je razpoloženje v Pribaltiku bistveno spremenilo. V poprej dokaj enoglasnih in številčno zelo močnih ruskojezičnih manjšinah se zdaj poglablja diferenciacija: ljudje se namreč čedalje bolj sprašujejo, kaj jim bo bolje, ali še naprej razpihovati konflikt s tamkajšnjim avtohtonomnim prebivalstvom in se boriti za sovjetsko državo dvomljivih političnih barv — ali pa pokazati razumevanje za težnje o državni neodvisnosti Litovcev, Latvijcev in Estoncev ter skupaj z njimi graditi novo, zares demokratično družbo. Glasovanje v Litvi je pokazalo, da je sam Gorbačov z nasiljem »centra«
odvrnil vsaj četrtino ruskojezičnega zaledja, ki naj bi mu pomagal dokazati, da pribalski »separatisti«
teptajo pravice manjšin.

Latvijci so tudi že s krvo plačali davek za državno neodvisnost (v Rigi so moskovski policaji postreljali duet ljudi), zato Estonci strahoma opazujejo vsak najmanjši premik sovjetov. Če je skupen končni smoter vsem trem baltiskim narodom in tistemu delu ruskojezičnega prebivalstva, ki je že dojel duh časa, pa imajo v tej »referendumski vojni«
med seboj dokaj različno problematiko.

V Litvi se je pokazalo, da ostaja najbolj občutljiva in kompaktna trdnjava »centra«
poljska manjšina, saj je v območnih rajonih z Belorusijo (jugovzhodni del Vilnusa) glasovala le dobra četrtina. Tudi v glavnem mestu samem je bila abstinenca ponekod zelo visoka (do polovice). Poljaki v en glas zahtevajo da ostane Litva sovjetska, socialistična in znotraj ZSSR, če to ne bo, pa vztrajajo pri lastni že razglašeni omejitvi avtonomij. Gorbačov je pred litovskim glasovanjem s posebnim ukazom povedal, da ni zakonito in da ga Kremlj ne bo upošteval, po poraznih izidih pa je raje kar molčal in dal spregovoriti nemu od sekretarjev CK KPSS,

ki je zbranim aktivistom iz vrst »zdravih sil«
povedal, da bo Moskva postavila vprašanje litovskih meja v primeru, če bi »sajusisti«
šli na ocepitve. To je Vytautas Landsbergisa še dodatno razčakilo, pa zdaj dela vse, da bi promoskovskim »zdravim silam«
preprečil možnost, da glasujejo na vseveznem referendumu 17. marca. ZSSR lahko pošlje v neodvisno Litovsko republiko svoje konzularne predstavnike in po mednarodnih pravilih se le-ti lahko z državo gostiteljsko dogovorijo o tem, kako organizirati glasovanje za državljane ZSSR, sporoča Moskvi vrhovni svet Litve in vnaprej zapira vrata pred vsakršnim drugačnim kompromisom o tem skrajno spornem vprašanju.

Probleme z »referendumsko vojno«
imajo seveda tudi v Rigi in Tallinnu. Zlasti Estoncem grozi podoben ozemelski secesionizem kot Litovcem. Vse severovzhodno območje republike, vključno z mesti Narva, Sillamae in Kohtla-Järve, je dejansko že čisto rusificirano. Mestni svetovi tod pravkar izvajajo svoj referendum. Voličem so zastavili isto usodno sporno vprašanje: »Ali želite, da bi suverena Estonija ostala v sestavi ZSSR?«
In ob rekordni udeležbi (okoli 90 odstotkov) dobivajo tudi rekordno število pritrilnih odgovorov.

»Z

Raziskovalna ladja v slovenskih vodah

Obnovljen osemnajst let star gliser – Denar pri-sepevali Slovenija in Italija – Čakajo na sonde

PORTOROŽ, 3. marca – Slovenci smo končno dobili prvo raziskovalno ladjo, ki je vredna tega imena. V petek so nam prispeli 9,5 metra dolgi gliser, ki so ga z ustreznimi opremo in aparaturami opremlili po načrtih strokovnjakov portoroške Morske biološke postaje ljubljanskega inštituta za biologijo. Inštitut za biologijo je tudi lastnik raziskovalne ladje, ki bo biologom morske biologije postaja vsakomur omogočila kakovostnejše delo na morju.

Kot je dejal direktor Inštituta za biologijo Andrej Čokl, so ladjo – stari gliser – opremlili s pomočjo denarja, ki ga je skupnost Alpe-Jadran namenila za redne meritve in kontrole morja v Tržaškem zalivu. V ta program so poleg strokovnjakov portoroške morske biologije postaje vključili tudi morski biologi iz Trsta, Benetk in Rovinja. Za opremo raziskovalne barke je tretjino sredstev prispevala Republika Slovenija, dve tretjini pa Italija.

Raziskovalno barko poganjata dva dizelska motorja s po 145 konjskimi silami moči, poleg potrebne navitne opreme pa je na njej montirana še oprema in računalnik za raziskovalno delo. Morski biologi sedaj še čakajo

na dobavo avtomatske sonde, ki so jo naročili v Zahodni Avstraliji in jo strokovnjakom omogoča olajšala delo, saj jim ne bo več potrebno jemati vzorcev. Avtomatska sonda, ki ima sedem različnih funkcij, namreč vnosa vse zahtevane podatke takoj v računalnik. S tako sondo trenutno ne razpolaga nihče v severnem Jadranu.

IZTOK UMER

Pobegnili motorist

PTUJ, 3. marca – V Mestnem vrhu pri Ptujju je neznan voznik motornega kolesa, ali kolesa z motorjem, večer ob 4.30 zadnji nasproti vozila kolesarja 45-letnega domaćina Berto Kaiseberger. Kolesarja je bilo v nesreči lažje poškodovano. Milniški prosijo vse, ki bi kaj vedeli o nesreči, da to javijo najbližji postaji milice. (V. V.)

GLISER STA OPREMILA ZASEBNIK – Biolog Morske biološke postaje Janez Forte je povedal, da sta osemnajst let star gliser v treh mesecih opremila zasebnika Milan Kalavs in Silvo Bošnjanič. (Foto: Izток Umer)

Črni trg s človeškimi organi

Odlične obsebe strokovne javnosti in zakonske prepovedi, ter pozivi k zavestnemu žrtvovanju – Legalni poskusi mednarodne trgovine z ledvicami

BEOGRAD, 3. marca – Po svetu zadnja leta vlada prava trgovska mrzlica in nobena skrivnost ni, da obstajajo tudi trgi z deli človeškega telesa. Nesreča enih in tveganja drugima, ki bi radi dobro zaslužili, dolocata pogoje in cene daleč pred očmi javnosti. Največ povpraševanja je po ledvicah. Zdrav človek lahko brez težav živi z eno ledvico, to pa za nekatere je pomeni možnost, da bi na hitro obtožili. Eno izmed prvih znanih presaditev te vrste so izvedli v Veliki Britaniji – bogat tuje je na črnem trgu kupil ledvico za 4500 dolarjev.

V nekaterih rečnih, večinoma afriških državah, kjer primanjkuje tudi povprečne medicinske tehnologije, odpirajo trge s človeškimi deli. Ponekod celo z državno podporo sestavljajo seznam »humanih delcev« za peščico dolarjev in dolocajo takse za dajalce, kirurge in posrednike. Od odličnih obsebah strokovne javnosti in zakonski prepovedi takšne trgovine na eni strani ter pozivih liberalnih političnih združenj, da se ima vsak pravico zavestno žrtvovati, in upanju sto tisočev ljudi v novo življenje na drugi strani so na Nizozemskem legalno odprli posebno specializirano podjetje ROGB za nakup in prodajo človeških organov.

Te dni so objavili tudi legalni poskus mednarodne trgovine z ledvicami. Moskovski inštitut je prek agencije Ona Trading iz Bremna ponudil 7000 (nem. denar) za 12.000 mark. Nemcem, da za 12.000 mark trimesečno bivanje v bol-

nišnici) pridejo do težko pričakovane ledvice. Med pravniki so tudi Jugoslavo, ki so le v tem videli možnost, da bi si zgodili še hudo. Nekateri Nemci odhajajo po novo življenje v Indijo.

Pred tremi leti so na inštitutu za transplantacijo v Sarajevu odkrili devet »darovalcev«, ki so prodali del sebe. Na nekem strokovnem srečanju so o omenili primer, ko se je humani dajalec po presaditvi ledvice veselil k »prejemniku« in zahteval, naj ga vzdržuje. Med oglaševanju jugoslovanskih časopisih je bilo še pred kratkim mogoče prebrati ponudbe mladim in zdravim ljudem, ki so gledali na postopnost knjižne skupine ali nujnost prodajati ledvice za 50.000 do 120.000 mark.

Marsikdo, ki živi samo s pomočjo aparata za dializo in ki mu presaditev dobesedno pomeni novo življenje, ne bo dosti razmišljal o moralni ali drugačni pravičnosti takšne odditve. Vprašanje je le, kakšno

bogastvo pričakuje tisti, ki se zaradi denarja odpoveduje svoji ledvici, saj to gotovo lahko storijo le enkrat v življenju.

Novi zvezni zakon o presajanju organov, sprejet konec lanskega leta, predpisuje denarne in zaporne kazni za vse udeležence podobnih presaditev, dolocila pa tudi pogoje za žive dajalce in tako imenovane kadavrske presaditve, za katere ni več potrebno soglasje sorodnikov umrlega. Na stotine Jugoslovancev s »čakalne liste« vidi rešitev prav v »čakalni listi« – ustanovitvi »kadavrske banke organov« (zdravih delov teles umrlih ljudi). V setih transplantacijskih središčih v državi (Beograd, Zagreb, Reka, Ljubljana, Sarajevo in Skopje) je bil doslej največji problem pomanjkanje organov.

V Srbiji hodi na dializo 1800 kroničnih ledvičnih bolnikov, v Bosni in Hercegovini jih je več kot 1000, na Hrvaškem 1652, v Sloveniji in Makedoniji okoli 600, v Črni gori pa 100. Omeniti pa moramo še manj številne, a prav tako pomembne bolnike, ki čakajo na presaditev kosti, kostnega mozga, kostnega tkiva in kože, v zadnjem času pa tudi jetre in srca.

ALEKSANDRA AJDANIĆ

Lastniki gostilne in bifeje zapirajo kakor se jim ljubi

V enajstih od 15 lokalov kršili odlok o poslovnem času – Lani dinar ali dva za kazen, letos najmanj osem tisočakov

LJUBLJANA, 3. marca – Bežigradski policisti so se odločili, da naredijo malce »reda« v nekaterih bežigradskih lokalih, v katerih ne upoštevajo odloka o poslovnem času in imajo odprto pač, kar se komu zadi. Povod za to pa so bile med drugim tudi številne pritožbe Bežigradčanov o nočnih razgajatih, neredih, kaljenju nočnega miru in podobnih neprijetnostih.

Za prvo akcijo so se odločili že v petek, 22. februarja. Med 21. in 24. uro so pregledali 15 lokalov in kar v enajstih so kršili mestni odlok o poslovnem času, zato so jih prijavili sodniku za prekrške. Ker so bili že na kraju »dogajanja« so gostince povprašali tudi o neprijavljenih delavcih. Odkrili so jih v sedmih lokalih in o tem napisali poročila mestnim inspekcijskim službam. Akcijo so ponovili večer v istem času in istih lokalih. V lokalih se niso zmenili za odlok – gre predvsem za lokale v poslovnem centru Mercatorja na Titovi, nekaj lokalov v Palmejevi pri Smeltu, dva na Ježici in po enega v Stožicah in Tomčevem. Lahko dodamo, da so zaradi tovrstnih kršitev lani napisali 218 predlogov sodniku za prekrške, treba pa je povedati, da se takrat lastniki niso preveč »žrli« zaradi tega. Kazen je bila na-

marec smešno majhna – od dinarja in pol do dveh dinarjev. Letos verjetno ne bo več tako.

● Hkrati s kontrolo bežigradskih lokalov so ljubljanski kriminalisti skupaj z inspektorji SNZ Ljubljana pregledali, kako delajo v prijavljeno odpravi službi v nastanitvenem centru oziroma v hotelu Lipa na Celovški in odkrili precej kršitev. V hotelu in lokalih, ki je v sklopu hotela so preverili oziroma legitimirali tudi več gostov predvsem tujcev.

kajti kazni za neupoštevanje tega odloka je po novem najmanj osem tisočakov. K. D.

Zbil ga je vlak

KIDRIČEVO, 3. marca – Sinoči, okrog 20. ure, je iz neznanega vzroka stopil pred potniški vlak, ki je vozil iz Kidričeve proti Pragerskem, 34-letni Emir Akman iz Poljan. Zaplenjen je bil v ZTP. Vlak ga je zbil v jarek, kjer je obležal mrtve. (V. V.)

OD PETKA DO PONEDELJKA

Dvajset mrtvih v trčenju minibusu s tovornjakom

WINDHOEK, 3. marca (AFP) – Dvajset ljudi, med njimi trije otroci, je izgubilo življenje, ko se je angolski tovornjak zletel v minibus. Kot je povedala policija, se je zgodila nesreča sredi prejšnjega tedna na severni Namibiji. Enajst potnikov je bilo na mestu mrtvih. Življenje je izgubil tudi šofer tovornjaka. Njegov sopotnik je umrl kasneje v bolnišnici.

Heroin sta želela preprodajati

PRISTINA, 3. marca (Tanjug) – Delavci varnostnega centra Gnjilane so prišli Enverja Rahmnanja in Zedjida Malijaja, ker obstaja utemeljen sum, da sta skrivala preizkušnja in prodajala opojne droge. Organi za notranje zadeve so namreč našli kilogram heroina, eno pištolo brez dovoljenja in 100 ponarejenih ameriških dolarjev. Kot je bilo zapisano v sporočilu, sta nameravala heroin preprodati doma in v tujini. Z njim bi na zahodnem trgu zaslužila 120.000 mark.

Štirinajst let zapora za uboj žene

LEOBEN, 3. marca – Sodišče v Leobnu je obsodilo 47-letnega Franca Obereja na 14 let zapora, ker je v noči od 23. na 24. julij lani s puško

ubil 41-letno ženo Christiane. Umor je bil posledica prekomernega uživanja alkohola v zadnjih mesecih. (N. S.)

Izteklo 200 litrov nafte

MARIBOR, 3. marca – Druga marica, takoj po polnoči, je prometna patrulja milice ugotovila, da sojeje- mu tovornjaku na cesti Maribor. –Šentilj v kraju Kaniza, iz rezervarja odteka olje. Tovornjaku, ki ga je vozil 51-letni Borislav Kušič iz Bolevca, je odtrgal kardanski grede, ki sta prebila rezervuar za gorivo. Časila so potrebvala dve uri, da so cesto očistili in ta čas je bila zaprta. Ker je od izliza prišlo v bližino studenca, je sanitarni inspektor odredil analizo vode. (V. V.)

Tihotapil je orožje

DUNAJ, 3. marca (Tanjug) – Deležno sodišče v Gradcu je v petek obsodilo Jugoslovana Tomislava P. na pojojno kazen 12 mesecev zapora, ker je v svoji domači kraj na Hrvaškem prethotapil 57 pušk in 9200 nabojev. Tožilec Gruber je v sklepnem govoru na senju dejal, da obtožene ni delal »ni drugega kot hrvaški obrambni minister« Martin Špegelj. Hkrati je ocenil, da gre za »zelo eksplozivno zadevo«. Šele nadalje preiskava bo pokazala, ki ga je Tomislav P. kupil orožje, ki ga je potislav v lastnem avtomobilu prejeljal v Jugoslavijo.

Zapeljala na levo

MARIBOR, 3. marca – V Miklavžu pri Mariboru, kjer ob 7.10. 31-letna Vida Turk iz Zlatoljca, ki je vozila proti Turkju, nenadoma zapeljala na levo stran ceste. V tem trenutku je pravilno po svoji desni vožnji prijeljal iz nasprotni strani 29-letni Dušan Horvatič iz Zlatar Bistrice. Turkova je zadela Horatičev avto, ki se je prevrnil, nato pa jo je odbilo še v osebnosti avto 49-letnega Ignaca Rupnika iz Zlatoljca, ki se je sicer skual umakniti. V nesreči je bila Turkova hudo poškodovana. (V. V.)

Dva hudo poškodovana

MARIBOR, 3. marca – Triindvajsetletni Smiljan Damiš iz Maribora je soboto ob eni uri vozil avto po ulici Nad izvir v Miklavžu. Zaradi prehitre vožnje in vjenosti, ga je zaneslo iz ceste, trčil je v drevo, nato pa zdrsel po naspju. V nesreči je bil hudo poškodovan, hudo pa je bila poškodovana tudi sopotnica, 23-letna Lidija Caf. Škode na vozilu je za 30 tisočakov. (V. V.)

Nepravilno prehitelval

PTUJ, 3. marca – V Budini pri Ptujju je danes ob 2.15 20-letni Stanko Do- večar iz Spodnje Hajdine, ki je vozil proti Ptujju, prehitelval avto v trenutku, ko mu je nasprotijel 24-letni Dragan Lorber iz Brega pri Majšperku. Prišlo je do trčenja, v katerem je Lorberja vrglo iz avta in je obležal s hudimi poškodbami. Škode je za 100 tisoč dni. (V. V.)

Štirje mrtvi na Sloveniki

CELJE, 3. marca – Sinoči, ob 21.45, so v prometni nesreči na Sloveniki umrli štirje ljudje. Osemindvajsetletni Celjan Andrej Urbančič, ki je zadnja leta živel v Avstraliji, se je iz celjske smeri peljal proti Mariboru. Blizu Ljubčev je nenadoma ne vedo še, zakaj, zavil na levo stran cestišča.

Pray tedaj mu je nasproti pripeljal osemindvajsetletni Matjaž Gorjup, doma iz Drtije. Vozili sta silovito čelno trčili nato pa se je v Gorjupov avtomobil zaletel še avto, ki ga je za njim vozil 31-letni Jože Rozman, iz Ločice ob Savinji. Tudi Ljubljanka Volka Zavrič, ki se je prav tako pripeljala iz mariborske smeri, se trčenju ni mogla izogniti. Zadelo se je v Rozmanov avtomobil in s tem zaključila žalostno kolono.

Posledica te težke nesreče so nadvse tragične. Poleg Andreja Urbančiča/so umrli še voznik Matjaž Gorjup in njegova šestindvajsetletna žena Martina ter Viktorija Vidger, rojena 1937. leta, prav tako doma iz Drtije. Edina preživela potnica v Gorjupovem avtomobilu Magdalena Marolt, rojena 1953. leta, pa je bila težja ranjena. Voznika v drugih dveh avtomobilih sta ostala nepoškodovana. Skupne škode na vozilih je za okrog 250 tisoč dinarjev. I. B.

Rušijo se robovi gradbene jame ob hotelu Slavija

MARIBOR, 3. marca – Gradbena jama ob hotelu Slavija, v strogem središču Maribora, že dolgo mesece buri Mariborčane. Tam, kjer bi morale biti zgrajene podzemne garaže in nad njimi hotel, še vedno zeva globoka gradbena jama zavarovana s jeklenimi sidri.

Zaradi naglih otoplitev se brežine jame pričele popuščati in se rušiti. Zato je gradbena inšpektorica Marijana Koras, zaradi varnosti, zaprla delnice Vita Kraigherja na zahodnem delu gradbene jame in pločnik pred hotelom Slavija na vzhodnem delu jame. Na tem delu je tudi avtomobso postajališče za mestni potniški promet. Kaj bo zdaj s potniki in avtobusi, še ne vedo.

V petek so zaprli ulico Vita Kraigherja vse do hotela Slavija, avtomobso postajališče pred hotelom Slavija pa zožili kar za dva metra. V veliki nevarnosti je tudi blok ob domu JLA. Na steh nog so se že pojavile razpoke in kaj lahko se zgodi, da popusti betonska zaščita. Zato bo treba jama takoj zasuti.

V. V.

Helikopter strmoglavil

SYDNEY, 3. marca (Tanjug) – Nesreča turističnega helikopterja v Queenslandu v Avstraliji je zahtevala življenja šestih potnikov in pilota. Helikopter je iz še neznanh razlogov strmoglavil na obalo otoka South Stradbroke, 65 kilometrov od Zlate obale, največjega turističnega območja v državi. Potniki so bili verjetno turisti, saj je bil helikopter last družbe, ki organizira zračne ogledne naravnih lepote queenslandске obale.

Bomba v sinagogi

BANGKOK, 3. marca (Tanjug) – Davašnja eksplozija bombe v sinagogi v Manili je povzročila samo manjšo škodo, ranjenih in mrtvih pa ni bilo. Izraelški veleposlanik na Filipinih Joav Bahiri je dejal, da gre za poskus meščevanja za vojni poraz Iraka. To je bil že tretji bombni napad na Filipinih po izbruhu zalivske vojne. Zaradi eksplozije bombe 19. januarja pred ameriškim kulturnim centrom Thomas Jefferson v Manili, pri čemer je en iraki terorist umrl, drugi pa je bil ranjen, so bili s Filipinam izgnani iraki diplomat in dva študenta.

4. marec

Med najpomembnejše predstavnike slovenske moderne spada pesnik Josip Murn-Aleksan-drov, začetnik in utemeljitelj poznejšega razvoja slovenske lirike (rojen 4. marca 1879, umrl 18. junija 1901). Murn je približal pozno ljudsko-muštvovanju in jo hkrati napolnil z razbolenimi čuti ter čustvi mestnega proletarca in intelektualca.

Bil je nezakonski sin služkinje, mladost je preživel pri tujih ljudeh in že takrat je bil izredno občutljiv za vtise iz napol meščanskega in napol vaskega življenja. Gimnazijec, visokošolec in odvetniški pisar Murn je doživljal konec stoletja v znamenju romantičnega subjektivizma, prišel je pod vpliv Lermontova, pozneje pa se je sprijaznil s človekovo vraščenostjo v svet in naravo. Začel je eksperimentirati s paradoksom, stavčno in verzno destrukcijo in tako ustvaril temelje nadaljnjega iskanja v slovenski literari.

V podobah iz naravnega vaskega življenja, v kmečkih opravilih, seghah, vražah in pregovornih besedah zveza je našel simbole za svoje občutja, do katerih je kljub poznavanju nemške in francoske dekadence prišel povsem sam (Sentjančev, Pesem o ajdi, Pesem o klasu, Kmečka pesem). Vplivi ruskega pesnika Kolcova in angleškega pesnika Burns se kažejo v tesnobnih orisih trenutka in naravi (Ko dobrave se mrače, Ah, ti bori, Pa ne pojdem prek poljan). Preprost in segav, včasih tudi trepek izraz je

značilen za Murnove ljubezenske pesmi, ki obujajo mladostne sanje in tožijo o osamljenosti (Golobka dva, Petnajst let, Zimska pesem). Samostojne pesniške zbirke Murn ni izdal, sicer jo je pripravil in ji dal naslov Pesmi in romane, toda prehitela ga je smrt. Zbirka je izšla dve leti po njegovi smrti.

Murn je v kratkem času, ki mu je bil na voljo, ustvaril ogromno. Razvil je bogat, prosojen impresionizem podob in sloga, v zgradbi verzja je uveljavil čisto muzikalnost, ves čas pa je ohranjal formo preproste kitice in kratak verz romantične pesniške tradicije. Njegovo delo je eden od vrhov slovenske poezije, nekaterim pa velja za najčistejšega slovenskega lirika.

Dogodki na današnji dan

- 1678 Rodil se je italijanski skladatelj in violonist Antonio Vivaldi (umrl leta 1741).
- 1844 Rodil se je slovenski pisatelj Josip Jurčič (umrl leta 1881), avtor prvega slovenskega romana.
- 1866 V Zagrebu je bila ustanovljena Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti.
- 1941 Karel Pavel je odgovoril v Berchtesgaden na sestanek s Hitlerjem.
- 1973 Na volitvah v Čuo je doživela veliko zmago stranka tedanjega ustavnega predsednika Salvadoreja Allendeja.
- 1977 Katastrofalen potres v Romuniji je povzročil smrt nad tisoč ljudi. Najhuje je bila prizadeta Bukarešta.

VRTIMO GLOBUS – VRTIMO GLOBUS – VRTIMO

Plastika namesto papirja?

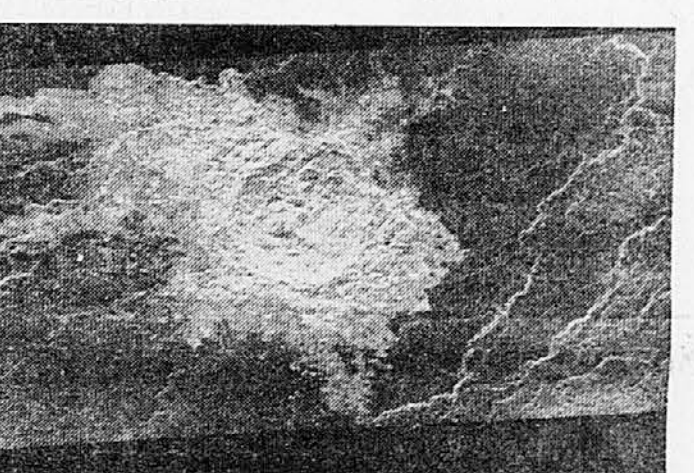
Družba Exxon bo plačala odškodnino

Nafna družba Exxon bo dala 1,2 milijarde dolarjev odškodnino ameriškim zveznim oblastem in oblastem države Aljase. S tem naj bi ublažili posledice ekološke katastrofe, ki jo je povzročila nesreča njenega tankerja Exxon Valdez marca 1989. Z denarjem naj bi skušali ozdraviti naravno okolje v Ožini prince Williama, kjer je zaradi izlita nafte v morje nastal naftni madež. Sredstva pa naj bi delno uporabili tudi za financiranje nezastavljenih raziskovanj. Iz tankerja je izteklo več kot 40 milijonov litrov nafte.

Seminar o obnovi zgodovinskih mest

V Pragi bo od 12. do 14. marca evropski seminar o varstvu in obnavljanju zgodovinskih mest, namen tega srečanja pa je tudi razvijanje kulturnih povezav med Zahodno, Srednjo in Vzhodno Evropo. Na seminarju, ki ga je med drugim organizirala tudi uprava za kulturno dediščino pri Unescu, se bodo zbrali urbanisti, arhitekti, strokovnjaki za zgodovinske spomenike in sociologi. Na primeru Prage bodo obravnavali gospodarske, politične, družbene in pravne aspekte obnove in razvoja zgodovinskih mest.

Kraterje na Veneri bodo poimenovali po znamenitih ženskah

Kakšnih sto kraterjev na Veneri bodo v kratkem verjetno poimenovali po Pearl S. Buckovi, Rachel Carson in Gertrudi Stein. Znanstveniki, ki so proučili radarske posnetke, ki jih je na Zemljo poslalo vesoljsko vozilo Magellan, so ta imena predlagali mednarodnemu astronomskemu združenju, ki jih mora odobriti. Ameriški geolog Gerald Schaber je povedal, da je med predlaganimi še nekaj imen svetovno znanih žensk: antropologinja Margaret Mead, pisateljica in veleposlanice Claire Boothe Luce in nesrečne škotske kraljice Marije Stuart.

Anekdote za danes

Na današnji dan leta 1852 je umrl ruski pisatelj in dramatik Nikolaj Vasiljevič Gogolj, vodilni predstavnik prve faze ruskega realizma (rojen 1809).

Na snov za njegove »Mrtve duše« je opozoril Gogolj Puškin. Kaže, da je hotel ideo sam obdelati in ko je izšla Gogoljeva knjiga, je vzklilni.

»Tega malica moža se je treba paziti! Tako hitro te oropa, da nima niti časa, poklicati na pomoč!«

Nekoč je Gogolju v družbi postalo slabo.

»Hitro, hitro, pomagajte mu!« je vzklilnila gostiteljica. »dva moža naj ga držita, eden pa naj mu vlije žganja v usta!«

»Ali me ne bi mogel eden držati in dva vlivati?« je šepetaje vprašal Gogolj.

J. P. GAREN

VEČERNI UDAREC

21. nadaljevanje

»Končano, vaša milost! – Ni pa izključeno, da bom moral prič – gospoda Tullnerja – za obrambo ponovno zaslišati.«

Webston je upošteval moje prošnjo in odpustil Douglasa. Upal sem, da bo slednjega nekoliko vznemirila zavest o možnosti ponovnega zasliševanja. Obramba bo bo morda imela srečo, da bo zini kaj neprevidežnega.

Barfield se je začudil in mi zasepetal: »Zakaj, za vraga, pa hočete tega mulca še enkrat zaslišati?«

»Prepričan sem, da nam ni vsega povedal in jaz bi silno rad izbrskal, kaj je počel na dan Warrenovega umora.«

Najin razgovor je prekinil prihod naslednje priče, Henryja Tillingera.

Opisal je prihod Minerve Fuchs v podjetje sadnih sokov z vsemi podrobnostmi, toda izvedeli nismo nič več, kot sem bil slišal sam že prejšnji dan.

Himes je bil videti zelo zadovoljen, ker je bila Minerva označena kot povzpetniška. Izbral sem navzkrižno zasliševanje, da bi osvetlil nekatere točke.

»Je vstop gospoda Warrenja prinesel vašemu podjetju nov razmah?«

»Vsekakor, gospod odvetnik. Priznati moram, da je imel Warren izreden trgovski talent

in je zelo hitro odkril nove in zanimive prodajne možnosti.«

»Vas njegova smrt zelo prizadene?«

»Zelo, čeprav se silno trudimo, prodaja že dva meseca pada.«

»Kdo je zdaj prevzel dejavnost direktorja?«

»Skupaj z gospodom odvetnikom Barfieldom skušava ukrepati čim bolje. Upam, da se bo gospod Barfield po odprtju oporoke lahko bolj temeljito posvetil vodenju trgovskih poslov.«

»Sta bila z vašim družabnikom kdaj različnega mnenja?«

»Res zelo redkokdaj! Najini delovni področji sta bili strogo ločeni in lahko sem bil zelo vesel, da sem imel tako odličnega vodjo prodajnega oddelka. Ker izdelava sokov zahteva določeno tehniško in strokovno znanje, se gospod Warren ni nikdar vtikal v to področje.«

»Ste zadnje tedne pred njegovo smrtjo opazili kaj nenavadnega v vedenju gospoda Warrenja?«

»Prav ničesar! In vendar ...«

Prenehaj le in okleval. Zato sem moral svoje vprašanje ponoviti, nakar se je odločil in rekel:

»Prejšnji mesec sem prejel čuden telefonski klic, in sicer od vodje konkurenčnega podjetja. Razumeti je bilo, kot da bi gospod Warren hotel prodati svoj delež, zahteval pa brezpogojno varovanje tajnosti. Zadeve si ne morem prav predstavljati; menim, da je bila to le poteza konkurence, ki bi nas rada pokupila.«

V teku zaslišanja sem izvedel ime podjetja in direktorja. Spet stvar, ki jo je bilo treba preveriti.

»Končano, vaša milost!«

V prostoru za priče je Tillingerja hitro zamenjal inspektor Cartling. Zadeva je postala resna in in porotniki, ki so se doslej dolgočasili, so postali pozorni. Nujno so morali ugotoviti, da

kriminalni proces ni le zaporedje senzacij, da pa včasih zahteva enolično pojavljanje nevznih oseb.

Nujno sem moral poskrbeti za boljše predstavo pred porotniki, sicer bi bili še sposobni, da bi obtoženi pripisali krivdo, da so se preveč dolgočasili.

Deveto

TELEVIZIJA

LJUBLJANA I

8.35-11.25 in 15.10-0.40 TELE-
TEKST TV SLOVENIJA
8.50 VIDEO STRANI
9.00 ALICA V DEŽELI RISB
9.15 ČIČIBAN, DOBER DAN:
SVIGA SVAGA
9.30 DA NE BI BOLELO:
MOJ OTROK IMA VROČINO
10.00 MPF CELJE 85 - MEŠANA
MLADINSKA ZBORSA
10.05 ZDRAVO, ponovitev
10.10 UTRIP, ponovitev
10.45 ZRCALO TEDNA, ponovitev
11.00 TV MERNIK, ponovitev
11.15 VIDEO STRANI
11.25 VIDEO STRANI
11.35 SOVA, ponovitev
KREMLJIN IN PRASKE
TWIN PEAKS
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 TV DNEVNIK I
17.05 ZDRAVO, ponovitev
18.30 KADOVEDNITACEK: GRAD
18.40 ALF
19.05 RISANKA
19.18 TV OKNO
19.30 TV DNEVNIK II
19.55 VREME
20.05 Janec Zupan-Janec Drogz:
LJUBEZEN PO KRANJSKO,
TV film
21.10 OSMI DAN
21.20 TV DNEVNIK 3, VREME
22.30 400 LET SLOVENSKE GLAS-
BE, 7. del
23.15 SOVA
AVTOŠTOPAR
TWIN PEAKS
0.30 VIDEO STRANI

LJUBLJANA II

16.00 SATELITSKI PROGRAMI -
POSKUSNI PRENOSI
17.10 PODARIM - DOBIM, ponovi-
tev
17.30 REGIONALNI PROGRAMI
TV SLOVENIJA
STUDIO LJUBLJANA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 REZERVIKANO ZA ŠAN-
SON: CATHERINE SAUVA-
GE, 3. del
20.25 PO SLEDIH NAPREDA
20.55 SEDMA STEZA, športna od-
daja
21.15 OMIZJE: NAŠE PODJETJE
SLOVENIJA
YUTEL
12.00 POROČILA

HRVAŠKA TV I

9.15 POROČILA
9.20 TV KOLEDAR
9.30 ČAS ZA PRAVLJICO, oddaja
za otroke
10.00 POSTNI NABIRALNIK
10.15 LIKOVNA UMETNOST: DO-
MIJUSKI GRADOVI
10.30 BODITE Z NAMI
10.45 TV GLEDALIŠČE
11.15 FAMILY ALBUM 14
11.45 TV LEKSIKON
12.00 POROČILA

12.10 VIDEO STRANI
12.20 SATELITSKI PROGRAM:
STARO ZA NOVO
15.40 SLIVAR PROTI TREM CE-
SARJEM, dokumentarna od-
daja
16.30 VIDEO STRANI
16.45 POROČILA
16.50 TV KOLEDAR
17.00 FAMILY ALBUM 14
17.30 HRVAŠKA DANES
18.15 ČAS ZA PRAVLJICO
18.45 ALPE JADRAN
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK I
20.00 BOLJE ŽIVLJENJE
20.50 SEDEM DNI V SVETU, zuna-
nja politika
21.20 DNEVNIK II
21.45 KINOTEKA HOLLYWOOD
- CIKLUS FILMOV SPEN-
CERJA TRACYJA: MOJ SIN,
PREGLJED
23.35 POROČILA

HRVAŠKA TV II

16.05 VIDEO STRANI
16.10 DOBER DAN
16.20 SPREGLEDALI STE - PO-
GLEJTE
16.20 ZAKON V LOS ANGELESU
17.10 NAČINI KLIC
18.00 DOBER VEČER
18.05 RUMENA MINUTKA
19.00 GLASBENI VSAKDAN
19.30 ČUDEŽNI SVET ŽIVALI
20.00 OČEN IN PRIJATELJI, risana
serija
20.10 ZGODBA ZA LAHKO NOČ
20.15 SVET ŠPORTA
21.10 COSBY SHOW
21.45 PRINCESSA DAISY
22.35 POROČILA
23.20 SEMENI NEČIMRNOSTI

KOPER

16.00 ŠPORTNA ODPAJA
18.00 ROJENI ZA ŽIVLJENJE - do-
kumentarna oddaja
18.30 PROGRAM V SLOVENSKEM
JEZIKU
18.45 ODPRTA MEJA
19.00 TV DNEVNIK
19.20 VIDEOAGENDA
19.25 ČAROVNA SVETILKA
- OTROŠKI PROGRAM
ŽIVALSKI SVET - serija
20.00 GLASBENA ODPAJA
20.30 PONEDELJIKOV ŠPORTNI
PREGLJED
21.00 TELERAMA SPORT
21.30 TV DNEVNIK
6. KROG - ŠPORT IZ ZA-
MEJSITVA

RAII

6.55 JUTRANJI PROGRAM, vodita
Livia Azariti in Pucio Corona
16.30 NADALJEVANJE
11.00 POROČILA
11.05 NADALJEVANJE
11.40 PAZITE NA KARTICO
11.55 VREME
12.00 POROČILA
12.15 NA RAIJALO
13.30 TV DNEVNIK / TRI MINUTE
ZA

14.00 KVARKOV SVET
14.30 SEDEM DNI V PARLA-
MENTU
15.00 PONEDELJIKOV ŠPORT
15.30 MODRO DREVO
16.00 BIG
17.30 BESEDA IN ŽIVLJENJE, kore-
nina
18.00 POROČILA
18.05 ITALIA OB ŠESTIH
18.45 TRIDESET LET NAŠE ZGO-
DOVINE
19.40 ALMANAH
19.50 VREME
20.00 TV DNEVNIK
20.40 IGRANI FILM, zmenek v kinu
23.00 DNEVNIK
23.00DADA
0.00 NOČNI TVD
0.25 OPOLNOČI

RAII

7.00 RISANKA
8.00 MODRO DREVO
8.30 NADALJEVANJE
9.30 TUDI JAZ
10.20 DOKUMENTARNAODDAJA
10.30 PETKOV
11.25 VASE ZADEVE
13.00 OB TRINAJSTVO
13.30 GOSPODARSTVO
13.45 BEAUTIFUL, serija
14.15 KADAR SE LJUBI, serija
15.05 USODE, serija
15.35 VSI ZA TENGA
17.00 POROČILA
17.05 PROSTI ČAS
17.25 VIDEOCOMIC

RAII

16.00 ŠPORTNA ODPAJA
18.00 ROJENI ZA ŽIVLJENJE - do-
kumentarna oddaja
18.30 PROGRAM V SLOVENSKEM
JEZIKU
18.45 ODPRTA MEJA
19.00 TV DNEVNIK
19.20 VIDEOAGENDA
19.25 ČAROVNA SVETILKA
- OTROŠKI PROGRAM
ŽIVALSKI SVET - serija
20.00 GLASBENA ODPAJA
20.30 PONEDELJIKOV ŠPORTNI
PREGLJED
21.00 TELERAMA SPORT
21.30 TV DNEVNIK
6. KROG - ŠPORT IZ ZA-
MEJSITVA

RAII

6.55 JUTRANJI PROGRAM, vodita
Livia Azariti in Pucio Corona
16.30 NADALJEVANJE
11.00 POROČILA
11.05 NADALJEVANJE
11.40 PAZITE NA KARTICO
11.55 VREME
12.00 POROČILA
12.15 NA RAIJALO
13.30 TV DNEVNIK / TRI MINUTE
ZA

UGODNO
Praktični, lahki,
sodobni

LIKALNIKI
elma

15% CENEJE
pri plačilu v
gotovini!

V Metalnih
blagovinah,
prodajnih centrih,
prodajalnih.

metalka
TRGOVINA

Trgovina na blizu v poslovalni mreži

17.45 NADALJEVANJE
18.10 CASABLANCA
18.30 HUNTER, serija
19.45 TV DNEVNIK
20.15 ŠPORT
20.30 INSPEKTOR DERRICK, nada-
ljevanje
21.350 VREME
23.15 TV DNEVNIK
0.00 VREME / HOROSKOP
0.10 MOZARTOV KONCERT
JAKEA IN MIKE, serija

AVSTRJA I

9.00 ČAS V SLIKI
IN PRAVICA DO LJUBEZNI, po-
novitev 7. dela
9.30 SLIKA AVSTRIJE, ponovitev
10.00 SOLSKA TV
10.30 MANEKENKA IN VOHLJAC,
Casino fatal, ponovitev
11.15 HIGH CHAPARRAL, Doktor
nahajete strelja
12.05 PRIMER ZA TOŽILCA, ponovi-
tev z odmevi gledalcev
12.35 TEDNIK, ponovitev
13.00 ČAS V SLIKI
13.10 POROČILA IZ PARLAMENTA,
ponovitev
14.10 1000 MISTROVIN, David Wil-
kie: Beduin z ženo in hčerko
14.20 OČARLJIVA JEANNIE, serija
14.45 FULL HOUSE, Marva for Presi-
dent
15.30 BABBAR, Prijatelj in sovražnik,
risanka
15.55 CHARLIE BROWN IN SNO-
OPY, Psi so zelo prsični
16.15 STORKLA ALEXANDER,
1/5 del dokumentarne serije
16.25 NA LOVU ZA SKRIVNOSTI
NIN ZIVALSKIM SVETOM,
Sovjetska zveza
16.55 MINI ČAS V SLIKI
17.05 JAZ IN TI, 1. Mednarodne mladi-
nske zimske igre
17.55 YAKARI, risanka
18.00 MI
18.30 FALCON CREST, Slovo in sni-
denje
19.22 ZNANJE DANES
19.30 ČAS V SLIKI
19.53 VREME
20.00 ŠPORT
20.15 ŠPORT V PONEDELJEK
21.08 KUHARSKI MOJSTRI
21.15 MAGNETI, Med življenjem in
smrtjo, zadnji del
22.00 POGLEDI ŠI STRANI
22.10 OČE GOSPODAR
23.55 HAMMER, serija
0.20 ČAS V SLIKI

AVSTRJA II

8.30 VREMENSKA PANORAMA
16.35 LEKSIKON UMETNIKOV
16.45 AVGUST MOČNI IN DRES-
DENSKI DVOR
17.30 LIPOVA ULICA, družinska se-
rija
18.00 PRAVICA DO LJUBEZNI, 8.
del televnele
18.30 WURLITZER
19.00 LOKALNI PROGRAM
19.30 ČAS V SLIKI
19.53 VREME
20.00 KULTURA

AVSTRJA II

8.30 VREMENSKA PANORAMA
16.35 LEKSIKON UMETNIKOV
16.45 AVGUST MOČNI IN DRES-
DENSKI DVOR
17.30 LIPOVA ULICA, družinska se-
rija
18.00 PRAVICA DO LJUBEZNI, 8.
del televnele
18.30 WURLITZER
19.00 LOKALNI PROGRAM
19.30 ČAS V SLIKI
19.53 VREME
20.00 KULTURA

20.15 OTOK SANJ, Ljubosumnost
21.00 NOVO V KINU, filmi in njihove
zvezde
21.08 KUHARSKI MOJSTRI
21.15 ŠILING, gospodarski magazin
22.00 ČAS V SLIKI
22.25 Teleskop: MALI ZMAJI, 2. del:
Singapur
23.10 DISPUTATIONS, 4. zadnji
del. Countdown 2000 - Leopold
Unger proti Hansju J. Riesbergu
0.10 ČAS V SLIKI

MADŽARSKA I

9.00 TV TELOVADBA, za upoko-
jenice
9.05 TELEN, ponovitev
10.05 HREPELENJE, francoski čb
film, pon.
11.30 DELTA, znanstveni poročeval-
lec, pon.
11.55 VIDEO STRANI
13.55 SKUPŠČINSKI DNEVNIK, pre-
nosne seje zasedanja Parlamenta
17.50 KATOLIŠKA KRONIKA
18.00 JEZIKOVNE UGANKE
18.50 VEČERNA PRAVLJICA
19.00 CIMBORA
19.30 TV DNEVNIK
20.05 ULICE SAN FRANCISCA, Ure
strah, kriminalka
21.00 VNUKI NE BODO VIDELE,
varstvo mest
21.40 ORATORIJ
22.40 TV DNEVNIK
22.55 DNEVNIK BBC

MADŽARSKA II

17.00 TV 2 - Video strani - Reporta-
že - Vreme - Glasba - Tele-
fonska igra
18.00 FINANCIAL TIMES, poslovne
novice
18.25 ZA OTROKE, Tom in Jerry, ri-
sanka
18.44 TRV 2 - Poročila - Najava pro-
gramov
19.00 KIRKUS HUMBERTO, češka
serija, 9. Treba se je ločiti
20.00 REGIONALNI PROGRAM, iz
regionalnih studiij:
- BUDIMPESTA
- PÉCS
- SZEGED
21.00 TV DNEVNIK
21.30 TELESPORT
23.00 TV 2 - ZAKLJUČEK DNEVA

SUPER CHANNEL

7.00 Ob zori; 8.30 Inside View; 9.10
The Mix; 13.00 Poslovno poročilo z Ja-
panske; 13.30 The Mix; 16.00 Vroč-
linija; 17.00 V etru; 18.30 Modra noč;
19.30 Poročila; 19.45 Time Warp; 20.00
Tajski panorama; 20.30 Na svet;
21.00 Perspektiv; 21.30 Nasa - od
sanj do resničnosti; 22.00 Poročila;
22.20 Na svet; 22.50 Perspektiv;
23.20 Turistični magazin; 23.50 Nasa
- od sanj do resničnosti; 0.35 Modra
noč; 1.30 Time Warp; 1.45 Late Night
Mix

SATELITSKA TV

7.00 Ob zori; 8.30 Inside View; 9.10
The Mix; 13.00 Poslovno poročilo z Ja-
panske; 13.30 The Mix; 16.00 Vroč-
linija; 17.00 V etru; 18.30 Modra noč;
19.30 Poročila; 19.45 Time Warp; 20.00
Tajski panorama; 20.30 Na svet;
21.00 Perspektiv; 21.30 Nasa - od
sanj do resničnosti; 22.00 Poročila;
22.20 Na svet; 22.50 Perspektiv;
23.20 Turistični magazin; 23.50 Nasa
- od sanj do resničnosti; 0.35 Modra
noč; 1.30 Time Warp; 1.45 Late Night
Mix

GLINENI GOLOBI
DEMOKRACIJE
Sloveniji so komunisti enkrat že
vzeli državo

Poskusne miši in
poskusni ljudje
V Murglah raste nekaj čudnega

3SAT

14.30 Gost v studiju; 14.45 Queen in
Concert; 15.45 Benny Carter, Jazz Ses-
sion; 16.45 Jazz pevec; 17.20 Mini čas
v sliki; 17.30 Mauly in Ratty ob Veliki
reki, lutkovna serija; 18.00 Slike iz
Nemčije; 19.00 Danes, 3sat studio;
19.30 Sam proti mafiji; 20. del nad;
21.20 Rock pop iz Avstrije; 21.45 Kul-
tura, šport; 22.00 Čas v sliki; 22.25
Nebraska, am. vest.; 23.45 Poročila

SAT I

6.00 Dobro jutro; 8.35 Sosed; 9.05
Splošna bolnišnica; 9.50 Teleskop;
10.10 Novo v kinu; 10.35 Naše imeni-
te, take; 11.00 Kolo sreče; 12.00 Kolo
sreče; 13.00 TV borza; 14.00 Sosed; 14.15
Splošna bolnišnica, am. nad.; 15.10 Be-
lečnice, am. ris. serija; 15.35 Teles-
kop; 15.50 Danes Boone; 16.45 Cag-
ney in Lacey, nan.; 17.40 Pregled pro-
grama; 17.50 Mr. Belvedere; 18.15
Bingo, nag. igra; 18.45 Dobro jutro,
Nemčija; 19.15 Kolo sreče; 20.00 Sin
z otoka, serija; 21.00 Neustavljiva do-
jica, it. film; 23.00 Poročila; 23.15 Ne-
vice in zgodbe; 0.00 Pfeffermitt Frap-
pe, film; 1.40 Sin z otoka; 2.30 Pregled
programa

RTL PLUS

6.00 Hladno, Evropa; 9.15 Moj stric gan-
ster, fr. it. film; 11.00 Tveganje; 12.30
Cena je vroča; 13.05 Oddelek M - Ali
bi za morila; 13.30 Oboževka; 13.20
Kalifornijski klin; 14.05 Springfieldova
zgodba; 14.50 Druja kola; 15.38 Neta,
gospodstvo danes; 15.50 Bojna ladja
Galaktika; 16.40 Tveganje; 17.10 Cena
je prava; 17.45 Sinterland, nagr. igra;
18.00 Mož za šest milijonov dolarjev;
18.45 Poročila; 19.15 A-Team; 20.15
Mini playback Show, otroci imitirajo
pogled; 21.15 Navlanič iz prve
klope, nem. film; 22.50 Kulturni ma-
gazin; 23.20 Poročila; 23.30 Erotični ma-
gazin; 0.25 Mrtvi angeli ne lažejo, am.
grozlj.

RTL PLUS

6.00 Hladno, Evropa; 9.15 Moj stric gan-
ster, fr. it. film; 11.00 Tveganje; 12.30
Cena je vroča; 13.05 Oddelek M - Ali
bi za morila; 13.30 Oboževka; 13.20
Kalifornijski klin; 14.05 Springfieldova
zgodba; 14.50 Druja kola; 15.38 Neta,
gospodstvo danes; 15.50 Bojna ladja
Galaktika; 16.40 Tveganje; 17.10 Cena
je prava; 17.45 Sinterland, nagr. igra;
18.00 Mož za šest milijonov dolarjev;
18.45 Poročila; 19.15 A-Team; 20.15
Mini playback Show, otroci imitirajo
pogled; 21.15 Navlanič iz prve
klope, nem. film; 22.50 Kulturni ma-
gazin; 23.20 Poročila; 23.30 Erotični ma-
gazin; 0.25 Mrtvi angeli ne lažejo, am.
grozlj.

Televizija si pridržuje

vse pravice do morebitnih
sprememb programa!

TV 5

16.05 Poročila; 16.15 7 x 7; 17.15
O ženskah; 17.45 Kuhinja za sladkosti;
18.00 Mladinska oddaja; 18.20 Ze-
leni kvadrat; 18.50 Bons Bastiers des
Francois; 19.00 Poročila; 19.15 Cin
d'oeil; 20.00 Le Point; 21.00 Poročila;
21.35 Sacre Sotrie; 23.00 Poročila;
23.30 Teleskop; 0.10 Sever - Jug

TV 5

6.00 Dobro jutro; 8.35 Sosed; 9.05
Splošna bolnišnica; 9.50 Teleskop;
10.10 Novo v kinu; 10.35 Naše imeni-
te, take; 11.00 Kolo sreče; 12.00 Kolo
sreče; 13.00 TV borza; 14.00 Sosed; 14.15
Splošna bolnišnica, am. nad.; 15.10 Be-
lečnice, am. ris. serija; 15.35 Teles-
kop; 15.50 Danes Boone; 16.45 Cag-
ney in Lacey, nan.; 17.40 Pregled pro-
grama; 17.50 Mr. Belvedere; 18.15
Bingo, nag. igra; 18.45 Dobro jutro,
Nemčija; 19.15 Kolo sreče; 20.00 Sin
z otoka, serija; 21.00 Neustavljiva do-
jica, it. film; 23.00 Poročila; 23.15 Ne-
vice in zgodbe; 0.00 Pfeffermitt Frap-
pe, film; 1.40 Sin z otoka; 2.30 Pregled
programa

TV 5

6.00 Dobro jutro; 8.35 Sosed; 9.05
Splošna bolnišnica; 9.50 Teleskop;
10.10 Novo v kinu; 10.35 Naše imeni-
te, take; 11.00 Kolo sreče; 12.00 Kolo
sreče; 13.00 TV borza; 14.00 Sosed; 14.15
Splošna bolnišnica, am. nad.; 15.10 Be-
lečnice, am. ris. serija; 15.35 Teles-
kop; 15.50 Danes Boone; 16.45 Cag-
ney in Lacey, nan.; 17.40 Pregled pro-
grama; 17.50 Mr. Belvedere; 18.15
Bingo, nag. igra; 18.45 Dobro jutro,
Nemčija; 19.15 Kolo sreče; 20.00 Sin
z otoka, serija; 21.00 Neustavljiva do-
jica, it. film; 23.00 Poročila; 23.15 Ne-
vice in zgodbe; 0.00 Pfeffermitt Frap-
pe, film; 1.40 Sin z otoka; 2.30 Pregled
programa

TV 5

6.00 Dobro jutro; 8.35 Sosed; 9.05
Splošna bolnišnica; 9.50 Teleskop;
10.10 Novo v kinu; 10.35 Naše imeni-
te, take; 11.00 Kolo sreče; 12.00 Kolo
sreče; 13.00 TV borza; 14.00 Sosed; 14.15
Splošna bolnišnica, am. nad.; 15.10 Be-
lečnice, am. ris. serija; 15.35 Teles-
kop; 15.50 Danes Boone; 16.45 Cag-
ney in Lacey, nan.; 17.40 Pregled pro-
grama; 17.50 Mr. Belvedere; 18.15
Bingo, nag. igra; 18.45 Dobro jutro,
Nemčija; 19.15 Kolo sreče; 20.00 Sin
z otoka, serija; 21.00 Neustavljiva do-
jica, it. film; 23.00 Poročila; 23.15 Ne-
vice in zgodbe; 0.00 Pfeffermitt Frap-
pe, film; 1.40 Sin z otoka; 2.30 Pregled
programa

TV 5

6.00 Dobro jutro; 8.35 Sosed; 9.05
Splošna bolnišnica; 9.50 Teleskop;
10.10 Novo v kinu; 10.35 Naše imeni-
te, take; 11.00 Kolo sreče; 12.00 Kolo
sreče; 13.00 TV borza; 14.00 Sosed; 14.15
Splošna bolnišnica, am. nad.; 15.10 Be-
lečnice, am. ris. serija; 15.35 Teles-
kop; 15.50 Danes Boone; 16.45 Cag-
ney in Lacey, nan.; 17.40 Pregled pro-
grama; 17.50 Mr. Belvedere; 18.15
Bingo, nag. igra; 18.45 Dobro jutro,
Nemčija; 19.15 Kolo sreče; 20.00 Sin
z otoka, serija; 21.00 Neustavljiva do-
jica, it. film; 23.00 Poročila; 23.15 Ne-
vice in zgodbe; 0.00 Pfeffermitt Frap-
pe, film; 1.40 Sin z otoka; 2.30 Pregled
programa

TV 5

6.00 Dobro jutro; 8.35 Sosed; 9.05
Splošna bolnišnica; 9.50 Teleskop;
10.10 Novo v kinu; 10.35 Naše imeni-
te, take; 11.00 Kolo sreče; 12.00 Kolo
sreče; 13.00 TV borza; 14.00 Sosed; 14.15
Splošna bolnišnica, am. nad.; 15.10 Be-
lečnice, am. ris. serija; 15.35 Teles-
kop; 15.50 Danes Boone; 16.45 Cag-
ney in Lacey, nan.; 17.40 Pregled pro-
grama; 17.50 Mr. Belvedere; 18.15
Bingo, nag. igra; 18.45 Dobro jutro,
Nemčija; 19.15 Kolo sreče; 20.00 Sin
z otoka, serija; 21.00 Neustavljiva do-
jica, it. film; 23.00 Poročila; 23.15 Ne-
vice in zgodbe; 0.00 Pfeffermitt Frap-
pe, film; 1.40 Sin z otoka; 2.30 Pregled
programa

TV 5

6.00 Dobro jutro; 8.35 Sosed; 9.05
Splošna bolnišnica; 9.50 Teleskop;
10.10 Novo v kinu; 10.35 Naše imeni-
te, take; 11.00 Kolo sreče; 12.00 Kolo
sreče; 13.00 TV borza; 14.00 Sosed; 14.15
Splošna bolnišnica, am. nad.; 15.10 Be-
lečnice, am. ris. serija; 15.35 Teles-
kop; 15.50 Danes Boone; 16.45 Cag-
ney in Lacey, nan.; 17.40 Pregled pro-
grama; 17.50 Mr. Belvedere; 18.15
Bingo, nag. igra; 18.45 Dobro jutro,
Nemčija; 19.15 Kolo sreče; 20.00 Sin
z otoka, serija; 21.00 Neustavljiva do-
jica, it. film; 23.00 Poročila; 23.15 Ne-
vice in zgodbe; 0.00 Pfeffermitt Frap-
pe, film; 1.40 Sin z otoka; 2.30 Pregled
programa

TV 5

6.00 Dobro jutro; 8.35 Sosed; 9.05
Splošna bolnišnica; 9.50 Teleskop;
10.10 Novo v kinu; 10.35 Naše imeni-
te, take; 11.00 Kolo sreče; 12.00 Kolo
sreče; 13.00 TV borza; 14.00 Sosed; 14.15
Splošna bolnišnica, am. nad.; 15.10 Be-
lečnice, am. ris. serija; 15.35 Teles-
kop; 15.50 Danes Boone; 16.45 Cag-
ney in Lacey, nan.; 17.40 Pregled pro-
grama; 17.50 Mr. Belvedere; 18.15
Bingo, nag. igra; 18.45 Dobro jutro,
Nemčija; 19.15 Kolo sreče; 20.00 Sin
z otoka, serija; 21.00 Neustavljiva do-
jica, it. film; 23.00 Poročila; 23.15 Ne-
vice in zgodbe; 0.00 Pfeffermitt Frap-
pe, film; 1.40 Sin z otoka; 2.30 Pregled
programa

TV 5

6.00 Dobro jutro; 8.35 Sosed; 9.05
Splošna bolnišnica; 9.50 Teleskop;
10.10 Novo v kinu; 10.35 Naše imeni-
te, take; 11.00 Kolo sreče; 12.00 Kolo
sreče; 13.00 TV borza; 14.00 Sosed; 14.15
Splošna bolnišnica, am. nad.; 15.10 Be-
lečnice, am. ris. serija; 15.35 Teles-
kop; 15.50 Danes Boone; 16.45 Cag-
ney in Lacey, nan.; 17.40 Pregled pro-
grama; 17.50 Mr. Belvedere; 18.15
Bingo, nag. igra; 18.45 Dobro jutro,
Nemčija; 19.15 Kolo sreče; 20.00 Sin
z otoka, serija; 21.00 Neustavljiva do-
jica, it. film; 23.00 Poročila; 23.15 Ne-
vice in zgodbe; 0.00 Pfeffermitt Frap-
pe, film; 1.40 Sin z otoka; 2.30 Pregled
programa

TV 5

6.00 Dobro jutro; 8.35 Sosed; 9.05
Splošna bolnišnica; 9.50 Teleskop;
10.10 Novo v kinu; 10.35 Naše imeni-
te, take; 11.00 Kolo sreče; 12.00 Kolo
sreče; 13.00 TV borza; 14.00 Sosed; 14.15
Splošna bolnišnica, am. nad.; 15.10 Be-
lečnice, am. ris. serija; 15.35 Teles-
kop; 15.50 Danes Boone; 16.45 Cag-
ney in Lacey, nan.; 17.40 Pregled pro-
grama; 17.50 Mr. Belvedere; 18.15
Bingo, nag. igra; 18.45 Dobro jutro,
Nemčija; 19.15 Kolo sreče; 20.00 Sin
z otoka, serija; 21.0

STIKOVA VROČA LINIJA ZVEDELI VČERAJ – VELJA DANES!

NAROČILA ZA OBJAVO OGLASOV V STIKOVI VROČI LINIJI SPREJEMAMO PO TELEFONU (061) 329-559
IN NA NASLOV DELO STIK. LJUBLJANA, TITOVA 35. DO 12. URE ZA OBJAVO NASLEDNJI DAN.

Trgovina s poslovnimi darili KRES,
Poljanska 31,
tel. 325-278,
vsak dan
od 8. do 19. ure,
ob sobotah
od 8. do 13. ure

**VIKEND PAKETI IN
PAKET ZA 8. MAREC
TERME ČATEŽ d. d.**

**STAVBNO POHIŠTVO
MIZAR**

8. marec

**UGODNA PRODAJA
ISKRAFAX 200**

**LESNINA LGM,
TRGOVINA, Vilharjeva
25 a, Lj.**

**TELEFAKSI NISSEI
320 Z ATESTOM**

**Tiskarna POVSE,
Povšetova 36 a, Lj.**

**B 2 – RAČUNALNIŠKO
IZOBRAŽEVANJE**

**BUTIK STIL 99,
Plečnikov trg,
nasproti Maximarketa**

**TGN-CLOOS VARILNE
NAPRAVE, Cesta na
Brdo 49, 61000
Ljubljana (tel.: (061)
263-433)**

**VERDERBER V IN T,
TRUBARJEVA 26,
MODNI DODATKI**

**STOL INTERIER,
Ljubljana, d. o. o.,
Celovška c. (Stara
cerkev) 71 a, tel. (061)
551-371, 555-980**

**Do 31. marca
AKCIJSKA PRODAJA
POHIŠTVA v MAZI**

**KRONA PLUS
KRONA PLUS**

**KRONA PLUS
KRONA PLUS**

**KRONA PLUS
KRONA PLUS**

**ČESKA
– NAKUPOVANJE**

**AKCIJSKA PRODAJA
TEHNOUNION Lj.**

SHUJSAJTE

**MITSUBISHI 1,5 GLXi
13.790 DEM**

TELETRAC

**ŽREBANJE NAGRAD
za kupce akcije
POGAČA, KI SE
SPLAČA**

**PVC – DESIGN
Podjetje za proizv. in
trg. s področja
čevljarstva, tel. (064)
25-280**

**OBRTNIKI – VSE
O NOVI DAVČNI
ZAKONODAJI**

DOMUS, Kardeljeva 2

Stopite v trgovino s poslovnimi darili KRES na robu starega mestnega jedra. Izbrali si boste lahko darilo iz zakladnice domače obrti. Izložbene vitrine krasijo zanimive šuštarске svetilke, lesene sončne ure, panjske končnice, lončarske mojstrovine, idrijske čipke, belokranjski prti, pletene košarice in peharji s suhim sadjem, izbrane žgane pijače v lepo oblikovanih steklenicah in drugi domači izdelki. Izberete lahko tudi med izdelki usnjene galanterije, steklarstva, raznovrstnimi kalkulatorji, stenski in ročni urami, različnimi pisali in pisalnimi kompleti ter drugimi uporabnimi in okrasnimi izdelki. Veseli bomo vašega obiska.

Začetek: petek zvečer – medicinski del v soboto do 13. ure. Paket vsebuje: 2 polpenziona, 1 delno ročno masažo, 1 podvodno masažo, 1 uporabo solarija, 1 uro savne, kopanje v bazenih, zabavni program. Cena paketa v dvoposteljni sobi: v hotelu Terme 990 din na osebo, v hotelu Zdraviliški dom 890 din na osebo. Rezervacije po tel. (0608) 62-110.

MALOPRODAJA »MIZAR« Volčja draga vam prodaja stavbno pohištvo vrhunske kakovosti z ugodnimi plačilnimi pogoji. **POPUST, KREDIT!** Tel. (065) 53-121.

Bon za priščoke je darilo, ki gotovo razveseli vsako žensko. Inf.: Frizersko podjetje Ljubljana, Trdinova 8, tel. (061) 311-030.

Omejena količina atestiranih faksimilnih naprav po ugodnih cenah. **Podarimo telefon!** Servis in nadomestni deli zagotovljeni. **Iskra Terminali**, prodaja, Ljubljanska cesta 24 a, p. p. 160, 64000 Kranj, tel. (064) 28-861, int. 3224 ali (061) 312-322, telefaks (064) 36-515.

zagotavlja svojim kupcem v marcu 5% spomladanski popust pri prodaji vseh vrst oken in vrat (sobnih, vhodnih in garažnih), ki jih izdelujejo Inles, Lip Bled, Lesna Slovenj Gradec in Lip Slovenske Konjice, gradbeni material od modularnega bloka, strešnika, novotermat, opažev iz lesa J/S do furniranih pamo oblog. Vabljeni! Tel. 316-571 in 319-871.

Za 17.900 din na 2 obroka, dobava takoj. Inf.: **LE-TEHNIKA** Kranj, Hrastje 75, tel. (064) 33-530 ali faks + tel. (064) 37-419.

TISKAMO VSE – RAZEN DENARJA! Cenjene stranke obveščamo, da imamo spremenjeno tel. št. Nova št. je (061) 301-542.

11. 3.–15. 3.: DOS, dBASE IV; WORD STAR • 18. 3.–22. 3.: LOTUS osnovni, WORDSTAR. • 25. 3.–29. 3. WORD, QUATTRO PRO, LOTUS osnovni. Inf. in prijave po tel. (061) 264-508.

Prihaja pomlad in s pomladjo novi modeli
★ ★ ★ lepe svilene bluze
★ ★ ★ svileni kostimčki
★ ★ ★ butična izdelava do št. 44.

VARILNE NAPRAVE renomiranega proizvajalca CLOOS za postopke MIG, MAG, TIG, Pla-sma nudimo po konkurenčnih cenah. Naprave so primerne za obrt in industrijsko proizvodnjo. Cene za CO₂ naprave že od 14.000 din naprej. Zagotovljena zanesljivost delovanja, servis in nadomestni deli. Naprave lahko preizkusite v našem prodajnem centru v TGN, Cesta na Brdo 49, Ljubljana, avtobus št. 14, vsak dan od 12. do 15. ure. Pokličite po telefonu 273-481.

ALTA MODA ITALIANA. IZREDNO UGODNA PONUDBA KAKOVOSTNO IZDELANIH ITALIJANSKIH TORBIC IZ NAJBOLJŠEGA USNJA. PRAKTIČNE IN VEDNO MODERNE ZA VSE PRILICNOSTI IN STAJOSTI.

Ponujamo vam bogato izbiro kakovostnih pisarniških programov ter organizacijskih sredstev za boljšo organizacijo poslovanja ali za osebno kartoteko, arhiv oz. shranjevanje računov. Vabimo vas tudi, da si ogledate pohištvo za opremo stanovanjskih prostorov. Delovni čas vsak delovni dan, razen sobote, od 7.30 do 15.30.

Do 31. 3. po tovarniških cenah ali celo pod njimi ponujamo pohištvo večine slovenskih proizvajalcev (kuhinje Gorenje, Tovarna pohištva Brežice, Alpes Železniki...). **MAŽA**, trgovina s pohištvom, Tomšičeva 4 (poleg Name pri pošti), tel. (061) 215-748.

Ponovno prirejamo intenzivne 5-ali 7-tedenske tečaje **NEMŠČINE** in osvežilne **ANGLEŠČINE**. Z nadvse zanimivimi in učinkovitimi metodami, kar so dokazali dosežki uspehi, vam bomo jezik približali tako, da ga boste uživali. Predvsem je poudarek na prijetnem in motiviranjem pogovoru z namenom, da se resnično naučite uporabljati že znane slovnice vzorce. Uporabljamo veliko dodatnih pripomočkov, ki poživijo učenje, da je le-to zabavno ter hkrati koristno. Vse inf. po tel. 332-622 (dop.)

Dvodnevni izlet, odhod 7. 3. zvečer. Cena 590 din + 50 DEM. Polni penzion. **BEND d. o. o.**, tel. (061) 444-821.

Ugodni nakup barvnih TV-37 in glasbenih stolpov japonske proizvodnje. Tel. (061) 320-855.

TRADICIJA – USPEH. Klunova 5, tel. (061) 448-643.

Mitsubishi Colt 1,5 GLXi in lancer 1,5 GLXi po izjemno ugodnih cenah. **CLASSIC MARKETING**, tel. (061) 302-686.

ZOPET PONUJA TRAKTORJE TORPEDO TD 55 A in TD 75 A po zelo ugodnih cenah, vendar v omejenih količinah. Pohitite in pokličite po tel. (061) 312-486.

Vse kupce v akciji **POGAČA, KI SE SPLAČA** obveščamo, da bo javno žrebanje nagrad 5. marca, ob 17. uri na oddelku kuhinji Prodajnega centra Slovenijales, Titova 52 v Ljubljani.

V zalogi imamo ribiške škornje št. 39–47 zelene barve. Veleprodajna cena je 450,00. Maloprodaja **SPORT DANILO**, Smledniška cesta 32, Kranj, tel. (064) 34-680. Za živilsko industrijo zbiramo naročila za HTZ BELE škornje 3/4. Rok dobave 30 dni, veleprodajna cena moških je 349 din, ženskih 299 din. V zalogi imamo tudi moške črne škornje s filcem 39–46, cena 300,00 din.

Davek od dejavnosti (dohodnina obrtnika), plačilne liste za obrtnike in delavce. Aktualne davčne teme v četrtek, 7. marca, ob 16. uri v dvorani občine Šiška, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 1. Prijave sprejema: **Zavod za tehnično izobraževanje Ljubljana, Langu-sova 21**, tel.: 225-001 in 213-467. Kotizacija: 600,00 din, žiro račun: 50101-603-50267.

vabi od 4. do 9. marca 1991 na svetovalno informativno akcijo **GOSTINCI, PONUDITE DRUGAČE**. Sodelujejo: Alpos, Artcom, Astra Veletrgovina, Avtothema, Cvetličarna Rotovž, Čebelarstvo Polhov Gradec, D Engineering, Emona Maximarket, Grand hotel Union, IGO, Keramičarstvo Golob, LTH, Mercator ETA, Mercator – Ljubljanske mlekarne, Mercator Sadje-zelenjava, Oprema Ludbreg, Presad, Tehni-car. Vsak dan med 9. in 12. ter 16. in 19. uro pokušina solat.

STORITE NEKAJ ZA BOLJŠE POČUTJE IN VITKO POSTAVO

DOSLEJ LE V FITNESS CENTRIH
IN KOZMETIČNIH SALONIH,
OD DANES NAPREJ TUDI
DOMA.

**NOVOST NA NAŠEM TRGU
VIBRO-MASAŽNI
APARAT**

Masažni aparat, ki vam ga predstavljamo, je namenjen:
• odstranjevanju celulitisa (maščici) pasovi
• posebnim masažnim ploščicami omogočajo globlji učinek masaže
• bujanju in oblikovanju stegna, zadnjice ter celotnih nog
• lajšanju bolečin, ki so posledica revmatičnih obolenj
• uboljavanju krvnega obtoka
• prenegetovanju mišične utrujenosti

**12-MESEČNA
GARANCIJA A-test**

VIBRO-MASAŽNI APARAT zastopa in prodaja **LOGOS, Ižanska 2/a, 61000 Ljubljana**, lahko ga naročite tudi po telefonu (061) 214-946

NEPREKLICNO NAROČAM... kosov
VIBRO-MASAŽNI APARATOV po 870 DEM (v dinarski protivrednosti)
Navedeni znesek, povečan za poštnino, bomo poravnali ob prevzemu pošiljke.

Ime in priimek: _____
pošta št.: _____ mesto: _____
ulica: _____
telefon, doma in v službi: _____ poklic: _____
št. oseb. izk.: _____
Naročilo upoštevajte s tankočrnimi črkami in pošljite na naslov: LOGOS, Ižanska 2/a, 61000 Ljubljana

DELO - vedno v središču dogajanja

Sporočamo, da nas je zapustila naša
upokojena delavka

MARIJA NERAT
iz Laskega

Na zadnjem pot jo bomo pospremili v torek, 5. marca 1991, ob 15. uri na mestnem pokopališču v Celju

Delavci Službe družbenega knjigovodstva
v Republiki Sloveniji, podružnice Celje

Po dolgotrajni bolezni je v 78. letu umrla naša mama, babica in prababica

FRANČIŠKA TROJER
rojena SKONČNIK

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, 4. marca 1991, ob 15.30 v Radomljah pri Domžalah
Do pogreba leži v mrliški vežici Radomlje

Žalujoci: hčerka Marica in sin Bojan z družinama
Ljubljana, Hudo, 4. marca 1991

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica in svaka

JANEZA ŠVABA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, dobrim sosedom, znancem, sošolcem za usna in pisna sožalja. Posebna zahvala kirurškemu oddelku bolnišnice Brežice, prijaznim, potrpežljivim in razumevalnim sestram in dr. Cvečarju za svo skrb med njegovo boleznijo. Od vsega srca pa se zahvaljujemo patronažni sestri Nataliji in dr. Senučju iz Zdravstvenega doma Krško za izredno human in človeški pristop v zadnjih, za nas najhujših dneh, za njuno pripravljenost, da sta bila vedno tu, ko smo ju potrebovali. Hvala govornikom za poslovinne besede, pevcem za zapete pesmi, Zavarovalnici Triglav, d.d., območni enoti Krško, Rekreaciji 500, kolektivu OS Leskovec, hvala vsem, ki ste denar namesto cvetja in vencev darovali breziški bolnišnici.

Žalujoci: žena Verica, hčerka Nataša, sin Iztok

Krško, 2. marca 1991

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naših dragih

DRAGICE
rojene SERSEK

in

URBANA GANTARJA

se zahvaljujemo vsem, ki ste ju pospremili k zadnjemu počitku, 20. in 27. februarja 1991, darovali cvetje in izrekli sožalje. Zahvaljujemo se tudi županu in patronažni sestri Franci Rupnik. Iz srca hvala za tople poslovinne besede govornikom v imenu članov Gorenja, ZZB NOV Kokevje, Rdečemu križu Slovenije–Ljubljana ter pevcem in godbi. Posebna zahvala Garnizonu JLA iz Ribnice.

Žalujoci: vsi njeni

Stara Cerkev, 1. marca 1991

Da se luči zaveš, mora ugasniti... (po K. Koviču)

ZAHVALA
Ko neizprosno ni več našega

LUDVIKA ŠINKOVCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sosedom in znancem, ki ste ga obiskovali in bodrili v boju z boleznijo in bili z nami ob njegovi zadnji poti, nas s pisno ali izrečeno besedo tolažili in talili večni hlad z darovanim cvetjem. Posebna zahvala Ferdu Prežljnu in Milanu Jeramu za izpolnitve njihovih zadnjih želja, družini Erzen za pomoč v najtežjih urah njegovega posiljanja in dr. Franciju Jerču za tolažilne besede in dejanja, ki so trpeče odhajanje ublažili v miren večni sen.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega gospoda

ANTONA BREMCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena usna in pisna sožalja, podarjeno cvetje, spremstvo k njegovemu zadnjemu počitku, kakor tudi za tople besede, obema govornikom. Posebno se zahvaljujemo zdravniku gospodu dr. Lipovšku za dolgoletno zdravljenje, primariju gospodu dr. Žuntarju, bolnišničnemu in streežnemu osebju urološkega oddelka celjske bolnišnice za zadnjo pomoč. Zahvaljujemo se tudi sostanovalcem Stanetove ulice 1 za pomoč in sočustvovanje v teh težkih dneh. Duhovniku gospodu Ratuju najlepša hvala za pogrebni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Skupaj sta živel, skupaj počivata najina

JULIJANA IN MILAN CIBIC

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena usna in pisna sožalja, podarjeno cvetje in slovo na zadnji poti. Posebna zahvala za večletno zdravstveno skrb dr. Alojzu Turku in medicinskim sestram v zdravstvenem domu Postojna ter zdravnikom in medicinskim sestram Univerzitetne Interne klinike in Univerzitetne Kirurško-gastroenterološke klinike bolnišnice dr. Petra Držaja v Ljubljani. Hvala gospodu Lesniku za globoko čuteče poslovinne besede, delavcem Katastrskega urada in Društvu upokojencev v Postojni za izraze sočustvovanja.

Darja in Jure

Ljubljana, v februarju 1991

Za vedno nas je zapustila
naša draga mama, stara mama

MARJETA MENARD
rojena PESTOTNIK

Od nje se bomo poslovili v torek, 5. marca 1991, ob 13. uri na pokopališču v Šentvidu

Na dan pogreba bo ležala v tamkajšnji mrliški vežici

Žalujoci: hčerka Milena, sin Peter z družinama,
sin Janez in Marinka

Ljubljana, Šentvid, 2. marca 1991

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš ljubi mož, oči,
dedek, brat in stric

SREČKO OZIMEK
iz Doljnih Kamenc 72 pri Novem mestu

Pogreb pokojnika bo v ponedeljek, 4. marca 1991, ob 16. uri na pokopališču v Žužemberku

Do pogreba leži v domači hiši, Doljne Kamence 72

Žalujoci: vsi njegovi

V 82. letu nas je zapustil naš dragi

IGNAC DOLINAR

Od njega se bomo poslovili v ponedeljek, 4. marca 1991, ob 16. uri na pokopališču na Črnučah

Na dan pogreba bo ležal v tamkajšnji mrliški vežici

Vsi njegovi

Ljubljana, 1. marca 1991

Pri iskanju življenjske iskrice nas je zapustila
v 45. letu starosti naša draga mamica, babica,
hčerka, sestra in teta

ERIKA VOJŠČAK
rojena PLANINŠEK

Od nje se bomo poslovili v sredo, 6. marca 1991, ob 16. uri na viškem pokopališču

Na dan pogreba bo žara v šestnajsti mrliški vežici
na ljubljanskih Žalah

Žalujoci: hčerka Judita z družino, oče, mama, sestra
Lidija z družino in drugo sorodstvo
Ljubljana, 1. marca 1991

Ne jokajte, kajti pri Bogu ni
trpljenja in ne smrti
(Narodna)

V 90. letu starosti nas je zapustila naša ljubljena mama, nona, sestra in teta

ZDENKA PEGAN

rojena TOMAŽIČ
bivša trgovka

Od nje se bomo poslovili v torek, 5. marca 1991, ob 12. uri na ljubljanskih Žalah
Žalujoci: sin dr. Efrem z ženo Amalijo in hčerko Evgenijo, sin dr. Vladislav z ženo
Marijo in sinovima Boštjanom in Alešem, sestra Lilly s kečarico dr. Jolando Plivelič
in drugo sorodstvo

Ljubljana, München, 28. februarja 1991

Umrl je naš nadvse dobri in skrbni

TONE HOJAN

Pogreb bo v sredo, 6. marca 1991, ob 12. uri na ljubljanskih Žalah

Na dan pogreba bo žara v dvanajsti mrliški vežici

Žalujoci: hčerki Marija in Tatjana, vnukinja Majda z družino in drugo sorodstvo

Ljubljana, Vrhnika, Celje, Šoštanj, Celovec, Dunaj, 1. marca 1991

V Bariločah v Argentini je 1. marca 1991

nenadoma umrla v 82. letu ter v polni ustvarjalni moči

BARA REMEC

akademska slikarka

Odšla je uživati Večno Lepoto, ki jo je odražala v svojem delu

Pokopana je bila v Bariločah med gorami, ki jih je ljubila

Družine Remec, Debeljak, Vombergar, Žakej

Buenos Aires, Tucuman, Ljubljana, Chicago

Sporočamo žalostno vest, da je po hudi bolezni umrl naš delavec

ANTON SUŠNIK

pospeševalec prodaje

Vestnega in prizadevnega delavca bomo ohranili v lepem spominu

Kolektiv Petrol Rafinerije Maribor

ZAHVALA

Ob prerani smrti naše drage Majne

mag. ph. MARIJE – ANE

OBLAK

rojene TRATNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena in pisna sožalja. Lepa hvala za darovano cvetje in sočustvovanje v naši žalosti

Vsi njeni

Novo mesto, februarja 1991

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega in nepozabnega moža in atija

COLOMBO, 3. marca (Tjujng) — V atentatu na šrilanškijske obrambnega ministra Randžana Vidžatnera, v središču Colomba je umrlo kakih 30 ljudi. Eksplozija teledirigirane mine je mercedes, v katerem se je vozil Vidžatner, spreminila v kup zverženega jekla in vrgla 20 metrov daleč. Posmrtni ostanki ministra, nekoga mornariškega oficirja in njegovega spremljevalca v telesnega stražarja so popolnoma uničili. Nekaj mogoče preživelih je bilo blizu, ki se vnelo več avtomobilov in avtobusov, v mestnem središču. V avtobusu, ki je pravkar vozil mimo Vidžatnerovega avtomobila, so bili trije mladi znanstveniki. Atentat obtožila tamilskih upornikov. Randžan Vidžatner, generalni sekretar vladojočih združenj, je bil član opozicijske stranke, je bil namreč organizator kajaka vladnih sil, ki so med letoma 1987 in 1989 uničile skrajno levoslovesno sinhalso organizacijo Džanata Vimukti Peramuna, ki je bila več let strah in trepet v osrednjem delu države. Vidžatner je bil pred kratkim imenovan za generalno ministristvo pred dvema letoma. Zadnje mesece je bil vodja vladnih sil proti Obodolnim tučim tamilskima Elama, ki se borijo za neodvisnost severovzhodnega dela Šrilanke. (Telefoto: Reuter)

Obisk slovenske gospodarske delegacije v Južnoafriški republiki – Dogovori o sodelovanju z več podjetji – Napoved obiska v Sloveniji

NAIROBI, 3. mca – »Led je prebit. Z navezavo vrste konkretnih poslovnih stikov so vzpostavljali temelji za normalizacijo in razvoj predvsem gospodarskega pa tudi drugih oblik medsebojnega sodelovanja.« Tako je generalni direktor Ljubljanske banke Anton Slaernik strnjeno ocenil prvi organizirani in izrazito delovni večdnevni obisk slovenske bančno-poslovne delegacije v Južni Afriki, ko se je na poti domov za dva dni zaustavila tudi v kenijski prestolnici Nairobiu.

V delegaciji so bili v organizaciji Ljubljanske banke, ki je prek svojega predstavnstva v Nairobiju utrla pot za uspešen obisk, ki je zbral najvišje predstavniki več slovenskih podjetij: generalni direktor podjetja "Koralas", predstojnik Isidor Janež, vodja poslovalnice generalni direktor in pomočnik generalnega direktorja Slovenjake Matjaž Skof in Branko Drobjanski, direktor Petrola Andrej Ocvirk, predsednik Gorenja Stanislav Flander ter generalni sekretar slovenske gospodarske zbornice Josip Škerbec in namestnik mestnega upravnika Metarja Alojz Klemenčič. V delegaciji so bila tudi dva poslovalnika podjetja Voja Ravbar. Reprezentativni obisk so bili ves čas obiskali tudi vsi najvišje južnoafriški sogovorniki, ki so bili delegacijo v Cape Townu sprejemali.

»V sorazmerno kratkem času smo navezali zvesto konkretnih poslovni odnosov, tudi na bančniem področju, a zlasti na razmeroma ravnopravni in v zrsto konkretnih podjetjih pri čemer smo povod naštetih bank na izjemno pozornost in velik interes za naše poslovanje pokazali že Slapernik. Ljubljanska banka je tako že navezala korešpondenčno odnose z osrednjimi južnoabonjskimi poslovnimi bankami centralno banko in njenima razalim vojvina bankama, nič manj kononakretni pa niso bili tudi pogovorom s posamičnimi podjetji, čeprav ta morda ni, že zaradi tega, kar so našli, da se ne bi mogli povezati z našimi konkretnimi bankami in konkretno, ki vlada na njem in ki se bo z odpiranjem južne Južne Afrike v svet še zastrila. Seveda niso neomejene. Izlasta

Dr. D. Rupel in dr. V. Golem pred sestankom v Beogradu

BIZELJSKO 3. februarja – Slovenija in Hrvaška bosta usklajevali svojo zunanje-politično dejavnost, sta se na današnjem sestanku na Bizeljskem dogovorili zunanja ministra Slovenije in Hrvaške dr. Dimitrij Rupel in dr. Vinko Frank Golem. Kot je sporočila služba za obveščanje republiškega sekretariata za mednarodno sodelovanje Republike Slovenije, sta se ministra sestala pred jutrišnjim sestankom republikanskih ministrov in sekretarjev za zunanje zadeve, ki bo priredili srečanje v Beogradu s hrvatskimi kolegami. Sobesednika sta danes dogovorila, da bosta jutri oba zagovarjala svoje, da pa bo zvezni sekretariat za zunanje zadeve prilagodil svojo dejavnost in organiziranost novim razmeram v Jugoslaviji predvsem pa poskrbeti, da se bodo lahko uveljavili interesi posameznih republik v zunanje-politični dejavnosti.

KAIRO, 3. marca (Tanjug) – Egipčovski predsednik Hosni Mubarak je danes objavil načrt v devetih točkah, ki naj bi bil po koncu zalivske vojne izhodišče za prihodnje sodelovanje med Arabci. Na seji obeh domov egipčanskega parlamenta, posvečeni osvoboditvi Kuvajta, je poudaril, da je palestinsko vprašanje ključ za doseg miru in stabilnosti na Blžnjem vzhodu. Mubarak ni povedal, ali bo Kairo sodeloval z Bagdadom, če bo na oblasti ostli Sadat, poudaril pa je, da bo Egipčija sodeloval z Iraki, če bo na oblasti ostel portorščak. Pripravljen sodelovati v projektih za prenavo v vojno industrijo Iraka. Egipčovski predsednik je pozval Arabce, naj povežejo pretrgane niti. Kot je dejal, je njegov načrt podlaga za prenavo arabske solidarnosti in lahko zagotovi prihodnost brez notranjih trenj in konfliktov med Arabci.

BRINDISI, 3. marca (Reuters) – Skupina 142 beguncev iz Albanije je z ribiško ladjo pribežala v Italijo. Povedali so, da je albanska obalna straža med begom streljala nanje. Italijanska policija je sporočila, da nihče od beguncev ni ranjen. V zadnjih treh dneh je to že druga skupina ubežnikov iz Albanije, ki so prispeli v Italijo.

KURU, 3. marca (Tanjug) – Danes, 36 minut po polnoči je bila iz baze v Francoski Gvajani v vesolje izstreljena evropska raketa Ariane z dvema satelitoma. Do izstrelitve je prišlo po dveh neuspelih poskusih zaradi tehničnih problemov, prvič 21. februarja, drugič pa večeraj ponoči. Raketa Ariane 441 p2 je v Zemljino orbito ponesla meteorološki satelit evropske vesoljske agencije in televizijski satelit astra-ib.

PRAGA, 3. marca (Tanjug) — Slovaški pisatelj Ladislav Mňačko, avtor znanega dela Okus oblasti, se je v intervjuju za list Mlada fronta danes izjavil, da bi pred slovaškimi postavlili vse češkoslovaške voditelje prejšnjega režima, ki so imeli na zlorabi oblasti. Na prvem mestu med tistimi, ki naj bi bili odgovorni za odločanje o usodah drugih ljudi in za ustvarjanje atmosfere »totalnega strahu«, je po pisateljevem mnenju dolgoletni vodja KP in predsednik republike Gustav Husak.

Snežne razmere

Mariborsko Pohorje: 30 cm snega, nihalka vozi od 7. do 19. ure, ostale naprave, razen vlečnic Bolfenka in Habakuka od 9. do 16.30, tekaška proga je urejena, cesta je prevozna z zimsko opremo. **Rogla:** 50 cm snega, vse naprave obratujejo od 9. do 16. ure, tekaške proge so urejene. **Krvavec:** do 80 cm pomrznjenega snega, kabinska žičnica obratuje od 8. do 17.30, ostale naprave od 8.30 do 17. ure. **Jezerško:** 50 cm snega, pomrznjenega snega, nihalka vozi od 7. do 19. ure. **Starjanski vrh:** do 30 cm pomrznjenega snega, obratuje samo vlečnica Kopa, in sicer od 8.30 do 16.30; **Velika Planina:** do 80 cm pomrznjenega snega, nihalka vozi od 8. do 18., sedežnica od 8. do 16., ostale naprave pa od 9. do 16. ure, v Simnovcu je še prostor. **Cerkno:** 60 cm snega, vse naprave obratujejo od 9. do 16.30, tekaška proga je urejena. **Škafarska:** 50 cm snega, naprave obratujejo od 8.30 do 16.30, tekaška proga so urejene. **Kolovrat:** do 80 cm pomrznjenega snega, naprave obratujejo od 9. do 17. ure, tekaška proga Ravne je urejena. **Golte:** do 60 cm pomrznjenega snega, nihalka vozi od 8. do 18., ostale naprave pa od 8.30 do 17. ure, tekaška proga je urejena; **Kranjska Gora:** do 160 cm snega, vse naprave obratujejo od 9. do 17. ure; **Zelenica:** do 120 cm snega, vse naprave obratujejo od 9. do 17. ure; **Črni vrh:** sedenec, planinski dom je odprt; **Kope:** 30 cm snega, naprave obratujejo od 9. do 16.30, tekaška proga je urejena; **Vogel:** 230 cm pomrznjenega snega, nihalka vozi od 7.30 do 18. ure, ostale naprave od 8. do 16. ure, žagarjev graben je odprt; **Kanin:** 270 cm snega, obratujejo sedežnice Skripti, Sedlo in Graben.

Dogodki v Pakracu predstavljajo novo merjenje moči med osrednjo vlado in republiko Hrvaško, ki se poteguje za samostojnost, ugotavlja FAZ

OD NAŠIH DOPISNIKA /
BONN, ŽENEVA, NEW YORK, 3. marca - O dogajanju
vostni, razne objavljaju redki nemški nedeljski časnik i agencije
Bonn, Ženeva, New York, 3. marca - O dogajanju
vostni, razne objavljaju redki nemški nedeljski časnik i agencije
Bonn, Ženeva, New York, 3. marca - O dogajanju
vostni, razne objavljaju redki nemški nedeljski časnik i agencije

Ker zahodne agencije še vedno udobno sedijo v Beogradu in svoje prve vtise nabirajo iz beogradskih sredstev javnega obveščanja, je bilo moč iz prvih večerajšnjih poročil o spopadu v Pakracu razbrati, da so konflikti izzvale enote hrvaških »specialcev«. Tako je moč še v davšnjem Welt am Sonntag prebrati agencijsko poročilo (agencija se sklicuje na državno predstvo), po katerem naj bi 200 hrvaških specialcev napadlo Pakrac ter zasedlo sedež občine in policijsko postajo.

Ob tem pa davišnji časniki že objavljajo še drugi del zgodbe, iz katerega je moč razbrati, da je bila akcija hrvaške policije odgovor na napad samozvanih srbskih redarjev

na policijsko postajo in na razorožitev vseh policistov hrvaške narodnosti, da je šlo za odgovor hrvaške države na napad na njeno suverenost. Tudi dopisnik nemškega radija Hübener je v sinočnjih poročilih poskrbel za bolj točen prikaz vzrokov in posledic tega najnovejšega konflikta, ki ga je skušal pojasniti z nenavadno tezo, češ da si Srbi na Hrvaškem, ko se skušajo odcepiti od Hrvaške, jemljejo isto pravico kot Hrvaška, ki se odklaplja od Jugoslavije.

Za nemški tisk, ki se je zadnje dneve spet veliko ukvarjal z vlogo jugoslovanske vojske, z nevarnostjo, ki grozi s te plati, ter z ženitvijo nad generalskim vrhom in pa »sr-

Za posvet o Slovencih in Furlanih v Furlaniji je
uvodno poročilo pripravil nadškof dr. A. Šuštar

TRST, 3. marca – V Cedadu se je včeraj končal dvodnevni cerkveni posvet z naslovom Slovenci in Furlani v Furlaniji, soočanje med dvema narodoma o vraščanju vere v krajevno kulturo. Pripravila ga je videmska škofija oziroma njena komisija za kulturo, uvodno poročilo pa je prispeval ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar.

Na začetku svojega poročila je dr. Šuštar omenil, da nekatere države, ki se zavzemajo za svojo manjšine v drugih deželah in jim skušajo po diplomatski poti in s drugimi sredstvi čim bolj pomagati, včasih težje priznavajo manjšinam v svoji državi iste pravice, kakor jih zahtevajo za svoje manjšine drugod. Potem je dr. Alojzij Šuštar predstavil vsrednje mednarodne dokumente, ki določajo pravice manjšin, papeževu pismo ob svetovnem

nevu miru iz leta 1989, kjer Janez Pavel II. piše o spoštovanju nanjšin, in odlolek iz sklepnega dokumenta evropskega ekumenskega zborovanja v Baslu tem, kako je mogoče uresničiti dejo o skupnem evropskem domu. Po njegovem prepričanju je prašanje: manjši, največji poli-

krščansko vprašanje, saj je bogoslužje v domačem jeziku utrjevalo narodno zavest manjšine. »Žal v Cerkvi za te posebnosti manjšine ni bilo vedno dovolj razumevanja in je prihajalo do večjih in manjših pritiskov tudi v Cerkvi,« je rekel dr. Alojzij Šušter.

Prvi dan posveta so o političnih, kulturnih in cerkvenih odnosih med Slovenci in Furlani, o Slovencih v Furlaniji in odnosu Furlanov do Slovencev, ki tu živijo, spregovorili še mons. Franc Rupnik, mons. Marino Qualizza in mons. Aldo Moretti. Včeraj se je posvet nadaljeval z delom po skupinah, zvečer pa je bila še slovesna maša v čedadski stolnici, in sicer v slovenskem, furlanskem, italijanskem in nemškem jeziku. videmski nadškof Battisti

bokom izumom – izraz se je uspešno uveljavil v Frankfurter Allgemeine Zeitung – dogodi v Pakracu predstavljajo novo merjenje moči med srednjo vlado in »republiki Hrvatski, ki se potezuje za samostojnost«. Od tod namig, da se slika Pakracu pripisuje politični vrhovi iz Srbije, ki jim je priročno bližnje gospodarske in socialne katastrofe zmanjkaje političnega streliva in ki bi se obracuna na vrh fronte radi izmaknile, da bi odprle novo nacionalistično in irendentistično kampanjo. Za »pogled iz Pakracu« je, da se »pogled« na njeno jana je sinoči ob dvajsetih učinkovito poskrbela prva nemška televizijska mreža, ki je poslala v Pakrac svojo poročevalsko ekipo: iz poro-

● **DUNAJ**, 3. marca – Avstrijski šef države, sekretar za evropska posla, kancelar za evropske integracijske vprašaje, Jörg Haider, Jankowitsch je danes v zvezi s dogajanjem v Jugoslaviji menil, da gre Jugoslavija v smer razdružitve in da morda obstaja le zelo majhna možnost za nadaljnji obstanek Jugoslavije v obliki rahle konfederacije. Evropa ne bi smela stati ob strani, je menil Jankowitsch, ki je poudaril, da bi morala konferenca o varnosti in sodelovanju (KSEV) Avstrije pomagati v okviru procesa, ki gre v smer razdruževanja Jugoslavije, in da bi bila takšna pomoč prispevek za ohranitev stabilnosti v Evropi.

čila je bilo moč jasno razbrati, kdo je sprožil konflikt, pa tudi, kdo je nasilnež na tem terenu, kajti srbski »redarji« na barikadah so nemško ekipo prav nediplomatsko premilati.

«Se ena iskra, ki grozi prizgati ogenj državljanske vojne v razpadajoči se Jugoslaviji», je ob večerajšnjih napetostih v Pakracu zapisal ženevski časniki La Suisse, ki objavlja agencijsko poročilo o nemirih, zaradi katerih so intervenirale vojaške enote, ter razgovor s predsednikom srbskega narodnega sveta Mi-

ianom Babicem, ki je prejšnji teden v imenu svoje organizacije, a pod pokroviteljstvom Svetovne zveze za svetovno federacijo, ena od več kot sto nevladnih organizacij, ki se udeležujejo pravkar potekajočega 47. zasedanja komisije za človekove pravice, govoril v ženevski Palaci paradox.

Švicarska tiskovna agencija ATS je včeraj objavila vrsto novic o nemirih v Pakracu, najvnetljivejša pa je govorila o šestih mrtvih, pri čemer so kot vir navajali radio Beograd, kar so hrvaške oblasti zanikale, kot poudarja agencijsko sporo-

OPAZEN PRISPEVEK
ENOT NEUVRŠČENIH DEŽAV
K RAZPLETU KRIZE

Felix

SREČKO PUNTARIĆ, Vjesnik

Sloves mu je princesel šanson Je t'aime, mo-
non plus, ki je z orgazmičnimi vzdihljaji Jane
Birkin šokiral francosko javnost, še nevarjeno
novih glasbenih prijemov, a očitno dovzetno za
ekstravagance neobritega glasbenika klošarske
ga videza in momljajočega govora, ki je nenče-
no dimil cigarete brez filtra in tudi kozarcu se n

upal. »Alkohol je dober za konzerviranje sa dima, dim pa ohrani me«, je dejal, ko so mu očitali, da preveč kadi in pije. Toda **SERGE GAINSBURG**, ki je sinoči tih pred polnočjo v 62. letu umrl v svojem pariškem stanovanju ne da bi mu bil gasilci, jih v njih poklicala njegova druga žena manekenka Bambou, lahko pomagali, je bil predvsem genialen glasbenik, ki je trdesetletja obdvaloval in razburjal francosko za robove zgenetizirane, izjemno ironične-poetične besedi, režeše, zlomil je prav sluhovestni Lucien, sin Josepha in Olge Ginzburg, ruski Židov, ki sta pred oktobrsko revolucijo pribežala v Francijo, najprej zaplati. Kljub nespornemu grafičnemu talentu je Serge do 30. leta zamaskiral uspeti kot slikar, nato pa je v sili postal pianist v nekem pariškem kabareju. Nisi postaja je naredil za ponočnjaka, predvsem pa omogočil detelj nežnajo glasbeno univerzalnost. Kajti Gainsbourg je v šanson, kakor ga je padel pojmoval, vnese prvine jazz, java, bossa nova in reggaeja. Še preden je izumitelj slednjega Bob Marley sploh prišel do francoskega občinstva. Od leta 1958, ko je doživel prvi glasbeni uspeh, je Serge Gainsbourg skladal melodije nenavadnih barv, ki pa so le uho. Pisal je predvsem za ženske, ki se niso batile moških članec. France Gall, sin severni Jacky Birkin, ki je pripeljal iz Londona, njuno bruto umetniško življenje in sožitje pa je deset let burilo umetniške kroge in francosko javnost. Gainsbourg, ki je zase trdil, da že od rojstva živi pogojno, kajti njegova mati je najprej hotela splaviti, nato je preživel preganjanje Židov med drugo svetovno

lo, ni priznala nobi institucijam oblasti niti sebi. Deset let po uspehu združujočega dialoga z Jane Birkin, ki mu je v pičlem letu prinesel dva milijona prodanih plošč, je napisal svojo verzijo misticizma, ki je povzročila javni skandal, na televiziji pa je zažgal zeleno luč za nadaljnje potne čistočno izjavi, da je za malo denarja prišel do dobre reklame. Leta 1986 je posnel avtobiografski film o skladatelju na robu življenja, vdanem pijaci in tobaku, ki živi sam z nedo- raslim otrokom. »Bil sem na robu inesta,« je priznal. Gainsbourgova glasbena delo so izšla v kolekciji duceata plošč, ki pričajo o avtorjevi originalnosti, kakršna na francoskem zabavno-muzikalnem prizorišču nimajo primere, poleg prijmov iz drugih glasbenih kultur pa tudi iz literaturne nadvse neravdarne motive, o katerih pravi skla- da Les Pétés (prdeči). Aprila 1989 so Gainsbourga, ki se je vselje norteval iz zdravnikov in svojega zdravila (leta 1973 je novinarju, ki ga je po infarktu sklenil prepikati, naj kadi in ne pije, dejal: »Ne skrbi, kopajal sem že dva kardio- loga«) odstranili del jeter, jeseni istega leta pa so ga nove težave s srcem spet položile v posteljo. Pesnik in skladatelj zancernogame vidi za seboj o odraslih pijanih, ne pa tudi cigare- tam. Kljub zdravstvenim težavam, ki so ga v po- robju vrnil na glasbena scena, temnopolta Joëlle Ursull je posnela uspešno Black French, pred meseci pa je z besedilo sobodaj pri novem albumu Vannesse Paradis, (B.M.)

Pred kratkim je bila primabalerina **ANTOINETTE SIBLEY** imenovana za naslednico pred kratkim preminule Margot Fonteyn. Postala je predsednica londonske Royal Academy of Dancing, kraljeve baletne akademije. Svojo baletno kariero je začela leta 1956 pri Kraljevem baletu v Covent Gardnu. Leta 1964 je postala partnerica plesalca Anthonyja Dowella in z njim nastopala po vsem svetu.

Herderjevo nagrado za leto 1991 (k počastitvi sodi tudi vsota 25.000 mark) je dobilo sedem vzhodnoevropskih znanstvenikov in umetnikov: jugoslovanska etnologinja **MAJA BOSKOVIC**, poljski zgodovinar **GERARD LABUDA**, madžarski umetnostni zgodovinar **ANDOR PILGER**, češkoslovaški germanist **EMIL SKALA**, grški skladatelj **JÖRGOS SICILIANOS**, rumunski pesnik **MARIN SORESCU** in bolgarski skladatelj **STOILJOV**. Nagrado podeljujejo od leta 1964 in namenjena je spodbujanju, ki pospešujejo kulturno povezovanje z vzhodnoevropskimi in južnoevropskimi narodi, z njo pa lahko počastijo tudi tiste, ki v teh državah bogatijo evropsko kulturo. Na predlog vsakokratnih nagradencev dobijo nadarjeni študenti iz treh dežel stipendijo 12.000 mark za enoletno solanje na dunajski univerzi. Nagrade bo 8. marca izročil rektor dunajske univerze v veliki dvorani Akademije znanosti.

LEPO SE SLIŠI – Na nedavni izredni seji mariborskega izvršnega sveta je predsednik Anton Rous predlagal: »Delavcem in družbenih dejavnostih in državni upravi znižajmo osebne dohodke za 10 odstotkov.« Njegov minister za informiranje Smiljan Pusekaj je bil s tem bolj udaren: »Funkcionarji se odrecimo 30 odstotkom plače in podprimo ustanovitve ljudskih kuhinje v Mariboru.« »In to naj bi pomagalo mariborskemu gospodarstvu?« so vprašali drugi. »Ne, toda lepo se sliši,« je bil prepričljiv predsednik Rous.

HELSEINKI
OSLO
STOKHOLM
HELSINKI
LEINIKKO
MOSKVA
KIEV
VARSAVA
BERLIN
DUNAJ
BUDAPEST
PRAGA
LONDON
AMSTERDAM
BRUXELLES
LUXEMBURG
STRASBURG
GENOVA
MILANO
ROMA
NAPOLI
FIRENZE
VENEZIA
ANKARA
BEGRAD
ZAGREB
LJUBLJANA
KONIGSBERG
DANTON
HELSINKI

Legend:

- suno
- pulsato
- vel
- suno
- mura
- blazna breva
- akvizija
- sredite ciliona
- sredite antiliona

VREME IN TEMPERATURE		
3. MARCA 1991		
OB 13. URI		
kraj	vreme	°C
LIUBLJANA	oblačno	6
BRNIK	zmr. oblačno	6
PLANICA	—	—
KRERARICA	pret. jasno	-1
SECE	GRADCE	raho oblačno
MARIBOR	oblačno	6
M. SOBOTA	oblačno	6
N. MESTO	del. oblačno	9
ISC	ve v oblaki	2
N. GORICA	pret. jasno	14
PORTOROŽ	pret. jasno	12
REKA	del. oblačno	15
SECE	del. oblačno	15
SPLIT	del. oblačno	15
DUBROVNIK	del. oblačno	15
ZAGREB	oblačno	8
NOVI SAD	del. oblačno	4
VARŠAVA	raho dežuje	3
SARAJEVO	oblačno	6
TITOGRAD	pret. oblačno	16
PRISTINA	oblačno	5
PIRE	oblačno	9
CELOVCE	jasno	4
GRADCE	oblačno	4
DUNAJ	rosi	3
BUDIMPEŠTA	jasno	3
GENEVA	jasno	10
MILANO	jasno	12
RIM	jasno	16
SJELJEN	oblačno	8
ZÜRICH	oblačno	6
PARIZ	oblačno	7
LONDON	zmr. oblačno	7
ATENE	pret. oblačno	14
MADRID	pret. jasno	13
STOCKHOLM	raho sneži	1
MOSKVA	jasno	-2

Stanje voda 3. marca 1991 ob 7. uri
 Pretok v m³/s: Drava HE Dravograd 110, Mur
 Gornja Radgona 92,1, Soča HE Doblar 40,0, Sava
 Radovljica 12,7, Sava HE Mavčice 14,0, Sava
 Šentjaka ob 37,0, Sava Radeče 130, Sora Suha NIF
 Ijubljanica Moste 34,8, Savinja Laško 31,8, Savi
 HE Moste 9,00, Savinja Nazarje 7,62, Krka Pod
 bočje 35,0, Kolpa Radenci 35,6.

Mrzla voda se nabira v pripolarni kadunji in se lahko preliva v nižje geografske širine, ko doseže višino podmorske pregrade. Zaradi razlik v temperaturi (voda v polarni kadunji je hladnejša kot v istih globalnih bližje ekvatorju) se preliva preko pregrad proti dnu ekvatorialne kotanje in ta globinski tok lahko poimenujemo podmorski slap.

Prí sniežením dogajanja v naravi je seveda treba upoštevati že Confolisso slo (zaradi kroženja Zemlje okrog lastne osi se premikujo krožje mase na severni polobli odklanjanje v desno, na južni pa v levo) ter trenje vode z morskim dnom in obdajajočimi ga vodnimi masami.

Te pojave so najbolj preučili v Atlantskem oceanu. Na južnem Atlantiku se najhladnejše vode s temperaturo pod 10°C zbirajo v Argentinski okeanski kadunji vzhodno od argentinskih skale obale in Falkandskih otokov. Kadunjo zapira na severni strani (pri 30°C) južna geografska širina) Riogradski prag, preko katerega se medvia voda proti severu v globlino okoli 4000 metrov. Najhladnejše vode (okoli 2°C) more odtekati dalje proti severu, nekoliko "potepla" voda s temperaturo do $-0,2^{\circ}\text{C}$ pripada preko praga in v ogromnem podzemskem slapu odteka proti severu v Brazilske atlantske kadunje.

Precej jasno bo in razmeroma
ranje temperature bodo okoli 6
, dnevne od 6 do 12, na Primorju
topinj Celzija.

NAPOVED ZA JUGOSLAVLJANE

Nad vzhodno in srednjo Evropo ter Balkanom se krepi območje visokega zračnega pritiska. Ob šibkih zahodnih vetrovih doteka nad naše kraje tona, holi suh zrak.

KAKO KAŽE:
V torek in sredo bo delno jasno in toplo.

l/ ljubljanska banka Pravi naslov
za denarne zadeve

I. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

V Splitu po napovedih poraz Olimpije
Dinamo v nadaljevanju niza zmage

V 22. kolu Ljubljanci brez pravih priložnosti s Hajdukom – Olimpija se je v glavnem le branila – Presenitljiv poraz C. zvezde doma – Po spodrsllaju Partizana hud boj za 2. mesto

SPLIT – Nogometaši Olimpije so po napovedih izgubili s Hajdukom, ki pod Skoklarjevim vodstvom igra vse bolje. Ljubljanci so bili brez možnosti za uspeh, saj so bili Splitčani za razred boljši in ji zanesljivo zmagali z visjim izidom, če ne bi Olimpijinih vrat sijajno branil nekdanji Hajdukov vratar Varvodić.

Hajduk : Olimpija 2:0 (0:0)

Studion na Poljudu, gledalcev 4000, sodnik Ahmetović (Doboj).
STRELECA: 1:0 – Jarni (47); 2:0 – Čerkić (63).
HAJDUK: Slavica, Hadžiabdić, Erak, Čerkić, Jesinsek, Bilic, Jelić, Miše, Vladislav (Osipov), Vučević, Jarni (Kozmuk).
OLIMPIJA: Varvodić, Englaro (Jermanić), Lorgor, Da. Vrabac, Perica, Čeh, Pantić (Radivojević), Tesić, Di. Vrabac, Pate, Topić.

Ljubljanci so tudi tokrat srečanje pričeli vse preveč boječe in obrambno. Splitčani so kmalu prevzeli pobodu in večji del prvega polčasa oblegali vrata odličnega Varvodića. Edino priložnost za Ljubljance je že v 8. minuti dobil Pantić, ki pa je po lepi podaji Tesića slabo streljal. Najboljša priložnost za Hajduka je v 10. minuti zamudil Hadžiabdić, njegov strel v golu je Varvodić v prekrasnem skoku odbil v kot. V 21. minuti je lepo prodiral Erak, Jarni pa je s treh metrov streljal mimo vrata. Ljubljanci so se vseskozi le branili, njihovi redki protinapadi pa so se večinoma končali že na sredini igrališča tako, da je bil vratar Slavica povsem nezapošlen. V nadaljevanju so domači zaigrali še agresivneje in na tika igra im je kmalu prinesla uspeh. Že v 47. minuti je Jarni izkoristil lepo podajo Jelića in premagal

VOJVODINA: Kocić, Milinković, Mijić, Hadjić, Kartalija, Tanja, Jelić, Jelić, Vujović, Vorkapić, M. Živković (Petković), Samardžić (Sarab).
RAD: Savić, Vlašević, Nedeljković (Aćimović), Djurović, Gvozden, Dukić, Durak, Kovačević, Tunić (Druvlić), Stević, Mihir.

V zelo strdi tekmi so Novosađanci dosegli prvo zmago v nadaljevanju prvenstva. Po pričakovanju se je Rad presenetljivo kot zelo šibak nasprotnik, saj je le malo manjkalo, da niso gostje tik pred koncem izenačili. Povodati pa je treba, da so pred tem svoje priložnosti zapravili zaman. Zmaga Vojvodine je povsem zaslužena.

VLADIMIR VUJIN

Gostje brez priložnosti

Sloboda : Radnički 1:0 (1:0)

TUZLA – Štadion na Tušnju, gledalcev 500, sodnik Kostenc (Skopje).
STRELEC: 1:0 – Jovanović (2).
SLOBODA: Vasić, Sadić, Radovanović, Mrkić, Ibrić, Solovij, Jovanović (Kostić), Z. Milošević (Sarić), Bešlić, Lukić, Ivanović.

RADNIČKI: Pejić, Milošević, Momić, Kuzmanović, Kuleski, Mrkić, M. Ristić (Petković), Mladenović, Stojiljković, Tomić (B. Ristić), Gavrilović.

Nogometaši obeh moštvo so prikazali pravo nogometno usvajanko. Vse kar je vredno omenbe se je zgodilo v drugi minuti, ko je Jovanović usel gostje do gola. Odlučni gol je zadetek. Domači so imeli še nekaj polpriložnosti, medtem ko gostje iz Niša niso izvedli niti enega nevarnejšega napada. **BAJRO DŽAPO**

Gostje solidni

Osijek : Velež 2:1 (1:1)

OSUJEK – Štadion v mestnem vrtu, gledalcev 3.000, sodnik Vuković (Titograd).
STRELECI: 1:0 – Maričić (17); 1:1 – Popović (40); 2:1 – Metličić (78, 11 m).

OSIJEK: Žitnjak, Drlić, Metličić, Maričić, Vuković, Vladimir, Končar, Pakas, Vlačić, Vukčević (Petrović), Mušić (Petrović).

VELEŽ: Pečarić, Tufek, Gosto, Margeta, Rahimic, Jedvaj, Popović, Gudelj, Kodro (Glogovac), Maslovac, Bešlić.

Osijek nadaljuje s serijo uspehov, vendar je gostarske nogometaše premagalo tekmo, ko je bilo pričakovati. Velež je zaigral solidno in imel še nekaj priložnosti. Kljub temu pa je z zmaga Osijeka zaslužena, saj je goste do gola dovelo do gola. Na koncu je dosegel najboljši mož na igrišču, sovjetski reprezentant Metličić, ki je realiziral najstrožjo kazn. Krivac za njega je bil Jedvaj.

DRAGO KERŽE

Slovan dobro pripravljen

Jeseničanka Alenka Dovžan je na DP osvojila tri naslove

V veslalomu na Kopah zmaga Velenčan De Costa – V kombinaciji prvaka Veselko in Dovžanova – Sinku slalom

SLOVENI GRADEC – Na Kopah se je v veslalomu končalo letošnje pionirsko državno prvenstvo v alpskih disciplinah, v soboto pa so mladi tekmovalci in tekmovalke nastopili v slalomu na Osvetu na Ravnam. Najuspešnejša udeleženca prvenstva je bila Jeseničanka Alenka Dovžan, ki je v nedeljo med 65 tekmovalkami osvojila naslov v veslalomu, v soboto je zmaga v slalomu, dobila je tudi kombinacijo, ima pa še bronasto v smuku.

Med pionirji je v konkurenci 83 tekmovalcev iz pretežno slovenskih klubov in iz Zagreba ter Sarajeva zmagal v veslalomu David De Costa, ki je v petek osvojil naslov že v super G. Obetašnji Velenčan je v veslalomu za 44 stotink sekunde prehitel Tomaža Suljuga iz Nove Gorice. Pri fantih je kombinacijsko zlato kolajno osvojil Raganec Evgen Veselko.

Prvenstvo se je na Kopah končalo v soncu in na dobro pripravljeni progi. Sploh gre za izvedbo celotnega prvenstva pohvaliti organizatorje iz ZTK K. B.

Turnišče : Nafta 2:0 (2:0)

Livorno : Vozila 0:2 (0:1)

Kovinar : Kladivar 3:3 (2:1)

Mali nogomet

Velenjani prvi v Bihaču

Bihač – Na turnirju v malem nogometu (Vurk) je nastopilo 12 ekip, ki so bile razdeljene v štiri predtekmovalne skupine. Izmed slovenskih ekip sta nastopili Športna Sany iz Ljubljane in velenski Športklub. Ta ekipa se je zeto izkazala, saj je zasedla prvo mesto. Zmaga je v predtekmovalni skupini, v polfinalu je ugnala Banjalčane s 4:1, v finalu pa se ekipa Bambusa iz Zadra s 4:3. Najboljši strelci in člani: Predsednik SZS Kosta Bizjak je najboljši strelcem in strelcem po deli nagrade in priznanja.

REZULTATI: puška – člani ekipno: 1. Kamnik 1693, 2. Olimpija 1667, 3. Trzin 1666, člani in člani: 1. Olimpija 1085, 2. Manuša (Brest) 573, 2. Manuša (Brest) 573, 2. Podgorica (Kam) 569; mladinci-posamezno: 1. Kandare 573, 2. S. Kovič (Domž) 567, 3. Zisko (OI) 561, mladinci-posamezno: 1. Perne (Trzin) 372, 2. Beslić (Tabor, Jez) 368, 3. Beraš (F. L. Vuk) 357; pionirji in pionirke – posamezno: 1. Beslić 368, 2. G. Ković (Domž) 359, 3. Brest (Dol) 353, petola – člani ekipno: 1. Mroz (Velenje) 1674, 2. Olimpija 1671, 3. Jože Lacko (Ptuj) 1636, posamezno: 1. Stueher (Domž) 568, 2. Serafin (OI) 568, 3. Kranj (IMV) 567, člani ekipno: 1. Olimpija 1085, 2. Dušan Poženec (Rečica) 1043, posamezno: 1. Bole 376, 2. Toroš (obe OI) 365, 3. Kulfer (D. Poženec) 357.

GREGA RIHTAR

Damjan Kandare dvakrat prvi

TRZIN – Na 15. finalu republiške dopisne lige s standardnim zračnim orožjem je nastopilo 61 strelcev in 11 ekip. Ekipno so bili pri članih s puško pred tekmovalci prvi zmagali tudi v 8. finalu dopisne lige z zračno puško v Portoržu. Med posamezniki gre pohvaliti strelca Bresta Damjana Kandare, ki je zmagal na OI 353, člani ekipno: 1. Olimpija 1085, 2. Manuša (Brest) 573, 2. Manuša (Brest) 573, 2. Podgorica (Kam) 569; mladinci-posamezno: 1. Kandare 573, 2. S. Kovič (Domž) 567, 3. Zisko (OI) 561, mladinci-posamezno: 1. Perne (Trzin) 372, 2. Beslić (Tabor, Jez) 368, 3. Beraš (F. L. Vuk) 357; pionirji in pionirke – posamezno: 1. Beslić 368, 2. G. Ković (Domž) 359, 3. Brest (Dol) 353, petola – člani ekipno: 1. Mroz (Velenje) 1674, 2. Olimpija 1671, 3. Jože Lacko (Ptuj) 1636, posamezno: 1. Stueher (Domž) 568, 2. Serafin (OI) 568, 3. Kranj (IMV) 567, člani ekipno: 1. Olimpija 1085, 2. Dušan Poženec (Rečica) 1043, posamezno: 1. Bole 376, 2. Toroš (obe OI) 365, 3. Kulfer (D. Poženec) 357.

GREGA RIHTAR

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

Urška Hrvat se prebija vse više

ABETONE – Urška Hrvat je naredila še en velik korak najboljšim slovenskim napredni. Na slalomu evropskega pokala v Italiji je v močni konkurenci zasedla izvrstno šesto mesto z najmanjšim zaostankom in je s tem točkami FIS že okoli 30. mesta v absolutni konkurenci. Točke FIS sta si na tej tekmi klub nekoliko kronjevimi uvrstitvami običajno popravili tudi Niševitar in Barbara Brlec. Ta dosežek je s toliko lepši, saj se skandinavski turnirja, kjer bo zaključek letošnjega evropskega pokala, neizdružijo kljub

I. ZNL

C. zvezda : Proleter 1:2 (1:1)

Vojvodina : Rad 2:1 (1:0)

Sloboda : Radnički 1:0 (1:0)

Spartak : Željezničar 1:2 (0:1)

Hajduk : Olimpija 2:0 (1:0)

Sarajevo : Budućnost 1:0 (0:0)

Osijek : Velež 2:1 (1:1)

Dinamo : Rijeka 3:1 (2:1)

Zemun : Partizan 6:4 (2:2, 1:0)

Borac prost

C. zvezda 21 14 4(4) 3 42:14 32 +28

Partizan 21 11 5(3) 5 37:22 25 +15

Dinamo 21 11 5(3) 5 36:21 25 +15

Proleter 21 12 2(1) 7 30:23 25 +7

Osijek 21 9 4(3) 8 33:28 21 +5

Radnički 21 9 4(3) 8 20:26 21 -6

Velež 20 8 3(2) 9 27:27 18 0

Vojvodina 21 9 2(0) 10 28:35 18 -7

Zemun 21 7 7(4) 7 24:31 18 -7

Sloboda 21 9 2(0) 10 23:30 18 -7

Olimpija 21 8 2(1) 11 20:34 17 -14

Rijeka 20 7 6(2) 7 19:14 16 +5

Rad 21 6 4(4) 11 23:22 16 +1

Željezničar 20 6 8(4) 6 21:22 16 -1

Borac 20 7 5(2) 8 19:23 16 -4

Hajduk 20 7 5(2) 8 28:20 15 +8

Budućnost 21 7 4(1) 10 23:24 15 -1

Sarajevo 21 5 8(4) 8 17:28 14 -11

Spartak 21 1 8(2) 12 10:36 4 -26

PARI PRIHODNIEGA KOLA (10. t.m.): Zemun : Vojvodina (3:4), Borac : Dinamo (1:2), Rijeka : Osijek (2:0), Velež : Sarajevo (3:4 iz 11-m), Hajduk : Budućnost (0:1), Olimpija : Spartak (2:0), Željezničar : Sloboda (0:1), Radnički : C. zvezda (0:6), Proleter : Rad (1:0), Partizan prost.

II. ZNL

Borac : Bor 2:4 (1:1, 1:0) : po 11-m

Iskra : Beograd 1:0 (1:0)

GOŠK Jug : Vardar 0:1 (0:1)

Pelister : Mačva 3:1 (1:0)

Kikinda : Budva 0:1 (0:0)

Mladi plezalci prvič za pokal Slovenije na Jesenicah

Športno plezanje osvaja tudi osnovnošolce – Prijetno razpoloženje in množična udeležba na prvi tekmi – Naslednjič v Radovljici

JESENICE – Ob vsesplošnem otroškem vrvenju je bila na Jesenjski umetni steni prva tekma pokala Slovenije za mlade plezalce. V treh smereh, od V. do VII. težavnostne stopnje se je pomerilo štirinajst deset osnovnošolcev iz enajstih slovenskih krajev.

Prav zanimivo je bilo opazovati otroke, od katerih nihče ne pleza dlje kot leto dni, kako z občutkom in za svoja leta neverjetno fizično močjo premagujejo steno. Mlajši so se sicer spopadali le z navpičnico, starejši pa je čakala težja naloga. Po nerodnem kotu so morali prečiti v previs in na

ni red jasen takoj. Le Anže Sanca in Zeljko Kobal sta dosegla vrh smeri z oceno VII., s tem, da je slednjemu potekel čas, namenjen plezanju. Za oboja trinajstletnika je na pogled preplezanja sedmice odlični rezultat, čeprav z varovanjem od zgoraj. Pohvalo zaslužio tudi vsa dekleta, ki so se enakovredno kosala s fanti.

Frh pet tekmovalcev iz vsake kategorije je prejel točko, ki se bodo seštevale skozi vseh deset letšnjih tekem za pokal Slovenije, najboljši na jesenjski tekmi pa so bili: cicibanke

Privedite je minila brez zastojev in v prijetnem tekmovalnem ozračju po zaslugi prizadevanj privedelcev AO in MO pri PD Jesenice. Tekmovalci so bili: 1. Martina Čufar (Mojskova), 2. Bojana Uršas (Mojskova), 3. Anže Sanca (Radovljica), 4. Zeljko Kobal (Tolmin), 5. Andrej Tepina (Jezersko), 6. Janec Šubič (Žiri), 7. Tadej Malovasič (Žiri).

Naslednja tekma bo že 10. marca v Radovljici. NUSA ROMIH

PRVI MED STAREJŠIMI PI-
ONIRJI – Anže Sanca

koncu premagati se dvometrsko streho. Na koncu vsake smeri je bil pritrjen zvonček, ki je pri mlajših velikokrat zazvonil. Smeri so bile prelahke in kar nekaj tekmovalcev se je moralo za vrstni red preizkusiti še v teži smeri. Pri starejših pionirjih pa je bil vrst-

Klemenc in Vodišek na Ojso del Salado in Aconcagui

Naša alpinista sta se vrnila iz Južne Amerike nadvse zadovoljna – Povzpela sta se na tri šeststisočake

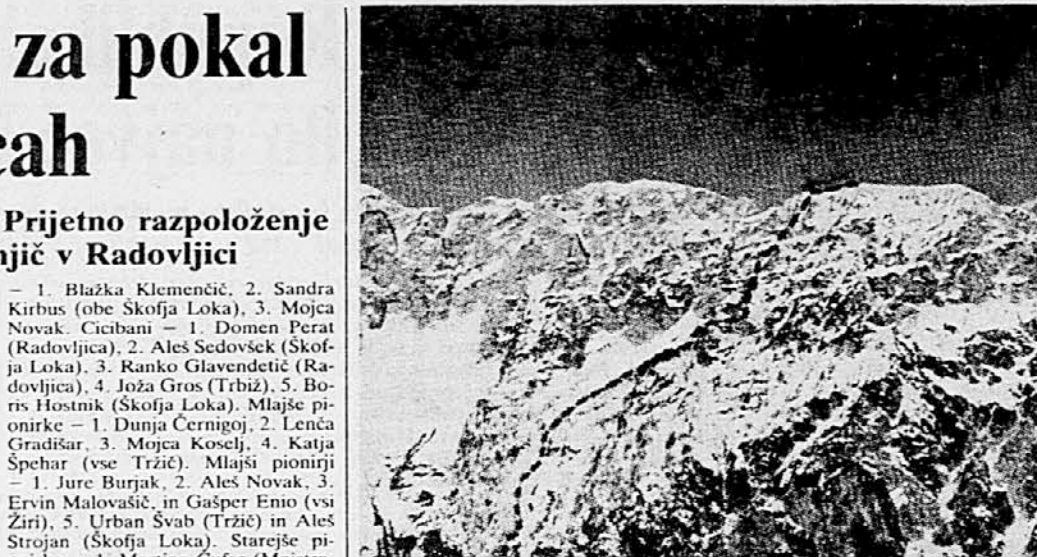
LJUBLJANA – Stane Klemenc je alpinist, ki je spoznal že številna gorstva po vsem svetu. Rafko Vodišek pa je tudi že obiskal marsikaj. Zadnjega dne januarja sta odšla na pot, da bi se preskusila še na najvišjih gorah Južne Amerike.

Začela sta v Čilu, pri Laguna Verdey, ki je le kakih 15 km oddaljen od Ojso del Salado, druge najvišje gore Amerike, 4500 m visoko se lahko priplez z dobrim džipom, to pa je že nekaj, če se hoče spopasti s šeststisočkom. Zai pa Osterie Murar, ki je (redkim) obiskovalcem se do lani nudi zavetje, ni več. Pogorela je in sedaj je potrebno prinesiti s seboj vse, od sotora do hrane in piščice. Pa ni bilo težav in 8. februarja sta opravila odlično aklimatizacijsko turo: povzpela sta na 6020 m visok vrh – Nevado San Francisco.

In takoj naprej: z džipom do bivaka (na 5200 m) pod Ojso del Salado. Ob 10. uri sta začela, na vrhu te močujoče gore, ki naj bi po največjih merila merila 6900 m (prej 6893 m), pa sta bila ob 21. uri. Vzpom sta opravila od severa, po direktni smeri, sestopila pa sta po SZ grebenu. V bivaku sta bila spet ob 3. uri naslednjega dne:

nas drugi pristop. Zatem pa se v Argentino, na najvišjo, na Aconcagua (po novem 6962 m, prej 6969 m). 15. februarja sta bila že v bazenu tabora na Plaza del Molay (4200 m). Naslednji dan sta se povzpela do bivaka Berlina (5950 m), 17. februarja pa sta v osmih urah dosegla vrh. Pa ni bilo tako preprosto, kot zvene besede. Od trinajstere, kolikor jih je zjutraj začelo zaključni vzpon, so prišli na vrh le štirje, naša dva in dva Argentinci. Pri sestopu jih je zajel snežni vihar in se enkrat sta morala prenočiti v bivaku.

Morda se opozorilo, če kdo razmišlja o podobnem. Za oboja najvišja vrhova je potrebno posebno dovoljenje. V Čilu je (za Ojso del Salado) sicer brezplačno, argentinsko pa stane 75 USD. Pa vendar so stroški zaradi enostavnostnega prevoza za Aconcagua nekoliko nižji (red velikosti je 300 USA). FRANC SAVENC

Smučali so s Srednje Rateške Ponce

PLANICA – Dolina Planice ni redko obiskana in veriga Rateške Ponce je pogosto na očeh alpinistov-smučarjem. Pa vendarle se doslej z njenimi strminami menda še nihče ni kosal!

Uroš Čerar, Borut Črničev in Andrej Terčelj so se 23. februarja povzpeli na Srednjo Ponco (2228 m). Brez posebnih težav, razmere so bile dokaj ugodne. Z vrha so potem smučali po grebenu proti Zadnji Ponci, nato pa naravnost po Zeleni v južno-vzhodnem pobočju, do markirane poti: S 65, 450 m. Se naprej so bili zadnji metri. Nadaljevanje, smučali so v območju poti, ki je bila lažja (S 4, 3, 400 m), zaključili del pa spet zahteven (S 65, 250 m). Celotno turo ocenjujejo nekako z V+, vsinske razlike pa je 1100 m in – naju je dobro poznavaše markirane poti v spodnjem delu! Sneg je bil zgoraj pomrzan in leže popoldne se je ojužil. V spodnjem delu pa se jim je mestoma precej videlo (zasneženo rušje). Za smučanje pa so bile razmere tja do 1500 m odlične, spodnji del pa je v snegu in ga sneg še ni obdelal. Najtežje je bilo pravzaprav pri »Luknjah«. Na sliki: Rateške Ponce in smer smučanja s Srednje Ponce. FRANC SAVENC

Po Patagoniji in Aljaski

Planinski vestnik o slovenskem planinskem društvu v Argentini – Slovenca sta se potepala po Aljaski – Zanimiva publikacija MK

LJUBLJANA – Februarja letos je minilo 40 let od ustanovitve Slovenskega planinskega društva v Bariloču v Argentini. Tega velika večina slovenskih planincev ni vedela. Niti ni vedela, da na robu sveta, v daljni Srebrni deželi (Argentini) obstaja kako planinsko društvo, ki so ga ustanovili Slovenci. Štiri desetletja naše gorniške glasilo ni pisalo (nemara tudi ni smelo pisati?) o slovenskih emigrantih, pa četudi je šlo za povsem drugačne stvari, ki nimajo nobene zveze s politiko – za ljubezen do gora.

Dinko Bertonec, Tonček Pangerc (ta se je leta 1954 ponestril, Vojko Arko (avtor omenjenega prispevka v PV) pa Janec Flere in Franc Jerman ter še nekateri drugi, to so slovenska imena, ki so orala ledino argentinskega alpinizma, plezavstva, smučanja in odpravstva. Marsikoga bo presenetil podatek, da je Dinko Bertonec kot član argentinske odprave na Daulagiti leta 1954 dosegel vrhni greben na 7600 metrih. V tedajšnjih časih so slovenski alpinisti komaj razmišljali o Himalaji, visino, ki jo je takrat dosegel Bertonec, pa so presegli šele 15 let pozneje (iz vzponov na Anapurno II. oktobra 1969). Vojko Arko v prispevku navede vrsto zanimivih podrobnosti o tej tako imenovani »sagi patagonske šume«, ki so jo v argentinskih stenah, na vrhovih in ledenikih ter na zasneženih pobočjih skovali slovenski gorniki. V prihodnjem Vestniku o tem pričakujemo nadaljevanje.

Kot kaže, se tudi Američani (podobno kot evropski Vzhod) vračajo svojim koreninam. Najvišja gora Severne Amerike se namreč po novem imenuje s starim indijanskim imenom Denali in ne več Mount McKinley (6194 m). Lani politi sta to »goro pod zvezdo Severne Amerike« tudi naša alpinista Janec Bizjak in Stane Klemenc. Bizjakova reportaža v februarški številki PV se s svojo vsebino nekoliko razlikuje od drugih, sicer zanimivih himalajskih zapisov, ki pa so bolj ali manj za »enkratno uporabo«. Bizjak nam predstavi potek osvajanja Denali, ki je znan kot »najbolj mrzla gora na svetu«, hkrati pa orisuje tudi težave, s kakršnimi se je srečeval med vzponom. Pravi, da je uspeh vsake odprave odvisen od tešne kondicije, od srečnih naključij, in od psihične pripravljenosti. Zadnji dejavnik je po njegovem najpomembnejši in odtehta veliko več kot prva dva skupaj. Takrat, ko je človek popolnoma izčrpan in misli, da je na koncu svojih moči, je namreč šele na sredi svojih zmogljivosti. Le krizo mora premagati pa mu nenaodoma odleže. Sprosti se neslutne rezervne energije, za katero ni niti sam vedel. Toda lahko je učiti druge.

Ob koncu lanskega leta je založba Mladinska knjiga izdala zanimivo in dragoceno knjižno publikacijo z naslovom Svetovna dediščina v Jugoslaviji. V njej je zajeto devet naravnih in kulturnih znamenitosti v naših državah, ki so se znašle na seznamu Unescove Konvencije o varstvu svetovne dediščine. Mednje sodi tudi območje Daurmora in Ture, ki je zanimivo tudi za planince. Odločitev iz omenjenega knjige o tem črnogorskem biseru lahko preberemo v tej številki Vestnika. V rubriki Odmevi se planince iz Radet huduje nad kajenjem v planinskih kočah. Dodato moraliziranje ob tej neprijetni razvadi bi bilo sicer odveč, je pa toliko bolj potrebno opozoriti PZS in planinska društva, ki upravljajo planinske kočice, naj že enkrat rešijo ta relativno nezahteven, a vse bolj nadičen problem. Dodatnih stroškov se nam najbrž ne bo, obvisi v (nekadilskih) planinskih kočah pa bi se verjetno povečal, saj hodimo v hribe zato, ker je tam zrak čist, mar ne? MATEJ SURC

ALPINISTIČNE NOVICE

Na afriških gorah

Aleksander Čičerov je zbral več zanimivih podatkov o vzponih naših planincev na afriške gore. Na novega leta dan sta bila na Gilman's Pointu (predvrti najvišje afriške gore, Kilimandžara) Nataša Jovanovska Jančar in njen mož Slobodan Jovanovski. Močno ju je oviral snežni vihar in bilo je meter novega snega.

5. januarja pa je bilo na Kilimandžaru prav živahno. Četverica: Janec in Slavko Kosce, Janec Podgorelec in Miloš Varl se je povzpela na najvišji vrh, na Uhuru Peak (5895). Karmen Ambrož-Stefec, Milica in Silva Bizjak, Darko Bremec, Draga Grčar, Andreja, Dušan in Lojze Ravnikar ter Božo Rogelja pa na Gilman's Point (5863 m).

3. januarja pa je bila v afriških gorah tudi makedonska skupina, ki jo je vodil Ivo Iščevski. Po podatkih, ki so jih posredovali, jih je bilo na Gilman's Pointu devet, na Uhuru Peaku pa osem. Obiskali so so tudi Mt. Kenjo (5653 m) in bi jih povzpelo na Point Nelson (5188 m), na Point Lenani celo 17.

Ker so vzponi na afriške gore že precej pogosti in včasih povsem odmaknjeni od planinske organizacije se pripravljamo za sponoža tudi to vrstni aktivnosti – za poznavanje naše aktivnosti je potrebno kar največ podatkov. ID

ALP o Svetičiču

Nekdo, še ne tako davno, smo (upravičeno) tarnali, da tujina vse premalo upošteva dosežke naših alpinistov in da so celo njihovi najpomembnejši dosežki na tujem komajda znan. Kako pa je bilo v Sloveniji, ne najdemo prostora za članke o naših... Zadnjič čas pa se menja tudi to. S strani najuglednejših revij, tudi tistih, z največjimi nakladi, ki so podprejo (tudi) trditvi, nas ne moti več le podoba Toma Česna, temveč tudi nekaterih drugih.

V zadnji številki (70) revije ALP, ki jo izdaja Založba Vivaldi iz Torina, je med drugim članek o Svetičiču, ki sta ga podpisala Ines Božič in Piero Tiroce. Člostranska barvna fotografija Slavca in več manjših, Eiger, Jorasses, dve z Nove Zelandije pa še ena plezalka ter odlični članek-intervju o njegovih izjemnih dosežkih. Tri strani velikega formata. F. S.

Slovane Tog Climbers

Jozef Nyka, o katerem smo že večkrat poročali, da je eden najboljših obvladateljev skokovskih alpinističnih kromostov sveta, pa tudi izredno plodovit pisec, nas je spet razveselil z novicami. V tistem delu splošila, ki mu je dal naslov »Slovene Face« Toma Česna in »Bhagratih III«, Silva Kara; oba sestava je preveč Majda Košak.

V glasilo južnokorejske alpinistične organizacije San Ak in pa sta tudi dva prispevka o naših alpinistih. Članek Silva Kara o tehnično izjemno zahtevnem prvenstvenem vzponu prek Z. stene Bagratija 3 in sestavek njegovega alpinističnega eksperta Seung-yeol Baega o »vrhunskem slovenskem plezalcu« Francu Knezu. V almanahu

ne manjka tudi odličnih barvnih fotografij. ID

60 let alpinizma v Bolgariji

V sofijski založbi Medicina in fizikultura je izšla knjiga 60 let alpinizma v Bolgariji. Za bolgarsko turistično zvezo (pod katero spadajo tudi alpinisti) jo je pripravil Sandju Bešev, ki je tudi avtor več sestavkov.

To je pravzaprav jubilejni zbornik (bolgarski alpinisti nimajo svoje revije, novice prihajajo do njih takorekoč edino na straneh tednika EHO, ki je namenjen vsem aktivnostim v naravi) o dosežkih v zadnjih desetletjih. Priказani so dosežki v Himalaji, na osmitisočakah Lotse in Everest, v Pamirju in Andih, na Aljaski in severu v Alpaih... Zanimaja edicija, prepotrebna za kompleksen vpogled v bolgarski alpinizem. Ne manjka tudi številni statistični pregledi, od raznih prvenstev, tabeliranih prikazov obiskanih posameznih gor, seznam vseh Bolgarov, ki so se povzpeli na vrhove nad 7000 m (149 jih je) in tistih, ki so dobili razna »mojstrska« in druga priznanja (po leti 1978).

Na Sv. Lovrenc

Sv. Lovrenc na višini 842 m (Polhograjska gora) je nadvse vabljiv, odkar je ta vrh točka PPP, zlasti pa pred sezono, ko so vzponi na višje gore zahtevni. Točka je primerna za enodnevnne izlete. Malo pod cerkvijo vabljiva domacija pri Logarju, kjer so izletniki prijazno postreženi. Specialista je češnjevo žganje.

JAMARSKKE NOVICE

Odprava Avstrija '90

Osemčlanska skupina jamarjev – članov PDS Velebit iz Zagreba je bila od 6. do 15. oktobra lani na jamarski odpravi v Avstriji, ob tej priložnosti pa se je kar pet jamarjev spustilo na dno Batmanhöhle (Schwertschystem), globoko 1219 metrov. Spuščanje, opremljanje, pospravljanje opreme in plezanje iz jame je bilo opravljeno med šestdnevnim bivanjem pod zemljo.

Brezno Batmanhöhle je v masivu Tennengebirge nedaleč od Salzburga na nadmorski višini 1843 metrov in spada med najgloblje na svetu, zaradi svoje temperature (nekoliko nad 0 stopinj), bogatih višinskih tokov in številnih težavnih meandrov pa spada med težavne speleološke objekte. Pomembna podrobnost je ta, da je bila med peterico, ki je priplula na dno, tudi ženska, Ana Siltović, kar je za nedolgo jugoslovanski ženski globinski rekord. – Za ta podvig so se člani odprave dolgo pripravljali, opravili pa so ga z mejnimi psihofizičnimi napori. SLAVEN BOBROVIČ

Preddstavitve Socerbske jame

V publikaciji Atti e memorie Commissione Grotte »Eugenio Boegan« sta v lanskem 29. zvezku Egidio Fagnano in Maurizio Radacich objavila zanimivo delo o Socerbski jami. Obsežno delo z izvirnim naslovom »Nota bibliografica sulla Grotta di San Servolo« je izšlo na 42 straneh.

V prispevku, ki je izšel v publikaciji s posebno zanimivimi slikami in foto-

Dr. Andrej Robič

V 63. letu starosti je preminil dr. med. Andrej Robič – naš »dohtar«, kot smo ga slovenski gorski reševalci radi poimenovali.

Andrej Robič je stopil v naše vrste že leta 1948. Vključil se je v delo postaje GRŠ Tržič, v kateri je kot reševalec in poznejši zdravnik, zdravnik-letalec, specialist za proženje snežnih plazov in dober tovarš vsa ta leta tvorno sodeloval.

S študijem medicine se je njegovo sodelovanje in vrednost za našo službo še povečala. Kot mlad alpinist in študent medicine je že leta 1952 postal član komisije za gorsko reševalno službo pri Planinski zvezi Slovenije.

Znano je pravilo in načelna zahteva, naj bo ob vsakem reševanju v gorah – če je le kolikaj mogoče – na kraju nesreče z reševalci oziroma med njimi tudi od vsega začetka zdravnik, ki ugotovi poškodbe, oskrbi poškodovane in določi način prenosa v dolino do neke zdravniške oskrbe. V tej vlogi je bil dr. Andrej Robič v naših gorah brez dvoma neposreden.

Kot predan zdravnik in poštvalnik gorski reševalci je sodeloval v skoraj brezkerni vrsti reševalskih akcij v Julijskih Alpah, Karavankah in Kamniških in Savinjskih Alpah ter neposredno s svojim delom in znanjem rešil življenje mnogim ljudem.

Dr. A. Robič je kot dober organizator v imenu naše službe leta 1955 z dr. M. Potočnikom sodeloval pri ustanovitvi Mednarodne komisije za reševanje v gorah I. K. A. R. v Bolzanu. Kasneje pa povezal vse zdravnike naše službe v zdravniško podkomisijo ko-

misije za gorsko reševalno službo pri Planinski zvezi Slovenije, ki je načeloval vsa ta leta do 1990. V tem svojstvu je veliko prispeval k razvoju in nenehni strokovni rasti medicinske doktrine med našimi zdravniki, s tem pa posledno dosegel kvalitativno vzpon in izobraževanje reševalcev iz prve pomoči. Aktivno je sodeloval v vrsti strokovnih srečanj zdravnikov – gorskih reševalcev doma in v tujini, organiziral strokovne seminarje – za gorske reševalce – zdravnike in gorske reševalce in bil soustvarjalec več knjig s področja urgentne medicine.

Od začetkov reševanja s helikopterjem leta 1968 ga najdemo med utemeljitelji in protagonisti te vrste reševanja. Aktivno je sodeloval pri izdelavi domačih reševalnih helikopterjev, ki se je tudi pri nas močno uveljavila, kot zdravnik – letalec je sodeloval v neshetnih reševalnih akcijah in vseskozi sodeloval pri delu letalske podkomisije naše organizacije.

Kot zdravnik in gorski reševalec je prispeval tudi k uspehu prve jugoslovanske himalajske odprave, ki je pomenila temeljni kamen tako uspešnega razvoja naše alpinistične dejavnosti v svetovnih velegorah, kot smo ji danes priča.

Z vedno pristno voljo, jasnim pogledom in rešitvami za dolovne naloge ter neizčrpano psihofizično kondicijo dr. Andrej Robič mnogo prežgoda odhaja iz naših vrst. Med slovenskimi gorskimi reševalci kot tudi med reševalci sosednje Avstrije, v okviru Mednarodne komisije za reševanje v gorah I. K. A. R. in se povsod tam, kjer so njegovi dobri prijatelji, bo nanj ostal živ spomin na vzornega gorskega reševalca.

DANILO ŠKERBINEK

DELO plus

D. N.

Rozman in Frantarjeva že v Nepal

LJUBLJANA – V petek, 1. marca stav Nepal odpotakla prva dva člana odprave Kanc. V. Marija Frantar in Jože Rozman. Glavina dvajsetčlanske odprave bo šla čez petnajst dni, naveza Preželj – A. Stremfelj pa 29. t. m., če bodo finančne razmere to dovoljevale. Cilj odprave so prvi ženski vzpon na glavni vrh Kangčendzeng (8586 m), prvenstvena smer na južni vrh ter prvi vzpon na vzhodni Janu (7468 m). Če bo Frantarjeva uspešna, bo to že drugi osmitisočak, ki ga bo osvojila v manj kot letu dni. R. C.

Lufthansa ima sedaj nov naslov: 61000 Ljubljana, Titova 36/XII.

Zelo nas veseli, da vas bomo od 4. marca dalje lahko sprejeli v novih, večjih poslovnih prostorih. Obiščite nas ali pa nas pokličite:

Nemška Lufthansa AG,
61000 Ljubljana, Titova 36/XII.
Telefoni: 326-662, 326-669,
301-744, 301-745.
Naša Cargo služba ostaja še vedno na letališču Ljubljana:
Telefon: 064 23-692, 24-959.
Dobrodošli pri Lufthansi.

Lufthansa

megrad
inženiring

Splošno gradbeno podjetje
Posavje Sevnica, p. o.,
Sevnica,
Trg svobode 32

V središču Sevnice,
v kompleksu HTC
– zahodni trakt
prodajamo
naslednje poslovne
prostore:

I. lokal, zgrajen do IV.
gradbene faze, veliko-
sti 191.03 m², primeren
za trgovsko ali go-
slinsko dejavnost.

II. dograjene lokale, ve-
like 7.85 m², 13.70 m²,
29.50 m², 22.00 m²,
22.50 m².

Vsi lokali so v pritličju,
sam kompleks pa stoji
ob glavni cesti v sre-
dišču Sevnice.

Informacije: SGP Po-
savje Sevnica, Trg svo-
bode 32, Sevnica, tel.
0608/61-615, 81-826.

1537

Zveza društev
slušno prizadetih
Slovenije
Drenikova 24,
Ljubljana

komisija za delovna
razmerja objavlja
prosta dela in naloge

tajnice

Pogoji:
V. stopnja strokovne iz-
obrazbe, strokovno iz-
obraženo, administrativ-
no, manipulative smeri

Delovne izkušnje:
– 4 do 5-letne delovne
izkušnje
– zaželeno pasivno
znanje angleškega jezi-
ka in poznavanje osnov
računalništva

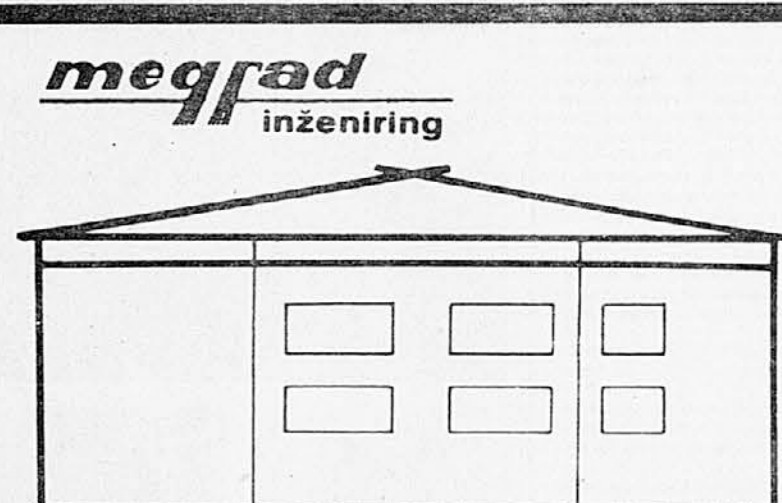
Delovne naloge:
– opravljanje vseh ad-
ministrativnih in stroje-
pisnih del
– urejanje arhiva
– vnašanje podatkov
v računalnik

Delovno razmerje bomo
sklenili za nedoločen
čas, s polnim delovnim
časom in s 3-mesečnim
poskusnim delom.

Akontacija OD po Pra-
vniku sredstev za OD
in skupno porabo.

Prijave z dokazili o izo-
brazbi in opisom dose-
danih delovnih izku-
šnin pošljite v 8 dneh po
objavi na naslov: Zveza
društev slušno prizade-
tih Slovenije, Drenikova
24, 61000 Ljubljana.

1790

Informacije: MEGRAD INŽENIRING,
Ljubljana, Cesta v Kleče 12,
tel. (061) 555-896, 555-895

ZASTAVA AVTO LJUBLJANA

NOVO! UGODNO!

ZASTAVA IVECO

Za ves
tovorni program
od 1.2 do 7 ton.

ZASTAVA AVTO

PE Ljubljana, tel.: (061) 267-752
PE AVTOMOTOR, Celje, tel.: (063) 24-244
PE AVTOMOTOR, Maribor, tel.: (062) 25-456
PE ZASTAVA KOPER, Koper, tel.: (066) 34-621
PE ZASTAVA KOPER, Nova Gorica, tel.: (065) 21-323

Z DELOM NA IZLET

Osnovnošolci!

Vsak nov naročnik, ki ga boste pridobili na časopis **DELO**, bo vašemu razredu prinesel 10 kilometrov vožnje s turističnim avtobusom.

Najuspešnejši razred bo **KOMPAS** popeljal na petdnevni izlet v Salzburg in München.

DELO ali ne – to zdaj ni več vprašanje – DELO JE POTOVANJE!

Dodatna pojasnila dobite v propagandi DELA, tel. (061) 315-366, int. 26-54.

PONEDELJKOV POGOVOR

Ne smemo več čakati

Ze jeseni bomo imeli v Evropi različico profesionalne košarkarske lige, v kateri bodo igrala najboljša moštva Stare celine. Prvaki, drugouvrščeni, iz vodilnih držav najbrž tudi še tretji. Jugoslavija kot vodilna košarkarska velesila Evrope zato tudi doma ne sme več vztrajati pri starih modelih. Eden tistih, ki se zavzema za čimhitrejšo spremembo je zagrebški trener Mirko Novosel, eden najuglednejših evropskih košarkarskih strokovnjakov.

Na košarkarskem zboru v Opatiji ob finalu jugoslovanskega pokala, je predsedstvo Košarkarske zveze Jugoslavije končno le pristalo na zahteve Združenja prvoligasov, ki hočejo s svojim delom in tekmovalnim upravljanjem sami. O tem, da bo Zdrženje samo pripravljalo koledar in sistem tekmovalnih ter sprejemalo registracijske pravilnik, ki bo veljal samo za 1. A moško ligo, bo sicer odločala konferenca KZJ, toda vsaj prvi korak je zdaj storjen. Ste zadovoljni z rezultati optajškega zbora?

Česa drugega tudi nisem pričakoval. Zame osebno je odločitev že zdavnaj jasna. Evropa dobiva profesionalno ligo in temu se moramo prilagoditi tudi mi. Navsezadnje smo vodilna košarkarska država, ki je bila doslej vedno korak pred drugimi. Zato tudi tolikšni reprezentanci in klubski uspehi. Nerealno bi tudi bilo, da bi se naprej o delu in nastopanju profesionalcev odločali drugi. Jasno pa je tudi, da bo Košarkarska zveza Jugoslavija v sedanjih obliki organiziranosti izgubila ali pa se bo vsaj korenito spremenila. Naš edini izhod je spremeniti tekmovalni sistem in profesionalizacija prvenstva.

Za letos je predviden samo spremenjen tekmovalni sistem, liga bo po njem še vedno odprta, se pravi, najslabši izpadajo, vključno se novi. Je to v sedanjih razmerah dovolj, ali pa bi morali še zdaj preiti na povsem profesionalno ligo, ki je v nactu za sezono 92/93?

Moje stališče je, da je ta vmesna faza povsem nepotrebna in da bi morali že kar jeseni začeti s pravo profesionalno ligo, pa čeprav z nekaj manjšimi moštvii. Ne smemo prav nič čakati, saj se nam lahko zgodi, da bomo s tem zaostali za Evropo, ki se izredno hitro povezuje in razvija. Tudi v Jugoslaviji prihaja do političnih sprememb, ki jih mora košarkarska preseci in zagotoviti ohranjanje sedanje visoke ravni kakovosti naše košarke.

Mislite, da je realno pričakovati, da bo klub vsem morebitnim političnim in državnim spremembam košarki uspešno odbrzdilo sedanjo enotnost na tem ozemlju?

O tem sploh ni treba razmišljati. Naše vodilo mora ostati kakovost. Morda bomo za začetek morali malo zmanjšati število klubov, toda drugace

MIRKO NOVOSEL

Brez tega seveda ne more biti profesionalnega tekmovalja. Današnje razmere, ko pravzaprav še imamo profesionalno igrar, a le po 11 tekem na sezono v domači dvorani, so čisti absurd. Treba se bo pač potruditi, zagotoviti kakovost in najti sponzorje, ki bodo gotovo našli svoj interes, če bodo videli, da gre zares. Ne bojim se, da se klubi ne bi mogli organizirati profesionalni košarki primerno. Omenili ste odpor beograjskih klubov. Mislili, da Partizan je povsem dojemna moše razmere. Črna zvezda pa je s svojo organizacijo žal še vedno precej za čsom.

V Opatiji je bilo mnogo govora o tem, da bi lahko v naši ligi igrali tudi tujei. Na Zdrženju ste se dogovorili, da bi za začetek lahko vsak klub najel le po enega tujca, nato pa bi se na podlagi izkušenj odločili za naprej. Zato bi se morali zavzame za tuje, na vzvodu je čuti odpor, pomisleke pa ima tudi stroka.

STANE TRBOVC

Šampionski Bordeaux zabredel v krizo in finančno skrbništvo

Sloviti francoski nogometni klub bo prihodnjo sezono tekmoval v drugi ligi, če ne bo presenetljivega preobrata — Klubu, ki se je znašel pred bankrotom, dodelili finančna skrbnika

Tekmovalni uspehi kažejo, da je francoski nogomet prebrl krizo, ki jo je povzročilo razočaranje zaradi izpada v kvalifikacijah za svetovno prvenstvo v Italiji. Pod taktiko Michela Platinija je moštvo trikolorjev na najboljši poti, da si zagotovi sodelovanje na evropskem prvenstvu na Švedskem, pa tudi v evropskih klubskih tekmovaljih, kjer so se kar tri moštva (Marseille, Montpellier in Auxerre) uvrstila v naslednje kolo, izpadla pa sta Monaco in Bordeaux, so francoski nogometni kolektivi nadse uspešni, tik za italijanskimi in nemškimi.

Toda uspehi na igriščih komajda zakrivajo globoko notranjo krizo francoskega nogometa; razen pešice prvotnega se klubi povečini otepaajo s hudimi finančnimi težavami, med alerami, ki so izbruhle v zadnjem letu — v eni so omenjali tudi jugoslovansko-belgijskega managerja Ljuba Darina — pa je najhujša izbruhnila prav v enem najuspešnejših nogometnih klubov vseh časov. Pred leti šampionski Bordeaux bo prihodnjo sezono tekmoval v drugi ligi, razen če tik pred zdajci ne pride do presenetljivega preobrata, ki bi nekdanjemu ponosu francoskega nogometa omogočil ostati v elitnem tekmovalju. Kajti razširjeni sodni senat v prestolnici departmaja Gironde je klub, ki se je znašel pred bankrotom, dodelil dva finančna skrbnika, ki bosta do konca sezone upravljala klubske posle, poskrbela za izplačilo upnikov, prihodnje leto pa bo Bordeaux tekmoval v polprofesionalni drugi ligi. Tako so pač stroga pravila francoskega nogometne zveze, ki so jih prvič do slej uveljavili, njihova žrtve pa je brzokne najuspešnejši nogometni kolektiv v zgodovini. Padca Bordeauxa v drugo francosko ligo niso zakrivilo neuspehi na nogometnem igrišču, temveč visoki apetiti, finančne malverzacije in politični obračuni.

Zgodba o padcu Bordeauxa se je pričela pred šestimi meseci, ko so proti njegovemu mogočnemu predsedniku Claudeu Bezu, moškarku z močnimi brki, a še močnejšo nagajenostjo k finančnim spekulacijam, za katere še ni znano, ali so skušale izboljšati položaj kluba ali pa njegovega prevega moža, uvedli preiskavo zaradi suma poneverb in vrste drugih prekrškov. Nogometni kolektiv se je znašel na robu bankrota, s primanjkljajem, ki je presegal 200 milijonov frankov, kar so klubski knjigovodje lep čas prikrivali, napačno, da bo mestna hiša, v kateri županje nekdanji predsednik francoske vlade in legendarna osebnost iz odprdniskega gibanja med drugo

Toda nevihta, ki bo dokončno odnesla Claudea Beza, ni bila več daleč. Preiskava o njegovih finančnih malverzacijah je zajela manipulacije z nepremičninami, predvsem obnovo gradu Haillan in luksuznega centra za trening, kjer je brez sledu izgubilo deset milijonov frankov. Novembra je nova finančna kontrola ocenila, da se primanjkljaj Bordeauxa vzpenja na 242 milijonov frankov. Claude Bez, ki so ga končno obtožili prevratništva, izigravanja zaupanja in poneverb, je odstopil, po krajšem iskanju je bil za rešitelja in predsednika imenovali Alaina Afflelouja, lastnika kakih 500 trgovin z optičnimi izdelki po vsej Franciji. Po prepričanju župana Chabana-Delmasa naj bi bogati Afflelou v Bordeauxu imel podobno vlogo kot Bernard Tapie v Marseilu;

lu; kadar bo klub v težavah, bo odrezal mošnjice. A Afflelou, ki morda ni manj premožen od Tapieja, očitno ni želel igrati vloge mecen. Po treh tednih je obupal in Bordeaux, ki so ga že mesece reševali iz vode, se je znova znašel pod gladino in to v času, ko mu je na igriščih šlo na bolje. Novi trener Gérard Gili, ki je besno odšel iz Marseille, ker se mu je manager Franz Beckenbauer, tega pa je Bernard Tapie »podedoval« z nakupom večinskega deleža v Adidasu, preveč mešal v delo z igralci, četudi je klubu prinesel dva naslova prvalne in za nameček še dva nacionalna pokala, je pričel dosegati prve uspehe. Toda, denarja ni bilo in v klubu se je znova pojavil businessman Derose. V začetku februarja je sodišče v Bordeauxu prvič razpravljalo o bankrotu kluba, vendar je Derose prinesel jamstvo z zvečnim podpisom Chemical Bank of New York, kar je omogočilo dvotedenski odlog sodnega postopka za oblikovanje programa finančne konsolidacije. Derose pa se je obenem povzpela na predsedniški položaj.

Politično-finančna srhljivka v nogometnem klubu se je končala manj slavno. Sodišče je plan zdravljenja Bordeauxa ocenilo kot »popolnoma meglene«, v nobenem primeru ne bo pokrilo izgube 146 milijonov frankov. Tudi seznam novih finančnih partnerjev, na katerem so bili neka liechtensteinska družba, španska banka in panamski finančniki, ni naredil posebnega vtisa, še posebej, ker je Jean-Pierre Derose podrobno svoje glavo načrta skril za označbo klubne skrivnosti. Predsednik kluba se bo brzokne pritožil proti sodni odločitvi, ki Bordeauxu postavlja pod finančno skrbništvo, to pa avtomatično pomeni odhod v nižjo stopnjo tekmovalnega prvenstva.

Pozor, smučarka!

Nemška smučarska zveza je naročila raziskavo o tem, za koga je smučarski šport nevarnejši — za moške ali ženske. Odgovor je: za ženske. Pri moških odloča o (ne)padcih predvsem znanje in hitrost, pri ženskah pa vplivajo predvsem čimiliti, ki so posledica in neposredno povezane s starostjo. Torej: na smučišču vselej pozor pred ženskami!

PRED SP MU NE KAZE NAJBOLJE — Kanadski sprinter Ben Johnson. (Telefoto: Reuter)

Sevilla bo kvalitetna

Konec tedna bo v Sevilii vrhunec letošnje atletske sezone v dvoranah — III. svetovno prvenstvo. Merjenje najboljših v dvoranah je razmeroma lahko prireditve, čeprav dvoranska atletika nasploh ni mnogo mlajša od tiste na prostem. Sportni zgodovinarji običajno navajajo kot začetek dvoranske atletike tekmovalje v Londonu 7. novembra 1863. Zanimivo za dvoransko atletiko je, da je bila v ZDA vedno dovolj priljubljena z mnogo tekmovalji in tudi svetovnim zanimanjem dedov. Evropani pa je po zgodnjem začetku in razcvetu v dvajsetih letih malodane zamrila, v zadnjem obdobju pa se znova obuja.

Šestdeseta leta so prinesla obnovo na višji ravni in od 1966 do 1969 so prirejali evropske igre v dvorani (1969 tudi v Beogradu), 1970 pa je že bilo prvo uradno prvenstvo Evrope na Dunaju. Do lani je bila to vsakeletna prireditve, po novem pa jo prireja — tako kot svetovno prvenstvo — v dvehletnem krogu. Mednarodna atletska zveza je pozimi 1985 priredila nekašnosno poskusno svetovno prvenstvo v Parizu, imenovano svetovne dvoranske igre. Ta poskus so ocenili kot uspešen in IAAF se je odločila za izvedbo prvega uradnega svetovnega prvenstva od 6. do 8. marca 1987 v Indianapolisu. Naslednja postaja je bilo drugo prvenstvo od 3. do 5. marca 1989 v Budimpešti.

Naša atletika je bila sicer udeležena na vseh treh dvoranskih prireditvah svetovne ravni, nismo pa še prišli do kolajne na tej tekmovalni ravni. V Parizu nas je simbolično zastopal Pokrajčič v teku na 1500 m (izpadel v predteku), v Indianapolisu je bila Slobodanka Čolović

v SZ — po 10 zlatih in srebrnih in 8 bronastih. Naslednje države z največ odličji: ZDA 9 — 6 — 7, NDR 8 — 5 — 3, Irska 3 — 1 — 0, Nizozemska 3 — 0 — 1, ZRN 2 — 2 — 3, Bolgarija in Rumunija 2 — 1 — 3, Kuba 2 — 2 — 1.

Letošnje prvenstvo marsikaj obeta po dosedanjem poteku dvoranske sezone. Med glavnimi atrakcijami bi seveda bil nastop Bena Johnsona, ki je potem ko je »odselel« svoji 2 leti kazni prepovedi nastopanja, štartal v to sezono ne preveč obetavno, saj je nekako otropelo njegovo glavno orozje — start. Pri teku na 100 m seveda še bolj odlično kot na 100 m, Johnson je že doživel dva poraza in tudi s častem se ni približal svojem, medtem odzvetemu svetovnemu rekordu. Kot je na dvoranskih prvenstvih že obiljno bilo zanimivo, tudi v obeh odločitvah v tekih na srednjih in dolgh progah, med tehničnimi disciplinami pa skok ob paliet ter moški in ženski skok v višino, za nas še posebej, ker bodo naši predstavniki, upamo, morda odlično posegli v obeh odločitvah. To velja tudi za Novoselčana Zorica, bolj pa za evropskega prvala na prostem Dragutina Topića in srebrno iz Splita — Biljana Petrovića. Na startu bo tudi članica IBL Olimpije Brigita Bukovec, ki na 60 m z ovirami kaže vse boljše forme.

MARKO ROŽMAN

Skakalci z največ upi

Pojutrišnjim začetek 14. mladinskega svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju v Reit im Winklu (ZRN) — Doslej tri (skakalne) kolajne

Tri kolajne so naši mladi reprezentanti osvojili doslej na mladinskih svetovnih prvenstvih v nordijskem smučanju v letu olimpijskih iger v Sarajevu — 1984 — je prvi med njimi osvojil Janez Štirn v Trondhjemu (Norveška) — srebrno kolajno so leta 1989 v Vangu dobili tudi Primož Kopač, Franci Petek, Marjan Kropar in Goran Janus, lani v Štrbskem Plesu pa je ekipa Franci Petek, Tomaž Knapelj, Saso Komovec in Damjan Fras pod vodstvom mladinskega zveznega trenerja Luke Kopričeve osvojila bronasto kolajno. Trikrat torej smučarski skakalci.

Kolajna — to je cilj mladih planiških orlov tudi za bližnje 13. svetovno prvenstvo v Reit im Winklu.

Reprezentanca za SP

● Smučarski skoki: Damjan Fras, Aljoša Dolhar, Robi Meglič, Dejan Jekovec, Urban Franc.

● Nordijska kombinacija: Matej Oblak, Gorazd Albreht, Erlih Pečnik.

● Kandidati za tek na smučeh, mladinci: Tomaž Globočnik, Peter Klotfar, Ludvik Majcen, Robi Veres, Sinisa Vukonić; mladinke: Andreja Grasić, Urška Fečur, Nataša Lačen, Vesna Dolenc.

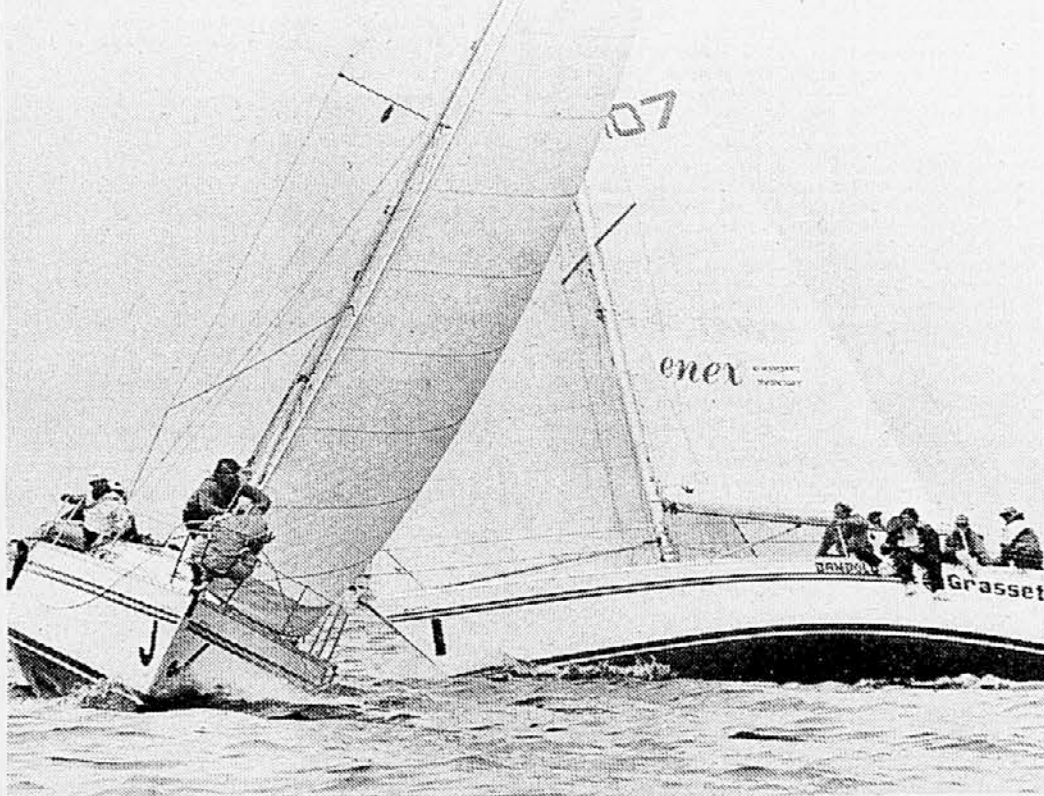
bilo pod nestrečno zvezdo. Nani so se od vsega začetka veselili Francozi (v Morezu), nato pa so lahko izvedli samo — z zamudo — tekaški spored, tekme v skokih in nordijski kombinaciji pa so bile v Štrbskem Plesu (CSFR). Poglejmo naše lanske dosežke: 3. mesto skakalci (ekipa), 4. Petek (skoki), 5. Fras (skoki), 14. štufeta (mladinci), 14. Knapelj (skoki), 16. Komovec (skoki), 23. Grasičeva (15 km), 25. Grasičeva (5 km), 35. Klotfar (30 km), 37. Oblak (nordijska kombinacija), 42. Klotfar (10 km), 42. Šorli (30 km), 46. Logar (10 km), 46. Logar (30 km), 47. Vukonić (30 km), 53. Globočnik (10 km) in 58. Nunar (10 km).

V skokih in nordijski kombi-

Zimskošportno društvo Reit im Winkl, nad vse uspešno ga vodi predsednik Hans-Peter Wimmer, za 14. SP objavlja dobre možnosti za tekmovalje. Kljub lepemu, sončnemu vremenu ima kraj 20 cm snega, imenitno pa so obnovili skakalnice Franz Haselberg (rekord: 86 m). Vse tekaške proge imajo homologacijo FIS.

Gostitelji mladih z vsega Sveta si obetajo lep obisk. Reit im Winkl (s 5.000 posteljami) je za ostale meste razprodan, prostor je samo še pri bližnjih sosedih...

HENRIK UBELEIS

ATRAKCIJA — Match race spopadi na vodi sodijo med najprivlačnejše jadrne obračune. Jadrnica dirka proti jadrnici, plovila so identična, odloča le znanje, izkušnje, skratko moštvoja skipperjev, uigranost posade. Na vodi taki spopadi izgledajo takole: posnetek je iz Rovinja lani. Letošnja rovinjska skipperska zasedba pa bo še imenitnejša. (Foto: Igor Modic)

Veliko in malo novega v F1

Kljub precejšnjemu napredku v nekatereh moštvih ostajata glavna favorita novega svetovnega prvenstva Alain Prost in prvak Ayrton Senna

Moštva formule 1 se v teh dneh že mrzlično pripravljajo na odhod v ZDA, kjer bo prihodnjo nedeljo na mestnih ulicah Phoenixa prva od 16 preizkušanj novega svetovnega prvenstva. V premoru med dvema prvenstvom so v vseh moštvih opovili veliko dela, vendar pa bistvene spremembe v razmerju moči ni pričakovati.

Nedvomno bosta najmočnejši moštvi znova McLaren in Ferrari, svojo priljubljenost pa bodo, vsaj na počasnejših progah, iskali tudi Benetton, Williams, Tyrrell, Minardi in Jordan novo moštvo 7 UP Morda.

Ferrari je sredi februarja predstavil svoj novi model dirkalnika 642, ki pa ga bodo uporabljali le na prvih dveh dirkah. Že na domačih tleh, konec aprila v Imoli, naj bi predstavili revolucionarni avto z oznako 643. Na zadnjem testiranju v Estorilu, ki ga je sicer zastavil nov model McLaren MP4/5 C s hondnim 12-valjnim motorjem, za

Francozom pa je zaostal skoraj sekundo, medtem ko je McLarenov testni voznik Allan McNish v dirkalniku svetovnega prvenstva Senne MP4/5 B Honda V 10 še za več kot dve sekundi zaostal za Bergerjem.

Presenteli je Belgijec Bertrand Gachot, ki se je vrnil med oba McLarenova voznika. Sedel je v povsem novem zelenem dirkalniku Eddija Jordana, ki ga poganja 8-valjni Fordov motor, zaščitni znak moštva pa bo ameriška osevljena pipija 7 UP. Prav v Jordanovi ekipi je bil najhitrejši novi voznik v moštvo Jean Alesi, toda z lanskim ferrarijem 641/2. Prost, ki je sedel v modelu 642, je bil počasnejši za 46 stotink sekunde. Tudi Avstrijec Berger je preizkušal nov model McLaren MP4/5 C s hondnim 12-valjnim motorjem, za

V moštvi iz Maranella duhove še vedno brbi neurčen status Francosa Alaina Prosta. Rok za prijavo voznikov za leto 1991 pri FISA je potokeel, prijavljen je tudi Prost, ki pa

● Posebne vrste bencina, še zlasti tiste, ki jo je za Ferrarija zavrnil Agip, so v dneh pred prvenstvom najbolj na tapeti. »Nič ne trdi, da so v teh bencinskih prepovedane ali celo strupene snovi,« o tem po vedel svetovni prvak Ayrton Senna. »Toda dandanes je postalo v boksih že nevrzdno, kajti tisti hip, ko neko vžge motor, je začeno skletiti oči, dihati pa ni več mogoče. Ne vem, zakaj se ne bi v raziskava usmerili na čim bolj čist in okolju nevaren bencin, ki bi ga lahko uporabljali tudi navadni avtomobili.«

● Nevarnost novih vrst bencina je predvsem visoka cena,« meni konstruktor John Barnard. »Liter Agipovega bencina stane kar 30.000 lir, lahko pa se namo mislimo, koliko je stal njegov razvoj. S tem se le še bolj veča razlika med bogatimi in bolj skromnimi moštvii. Poleg tega je povsem nerazumno, da FISA administrativno omejuje aerodinamično boldov in s tem njihovo hitrost, ni ji pa mar, da moč motorjev z novimi vrstami bencinov spet vrto-glavu raste.«

● John Wickham pravi: »Potrebujemo vsaj štiri ure nevrknjenega treninga na suhi stezi. Potem bodo vidni prvi rezultati.«

Tyrell in Benetton sta bila

ob koncu januarja v Kyalamiju, kjer so bile nekoč in bodo morda spet kmalu dirke za VN Južne Afrike. Testirali so Pirellijeve gume. V benettonu je sedel le Braziliec Piquet, ki je v dveh tednih prevozil kar 587 krogov. Z modelom B 190 in Fordovim 8-valjnim motorjem je bil v najhitrejšem poskusu za pol sekunde počasnejši od italijana Stefana Modene, novince pri Tyrellu, ki bo letos na videz močno podoben lanskemu. Modena je imel za sedezem Hondin desetvaljnik, odlično pa se obnesle, do zdaj na vrhovem asfaltu ne ravno vzdržljive, Pirellijeve gume. Gianni Tyrrellji, tehnični vodja Tyrellja, v Kyalamiju preizkuša pri temperaturi asfalta nad 55 stopinjami Celzija. Za prve dirke, ki bodo na vročih tleh, smu dobro pripravljani.

Williams je moral napovedati predstavitev svojega novega modela z Renaultovim 10-valjnim avtomatskim menjalnikom, ki je bila napovedana za 11. februar, odložiti. Na zadnjem testiranju v Estorilu rumeno-modrega moštva z otoka ni bilo, omenimo le, da sta bila Mansell in Patrese, jadrni jadrni. Najhitrejši je bil povratnik pri Williamsu, Nigel Mansell. Vozil je resda model 1990, Ricardo Patrese, ki je preizkušal nov motor RS

3, pa se je moral zadovoljiti s precej slabšimi časi. Dirkalnik 1991 bo, po podatkih iz Williamsovega tabora, nared tik pred zdajci.

In ker smo že tik pred zdajci, dodajmo še, da bo letošnja uvodna dirka na ulicah Phoenixa nekoliko spremenjena. Zaradi gradbišča »American West Arena«, novega doma košarkarskega moštva Phoenix Suns, bo vzhodni del proge potekal nekoliko južneje. Krog

● Za razvstitev SP bo šlo vseh 16 dirk, zmagovalce pa bo po novem dobil 10 točk na mesto debilit, medtem ko bodo točke za preostalih pet mest take kot prej: 6-4-2-1.

bo tako za malenkost krajši. In kar najbolj skrbi organizatorje, so gledalci. Lani jih je bilo ob progi le kakih 20.000, kar je skoraj desetkrat manj kot denimo v Imoli, kjer jih je bilo lani največ. Zato bodo letos skušali teden ob veliki nagradi popestriti s številnimi prireditvami, kjer bo poleg umetniških razstav, koncertov taipeške filharmonije, neke vrste mini olimpijskih iger v petek pred dirko še ogromna ulična zabava, v soboto pa podobna tudi v notranjem delu krožne proge. Vstopnina bo minimalna, še več, mestne oblasti razmišljajo celo o prostem vstopu. M.A.

Po Zadru še Rovinj

Že je kazalo, da zaradi organizacijskih slabosti državno prvenstvo v match race jadrnanju tone v vodo, vendar dirka le bo

Domačin ljubiteljem »resnih« jadrnalnih spopadov se obeta izjemno zanimiv in tekmovalno razgiban april. Poleg zdaj že tradicionalnega, petega po vrsti ACY Cup Match Race Grand Prix Rovinj (od 15. do 21. aprila), o katerem bomo rekli nekaj več v nadaljevanju, pa je zdaj dokončno znano, da bo Jadrnalna zveza Jugoslavije, recimo, dokaj sterilna in organizacijsko sepa organizacija, spravi vseh sedem državno prvenstvo v match race jadrnanju. Dirka bo od 4. do 7. aprila v Zadru, organiziral pa jo bo tamkajšnji Jadrlni Klub Uskok na jadrnicah Elan 31.

V tem primeru je že slabo kazalo, lepo pa bi se lahko osramotili tudi na tujem. Naše državno prvenstvo, ki bo tudi prvo po vrsti, je namreč tudi kvalifikacijski regata za uvrstitev na letošnji šega predstavnik na področni svetovni polfinale, ki bo junija meseca v Grčiji in ki sodi pod streho prvega Land Rover Cupa Match Race 91. V to tekmovalje je zajetih 68 držav, prvaki posameznih držav se bodo junija pomerili v šestih potrdnih polfinalih, zmagovalce pa bomo videli septembra na svetovnem finalu v Barceloni. In ker je grška skupina relativno lahka, pogled naše najboljšie posadeke bodo na vodi posadeke Grčije, Turčije, Izraela, Cipra, Zambije, Sirije, Iraca, nov brčias ne bo, je prilžnost, se naša najboljša match race posadka uvrsti na barcelonski finale na obzorju. Za zadrsko državno pr-

venstvo je po besedah Marina Mrduljaša, jugoslovanskega zveznega jadralskega selektorja, prijavljenih 28 posad, ki se bodo sprva pomerile v dveh izločitnih koloih, potem pa preostanek posadk vsaka z vsako. Kot smo izvedeli je med prijavljenimi tudi nekaj slovenskih. Nataneje tri. Posadka piranskega Pirata, ki jo bo podprla piravska Avtomagazin, koprška posadka, ki ji bo poveleval Mitja Kosmina in tretja slovenska ekipa, kjer bo imel krmilo v rokah Kravanja. Nasitili smo, da vse tri slovenske posadeke že trenirajo, posebej največji favoriti, posadki Pirata (Dušan Puh, Marino Bajec, Vladimir Cendak in Berti Brus) je že bila nekajkrat na vodi. Štarti se bo na sonu ti kondicijski treningi.

Zadrška match race regata bo za Puha in njegove tudi več kot dobrodoletno trening za peti ACY Cup

PAUL CAYARD

slovito ime v tej konkurenci. Nemca Diescha, Angleža Edidca Wardena Owena (lani je bil v Rovinju drugi), Puha s svojo posadko, v kateri je Rečana Zvonka Bezica zamenjal tržaški Slovenec Berti Brus, odličnega Francoza Thierryja Poilloneta... Skratka, svetovna profi skipperska smetana. Poleg naštetih bosta v Rovinju še Danec Valdemar Bandalowski in Italijan Francesco de Angelis. Vozilo se bo na jadrnici Bianca 107, nagradni sklad pa bo vsiki kot lani. Znašal bo skupaj okroglih 50.000 ameriških dolarjev, prvuvrščeni posadki pa bo 20.000 dolarjev. Brez nagrad (seve so tu tudi startnine) ne bo ostal nihče in na tašnega tabora smo ugli, da merijo višje kot lani, ko so bili na koncu peti in drnala trkali na vrata poljudnih. Objektivno gledano bi bila ponovitev lanskega dosežka izjemno uspeh za naše piranske fante, ki so se že stirkirali doslej imenito držali v tako hudi konkurenci. Ob letošnjem ACY Cup Match Race pa se zanimivost. Amerčan Cayard, ki je prevzel italijansko državljanstvo, prihaja v Rovinj v tretje. In to zgolj z enim razlogom. Da zmaga tretje zapored in v Benetke, kjer zdaj živi, ko ne jadra, odnese dragoceno lovorko. Cayard, Dickson in družina bo prišla v Rovinj iz San Diega, kjer taš pospešeno trenirajo v vodah, kjer bo naslednji America's Cup 1992.

FRANCI STRES

Winklu (od 6. do 10. t. m.), medtem ko ino drugi reprezentanti in reprezentantke druge cilje. V nordijski kombinaciji naša najboljša uvrstitev na mladinskih svetovnih prvenstvih, razvili so se iz odprti evropskih, 16. mesto, ki ga je zasedel Robert Kastrun iz leta 1983. 16. mesto želijo izboljšati tudi tekači na smučeh: to mesto je leta 1979 na 15 km zasedel Ivo Carman, šestnajsti pa je bil tudi Saso Grajč, sedaj bialtonec, leta 1985 na 10 km. Absolutno najboljšo tekaško uspešno je dosegla leta 1986 lani Milakar, ki je bila deseta na 5 km.

Cilji, pravzaprav želje, so sicer visoko zastavljeni, vendar nikakor nedosegljivi, kar kaže tudi minulo prvenstvo (1990), ki je

Raziskovalna ladja v slovenskih vodah

Obnovljen osemnajst let star gliser – Denar pri-spevali Slovenija in Italija – Čakajo na sonde

PORTOROŽ, 3. marca – Slovenci smo končno dobili prvo raziskovalno ladjo, ki je vredna tega imena. V petek so namreč v morje splovili 9,5 metra dolg gliser, ki so ga z ustreznimi opremo in aparaturami opremlili po načrtih strokovnjakov portoroške Morske biološke postaje ljubljanskega Inštituta za biologijo. Inštitut za biologijo je tudi lastnik raziskovalne ladje, ki bo biologom morske biološke postaje vsakokrat omogočila kakovostnejše delo na morju.

Kot je dejal direktor Inštituta za biologijo Andrej Čok, so ladjo – stari gliser – opremlili s pomočjo denarja, ki ga je skupnost Alpe-Jadran namenila za redne meritve in kontrole morja v Tržaškem zalivu. V ta program so poleg strokovnjakov portoroške morske biološke postaje vključili tudi morski biologi iz Trsta, Benetk in Rovinja. Za opremo raziskovalne barke je tretjino sredstev prispevala Republika Slovenija, dve tretjini pa Italija. Raziskovalna barka poimenujeta dva dizelska motorja s po 145 konjskimi silami moči, poleg potrebne navigacijske opreme pa je na njej montirana še oprema in računalnik za raziskovalno delo. Morski biologi sedaj še čakajo

Pobegnil motorist

PTUJ, 3. marca – V Mestnem vrhu pri Ptujju je neznan voznik motornega kolesa, ali kolesa z motorjem, večer ob 4.30 zadel nasprotno vozečo kolesarko 48-letno domačinko Berto Kašberger. Kolesarka je bila v nesreči lažje poškodovana. Milčič prosijo vse, ki bi kaj sedeli o nesreči, da to javijo najbližji postaji milice. (V. V.)

GLISER STA OPREMILA ZASEBNIK – Biolog Morske biološke postaje Janez Forte je povedal, da sta osemnajst let stari gliser v treh mesecih opremila zasebnika Milan Kalavs in Silvo Boštjančič. (Foto: Iztok Umer)

Črni trg s človeškimi organi

Odločne obsodbe strokovne javnosti in zakonske prepovedi, ter pozivi k zavestnemu žrtvovanju – Legalni poskusi mednarodne trgovine z ledvicami

BEOGRAD, 3. marca – Po svetu zadnja leta vlada prava trgovska razgleda in nobena skrivnost ni, da obstajajo tudi trgi z deli človeškega telesa. Nesreča cini in tveganja domiselnosti drugih, ki bi radi dobro zaslužili, določata pogoje in cene daleč pred očmi javnosti. Največ povpraševanja je po ledvicah. Zdrav človek lahko brez težav živi z eno ledvico, to pa za nekatero še pomeni možnost, da bi na hitro oboteli. Eno izmed prvih znanih presaditev te vrste so izvedli v Veliki Britaniji – bogat tujec je na črnem trgu kupil ledvico za 4500 dolarjev.

V nekaterih revnih, večinoma afriških državah, kjer primanjkuje tudi povprečne medicinske tehnologije, odpirajo trge s človeškimi deli. Ponekod celo z državnimi podporami sestavljajo seznam »humanih delcev« za peščico dolarjev in določajo take za dajalce, kirurge in posrednike. Ob odločitvi oseb od strokovne javnosti in zakonski prepovedi takšne trgovine na eni strani ne pozivijo liberalnih političnih združenj, da se ima vsak pravico zavestno žrtvovati, in upanju so tisočev ljudi v novo življenje na drugi strani so na Nizozemskem legalno odprli zasebno specializirano podjetje ROGB za nakup in prodajo človeških organov.

Ti dni so objavljeni tudi legalni poskusi mednarodne trgovine z ledvicami. Moskovski inštitut je prek agencije Ona Trading iz Bremena ponudil 7000 Nemcem, da za 120.000 mark (v kar sta vsteti operacija in trimesečno bivanje v bol-

nišnici) pridejo do težko pričakovane ledvice. Med ponudniki so tudi Jugoslovani, ki so le v tem videli možnost, da bi si zgradili hišo. Nekateri Nemci odhajajo po novo življenje v Indijo. Pred tremi leti so na inštitutu za transplantacijo v Sarajevu odkrili devet »darovalcev«, ki so prodali del sebe. Na nekem strokovnem srečanju pa so omenili primer, ko se je humani dajalec presadil ledvice vsled k »prejemniku« in zahteval, naj ga vzdržuje. Med ogledi v jugoslovanskih časopisih je bilo še pred kratkim mogoče prebrati ponudbe mladih in zdravih ljudi, ki so glede na pogostnost krvne skupine ali najnujnost prodajali ledvice za 50.000 do 120.000 mark. Miskardo, ki živi samo s pomočjo aparata za dializo in ki mu presaditev dobesedno pomeni novo življenje, ne bo dosti razmišljal o moralni ali drugačni pravilnosti takšne odločitve. Vprašanje je le, kakšno

bogastvo pričakujejo tisti, ki so zadal denarja odpuvedujoči svoji ledvici, saj to gotovo lahko storijo le enkrat v življenju.

Novi zvezni zakon o presajanju organov, sprejet konec lanskega leta, predpisuje denarne in zaporne kazni za vse udeležence podobnih presaditev, določa pa tudi pogoje za žive dajalce in tako imenovane kadavrske presaditve, za katere ni več potrebno soglasje sorodnikov umrlega. Na stotine Jugoslovancev s »čakalne liste« vidi rešitev prav v tej možnosti – ustanovitvi »kadavrske banke organov« (zdravih delov teles umrlih ljudi). V šestih transplantacijskih središčih v državi (Beograd, Zagreb, Reka, Ljubljana, Sarajevo in Skopje) je bil doslej največji problem pomanjkanje organov.

V Srbiji hodi na dializo 1800 kroničnih ledvičnih bolnikov, v Bosni in Hercegovini jih je več kot 1000, na Hrvaškem 1652, v Sloveniji in Makedoniji okoli 600, v Črni gori pa 100. Omeniti pa moramo še manj številne, a prav tako pomembne bolnike, ki čakajo na presaditve kosti, kostnega mozga, kostnega tkiva in kože, v zadnjem času pa tudi jeter in srca.

ALEKSANDRA AJDANIČ

Lastniki gostilne in bifeje zapirajo kakor se jim ljubi

V enajstih od 15 lokalov kršili odlok o poslovnem času – Lani dinar ali dva za kazen, letos najmanj osem tisočakov

LJUBLJANA, 3. marca – Bežigradski policisti so se odločili, da naredijo malce »reda« v nekaterih bežigradskih lokalih, v katerih ne upoštevajo odloka o poslovnem času in imajo odprto pač, kakor se komu zadi. Povod za to pa so bile med drugim tudi številne pritožbe Bežigradčanov o nočnih razgajih, neredih, kaljenju nočnega miru in podobnih neprijetnostih.

Za prvo akcijo so se odločili že v petek, 22. februarja. Med 21. in 24. uro so pregledali 15 lokalov in kar v enajstih so kršili mestni odlok o poslovnem času, zato so jih prijavili sodniku za prekrške. Ker so bili že na kraju »dogajanja« so gostince povprašali tudi o neprijavljenih delavcih. Odkrili so jih v sedmih lokalih in o tem napisali poročila mestnim inspekcijskim službam. Akcijo so ponovili večer v istem času in istih lokalih. V devetih se niso zmenili za odlok – gre predvsem za lokale v poslovnem centru Mercatorja na Titovi, nekaj lokalov v Palmejevi pri Smetlu, dva na Ježici in po enega v Stožicah in Tomačevem. Lahko dodamo, da so zaradi tovrstnih kršitev lani napisali 218 predlogov sodniku za prekrške, treba pa je povedati, da se takrat lastniki niso preveč »žrili« zaradi tega. Kazen je bila na-

mreč smešno majhna – od dinarja in pol do dveh dinarjev. Letos verjetno ne bo več tako.

● Hkrati s kontrolo bežigradskih lokalov so ljubljanski kriminalisti skupaj z inspektorji SNZ Ljubljana pregledali kako delajo v nastanitvenem centru oziroma v hotelu Lipa na Celovški in odkrili precej kršitev. V hotelu in lokalih, ki je v sklopu hotela so preverili oziroma legitimirali tudi več gostov predvsem tujcev.

Kajti kazni za neupoštevanje tega odloka je po novem najmanj osem tisočakov. K. D.

Zbil ga je vlak

KIDRICEVO, 3. marca – Sinoči, okrog 20. ure, je iz neznanega vzroka stopil pred potniški vlak, ki se je premikal proti Pragerskem, 34-letni Emerik Acan iz Poljan. Zaposlen je bil v ŽTP. Vlak ga je zbil v jarek, kjer je obležal mrtve. (V. V.)

OD PETKA DO PONEDELJKA

Dvajset mrtvih v trčenju minibusov s tovornjakom

WINDHOEK, 3. marca (AFP) – Dvajset ljudi, med njimi trije otroci, je izgubilo življenje, ko se je angolski tovornjak zaletel v minibus. Kot je povedala policija, se je zgodila nesreča sredi prejšnjega tedna na severu Namibije. Enajst potnikov je bilo na mestu mrtvih. Življenje je iztrgela tudi šofer tovornjaka. Njegov sopotnik je umrl kasneje v bolnišnici.

Heroini sta zehala preprodajati

PRISTINA, 3. marca (Tanjug) – Delavci varnostnega centra Gnjilane so prišli Enverja Rahmanija in Zejdja Malijaja, kar obstaja utemeljen sum, da sta skrivaj proizvajala in prodajala opojne droge. Organi za notranjo varnost namreč našli kilogram heroina, eno pištolo brez dovoljenja in 100 ponanjšnih ameriških dolarjev. Kot je bilo zapisano v sporočilu, sta nameravala heroin preprodati doma in v tujini. Z njim bi na zahodnem trgu zaslužila 120.000 mark.

Štirinajst let zapora za uboj žene

LEOBEN, 3. marca – Sodišče v Leobnu je obsodilo 47-letnega Franca Oberera na 14 let zapora, ker je v noči od 23. na 24. julij lani s puško

ubil 41-letno ženo Christiane. Umor je bil posledica prekomernega uživanja alkohola v zadnjih mesecih. (N. S.)

Izteklo 200 litrov nafte

MARIBOR, 3. marca – Druga marica, takoj po polnoči, je prometna patrulja milice ugotovila, da stoječemu tovornjaku na cesti Maribor-Sušljeva v kraju Kanjci izzvenjavljala odteka olja. Tovornjaku, ki ga je vozil 51-letni Borislav Kušič iz Bolevca, je odtrgala kardansko gred, ki je prebila rezervoar za gorivo. Gasilci so potrebovali dve uri, da so cesto očistili in ta čas je bila zaprta. Ker je do izliza prišlo v bližino studenca, je sanitarni inspektor odredil analizo vode. (V. V.)

Tihotapil je orožje

DUNAJ, 3. marca (Tanjug) – Deležno sodstvo v Gradcu je v petek obsodilo Jugoslavana Tomislava P. na pogojno kazen 12 mesecev zapora, ker je v svoji domači kraj na Hrvaškem prehitel 57 pušk in 9200 nabojev. Tožilec Gruber je v sklepnem govoru na sojenju dejal, da obtoženeц ni delal »ni drugega kot hrvaški obrambni minister Martin Špegelj«. Priznati je ocenil, da gre za »veliko eksplozivno zadevo«. Šele nadaljnja preiskava bo pokazala, kaj je Tomislav P. kupil orožje, ki ga je potem v lastnem avtomobilu prepeljal v Jugoslavijo.

kriminalni proces ni le zaporedje senzacij, da pa včasih zahteva enolično pojavljanje nevarnih oseb.

Nujno sem moral pokrbeti za boljše predstavo pred porotniki, sicer bi bili še sposobni, da bi obtoženici pripisali krivdo, da so se preveč dolgočasili.

Deveto poglavje

Pred zaslišanjem inspektorja Cartlinga se je Himes obrnil neposredno na porotnike. »Pričevanja, ki ste jih slišali včeraj in danes, so se vam najbrž večkrat zazdeli zbegajoča, kakor da ne bi imela prave zveze z zločinom. To so toliko bolj, ker nisimo vedno poskušali stvari poenostaviti. Nasprotno, še zapletle so se.«

»Mislite, da sta iskanje resnice in natančnost izjav nepotrebno zapletanje?« sem razburjen zaklical.

»To ne, toda vi načrtno preobračate moje besede in besede priči!«

»Skušam samo biti objektivni in ...« Webster naju je grobo prekinil: »Mir, gospoda! Ne bom dopustil, da obtožba in obramba tukaj prizzarjata svoje besedne bitke. Gospod tožilec, prosim, da zaslišite svoj priči! Od vas, gospod odvetnik Adams, pa zahtevam, da po potrebi svoje ugovore poveste neposredno visokemu sodišču!«

Himes je nato mirno nadaljeval: »Inspektor Cartling, vodja naše mestne policije, je uspešno rešil že številne primere. Zdaj vam bo predstavil vse, kar zadeva naš primer.«

Cartling je bil star že prek petdeset let. Njegov oglati obraz z močnim nosom in temnimi kolobarji pod očmi je kazal, da ni mogel vsako noč privoščiti počitka v svoji postelji.

Štirje mrtvi na Sloveniki

CELJE, 3. marca – Sinoči, ob 21.45, so v prometni nesreči na Sloveniki umrli štirje ljudje. Osemstiridesetletni Celjan Andrej Urbančič, ki je zadnja leta živel v Avstraliji, se je iz celjske smeri peljal proti Mariboru. Blizu Ljubčane je nenadoma, ne vedo še, zakaj, zavil na levo stran cestišča.

Prav tedaj mu je nasproti pripeljal osemindvajsetletni Matjaž Gorjup, doma iz Drtije. Vozili sta silovito čelno trčili nato pa se je Gorjupov avtomobil zaletel še avto, ki ga je za njim vozil 31-letni Jože Rozman, iz Ločice ob Savinji. Tudi Ljubljancanka Vojka Zavrl, ki se je prav tako pripeljala iz mariborske smeri, se trčenju ni mogla izogniti. Zadelo se je v Rozmanov avtomobil in s tem zaključila žalostno kolono.

Posledica te težke nesreče so nadvse tragične. Poleg Andreja Urbančiča so umrli še voznik Matjaž Gorjup in njegova šestindvajsetletna žena Martina ter Viktorija Videreg, rojena 1937. leta, prav tako doma iz Drtije. Edina preživela potnica v Gorjupovem avtomobilu Magdalena Marolt, rojena 1953. leta, pa je bila težja ranjena. Voznika v drugih dveh avtomobilih sta ostala nepoškodovana. Skupne škode na vozilih je za okrog 250 tisoč dinarjev. I. B.

Rušijo se robovi gradbene jame ob hotelu Slavija

MARIBOR, 3. marca – Gradbena jama ob hotelu Slavija, v strogem središču Maribora, že dolge mesece buri Mariborčane. Tam, kjer bi morale biti zadnjemize podzemne garaže in biti najini hotel, še vedno zeva globoka gradbena jama zavarovana z jeklenimi sidri.

Zaradi naglih otoplitev so brčine jame pričele popuščati in se rušiti. Zato je gradbena inspektorica Marijana Koras, zaradi varnosti, zaprla delnice Vito Kraigherja na zahodnem delu gradbene jame in pločnik pred hotelom Slavija na vzhodnem delu jame. Na tem delu je tudi avtobusno postajališče za mestni potniški promet. Kaj bo zdaj s potniki in avtobusi, še ne vedo.

V petek so zaprli ulico Vito Kraigherja vse do hotela Slavija, avtobusno postajališče pred hotelom Slavija pa zožili kar za dva metra. V veliki nevarnosti so tudi blok ob domu JLA. Na stečajah so se že pojavile razpoke in kaj lahko se zgodi, da popusti betonska zaščita. Zato bo treba jama takoj zasuti.

V. V.

Helikopter strmoglavil

SYDNEY, 3. marca (Tanjug) – Nesreča turističnega helikopterja v Queenslandu v Avstraliji je zahtevala življenje šestih potnikov in pilota. Helikopter je iz še neznanih razlogov strmoglavil na obalo otoka South Stradbroke, 65 kilometrov od Zlate obale, največjega turističnega območja v državi. Potniki so bili verjetno turisti, saj je bil helikopter last družbe, ki organizira zračne ogledne naravnih lepote queenslandske obale.

Bomba v sinagogi

BANGKOK, 3. marca (Tanjug) – Davašnja eksplozija bombe v sinagogi v Manili je povzročila samo manjšo škodo, ranjenih in mrtvih pa ni bilo. Izraelski veleposlanik na Filipinih Joav Bahiri je dejal, da gre za poskus maščevanja za vojni poraz Iraka. To je bil že tretji bombni napad na Filipinih po izbruhu zalivske vojne. Zaradi eksplozije bombe 19. januarja pred ameriškim kulturnim centrom Thomas Jefferson v Manili, pri čemer je en iraški terorist umrl, drugi pa je bil ranjen, so bili s Filipinov izgnani iraški diplomat in dva študenta.

4. marec

Med najpomembnejše predstavnike slovenske moderne spada pesnik **Josip Murn-Aleksandrov**, začetnik in utemeljitelj poznejšega razvoja slovenske lirike (rojen 4. marca 1879, umrl 18. junija 1901). Murn je približal poezijo ljudskemu čustvovanju in jo hkrati napolnil z razločnimi čuti ter čustvi mestnega proletarca in intelektualca.

Bil je nezakonski sin sluškinje, mladost je preživel pri tujih ljudeh in že takrat je bil izredno občutljiv za vtise iz napol meščanskega in napol vsakega življenja. Gimnazijec, visokošolac in odvetniški pisar Murn je doživel konec stoletja v znamenju romantičnega subjektivizma, prišel je pod vpliv Lermontova, pozneje pa se je sprijaznil s človekovo vraščeno v svet in naravo. Zadel je eksperimentirati s paradoksom, stavno in verzno destrukcijo in tako ustvaril temelje nadaljnje iskanja v slovenski literari.

V podobah iz naravnega vsakega življenja, v kmečkih opravilih, segah, vražah in pregovornih besednih zvezah je našel simbole za svoje občutja, do katerih je kljub poznavanju nemške in francoske dekadence pričel povsem sam (Sentjanzevo, Pesem o ajdi, Pesem o klasu, Kmečka pesem). Vplivi ruskega pesnika Kolcova in angleškega pesnika Burns se kažejo v pesninskih trenutkih in naravi (Ko dobrave se mrače, Ah, ti bori, Pa ne pojdem prek poljan), Preprost in segav, včasih tudi trepek izraz je

značilen za Murnove ljubezenske pesmi, ki obujajo mladostne sanje in tožijo o osamelosti (Golobčka dva, Petnajst let, Zimska pesem). Samostojne pesniške zbirke Murn ni izdal, sicer jo je pripravil in ji dal naslov Pesmi in romane, toda prehitela ga je smrt. Zbirka je izšla dve leti po njegovi smrti.

Murn je v kratkem času, ki mu je bil na voljo, ustvaril ogromno. Razvil je bogat, prosojen impresionizem podob in sloga, v zgradbi verzja je uvedel čisto muzikalnost, ves čas pa je obdržal formo preproste kitice in kratak verz romantične pesniške tradicije. Njegovo delo je eden od vrhov slovenske poezije, nekaterim pa velja za najčistejšega slovenskega lirika.

Dogodki na današnji dan

1678 Rodil se je italijanski skladatelj in violinist **Antonio Vivaldi** (umrl leta 1741).

1844 Rodil se je slovenski pisatelj **Josip Jurčič** (umrl leta 1881), avtor prvega slovenskega romana.

1866 V Zagrebu je bila ustanovljena **Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti**.

1941 **Knez Pavel** je odpotoval v Berchtesgaden na sestanek s Hitlerjem.

1973 Na volitvah v Čilu je doživel veliko zmago stranka tedanjega ustavnega predsednika **Salvadora Allendeja**.

1977 **Katstrofalen potres v Romuniji** je povzročil smrt na tisoč ljudi. Najhuje je bila prizadeta Bukaresta.

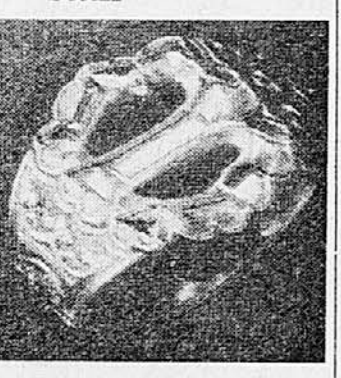
VRTIMO GLOBUS – VRTIMO GLOBUS – VRTIM

Plastika namesto papirja?

Kozarci in embalaža za živila iz umetnih snovi precej manj obremenjujejo okolje kot podobni izdelki iz papirja. Do te presenetljive ugotovitve je prišel kanadski kemik Martin Hocking z univerze v Victorii. Za izdelavo enega samega kozarca iz papirja je potrebno dvanajstkrat več pare, šeststidesetkrat več električnega toka in dvakrat več vode za hlajenje kot pa za izdelavo podobnega izdelka iz umetne snovi. Za papirnati kozarec je vrhu tega potrebno 1,8 grama anorganskih kemikalij, med drugim tudi za okolje strupenega žveplovega dioksida in klorja. Za kozarec iz umetnih snovi pa nasprotno porabijo samo 0,05 grama takih snovi. Kanadski znanstvenik sicer priznava, da pri izdelavi umetnih snovi uporabljajo pline, ki povečujejo koncentracijo ozona v ozračju, vendar pa trohneč papir v ozračju oddaja metan, plin, ki povzroči tako imenovani učinek tople grede v ozračju. Prerekanja o možnih nadomestkih za umetne snovi bodo zatoj morala biti po Hockingovem mnenju »svetarješa«.

Diamanti za zakonski stan

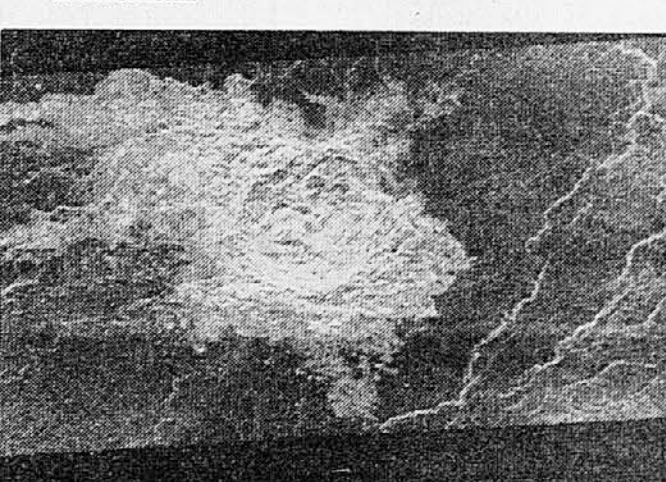

Blesk in sladkosti zakonskega stanu so glavna tema razstave z naslovom »Diamanti in neveste« v Milanu. Razstavljeni so izbrani predmeti in redki dokumenti, med drugim Diorjeva oblačila in edinstveni prstani, na primer tale, ki ga je Maksimilijan Avstrijski podaril Mariji Burghundski leta 1477.

Družba Exxon bo plačala odškodnino

Naftna družba Exxon bo dala 1,2 milijarde dolarjev odškodnine ameriškim zveznim oblastem in oblastem države Aljasko. S tem naj bi ublažili posledice okoljske katastrofe, ki jo je povzročila nesreča njenega tankerja Exxon Valdez marca 1989. Z denarjem naj bi skušali ozdraviti naravno okolje v Ožini princa Williama, kjer je zaradi izlita nafte v morje nastal najhujši madež. Sredstva pa naj bi delno uporabljali tudi za financiranje znanstvenega raziskovanja. Iz tankerja je izteklo več kot 40 milijonov litrov nafte.

Kraterje na Veneri bodo poimenovali po znamenitih ženskah

Kakšnih sto kraterjev na Veneri bodo v kratkem verjetno poimenovali po Pearl S. Buckovi, Rachel Carson in Gertrudi Stein. Znanstveniki, ki so proučili radarske posnetke, ki jih je na Zemljo poslalo vesoljsko vozilo Magellan, so ta imena predlagali mednarodnemu astronomskemu združenju, ki jih mora odobriti. Ameriški geolog Gerald Schaber je povedal, da je med predlaganimi še nekaj imen svetovno znanih žena: antropologinja Margaret Mead, pisateljica in veleposlanica Claire Boothe Luce in nesrečne škotske kraljice Marije Stuart.

Anekdote za danes

Na današnji dan leta 1852 je umrl ruski pisatelj in dramatik Nikolaj Vasiljevič Gogolj, vodilni predstavnik prve faze ruskega realizma (rojen 1809).

Na snov za njegovo »Mrtve duše« je opozoril Gogolja Puškin. Kaže, da je hotel ideoj samo obdelati in ko je izšla Gogoljeva knjiga, je vzkliknil:

»Tega malega moža se je treba paziti! Tako hitro te oropa, da nimaš niti časa, poklicati na pomoč!«

Nekoč je Gogolju v družbi postalo slabo.

»Hitro, hitro, pomagajte mu!« je vzkliknila gostiteljica, »dva moža naj ga držita, eden pa naj mu vije žganja v usta!«

»Ali me ne bi mogel eden držati in dva vlivati?« je šepetaje vprašal Gogolj.

J. P. GAREN

VEČERNI UDAREC

21. nadaljevanje

»Končano, vaša milost! – Ni pa izključeno, da bom moral priči gospoda Tullnerja – za obrambo ponovno zaslišati.«

Webston je upošteval mojo prošnjo in odpustil Douglassa. Upal sem, da bo slednjega nekoliko vznemirila zavest o možnosti ponovnega zasliševanja. Obramba pa bo morda imela srečo, da bo ziml kaj nepričljivega.

Barfield se je začudil in mi zašepetal: »Zakaj, za vraga, pa hočete tega mulca še enkrat zaslišati?«

»Prepričan sem, da nam ni vsega povedal in jaz bi silno rad izbrskal, kaj je počel na dan Warrenovega umora.«

Najin razgovor je prekinil prihod naslednje priče, Henryja Tillingerja.

Opisal je prihod Minerve Fuchs v podjetje sadnih sokov z vsemi podrobnostmi, toda izvedli nismo nič več, kot sem bil slišal sam že prejšnji dan.

Himes je bil videti zelo zadovoljen, ker je bila Minerva označena kot povzpornika. Izrazil sem navzkrižno zasliševanje, da bi osvetlil nekatere točke.

»Je vstop gospoda Warrenja prinesel vašemu podjetju nov razmah?«

»Vsekakor, gospod odvetnik. Priznati moram, da je imel Warren izreden trgovski talent

in je zelo hitro odkril nove in zanimive prodajne možnosti.«

»Vas njegova smrt zelo prizadene?«

»Zelo, čeprav se silno trudimo, prodaja že dva meseca pada.«

»Kdo je zdaj prevzel dejavnost direktorja?«

»Skupaj z gospodom odvetnikom Barfieldom skušava ukrepati čim bolje. Upam, da se bo gospod Barfield po odprtju oporoke lahko bolj temeljito posvetil vodenju trgovskih poslov.«

»Sta bila z vašim družabnikom kdaj različnega mnenja?«

»Res zelo redkokdaj! Najmi delovni področji sta bili strogo ločeni in lahko sem zelo vesel, da sem imel tako odličnega vodjo prodajnega oddelka. Ker izdelava sokov zahteva določeno tehniško in strokovno znanje, se gospod Warren ni nikdar vtikal v to področje.«

»Ste zadnje tedne pred njegovo smrtjo opazili kaj nenavadnega v vedenju gospoda Warrenja?«

»Prav ničesar! In vendar ...«

»Prenehaj in je okleval. Zato sem moral svoje vprašanje ponoviti, nakar se je odločil in rekel:«

»Prejšnji mesec sem prejel čuden telefonski klic, in sicer od vodje konkurenčnega podjetja. Razumeti je bilo, kot da bi gospod Warren hotel prodati svoj delež, zahteval pa brezpogojno varovanje tajnosti. Zadeve si ne morem prav predstavljati; menim, da je bila to le poteza konkurence, ki ni bil nasrda pokupila.«

V teku zaslišanja sem izvedel ime podjetja in direktorja. Spet stvar, ki jo je bilo treba preveriti.

Raziskovalna ladja v slovenskih vodah

Obnovljen osemnajst let star gliser – Denar pripevali Slovenija in Italija – Čakajo na sonde

PORTOROŽ, 3. marca – Slovenci smo končno dobili prvo raziskovalno ladjo, ki je vredna tega imena. V petek so namreč v morje splovili 9,5 metra dolg gliser, ki so ga z ustrezno opremo in aparaturami opremlili po načrtih strokovnjakov portoroške Morske biološke postaje ljubljanskega inštituta za biologijo. Inštitut za biologijo je tudi lastnik raziskovalne ladje, ki bo biologom morske biološke postaje vsakega omogočila kakovostnejše delo na morju.

Kot je dejal direktor Inštituta za biologijo **Andrej Čokl**, so ladjo – stari gliser – opremlili s pomočjo denarja, ki ga je skupnost Alpe-Jadrani namenila za redne meritve in kontrole morja v Tržaškem zalivu. V ta program so poleg strokovnjakov portoroške morske biološke postaje vključili tudi morskbiologi iz Trsta, Benetk in Rovinja. Za opremo raziskovalne barke je tretjini sredstev prispevala Republika Slovenija, dve tretjini pa Italija.

Raziskovalno barko poganjata dva dizelska motorja s po 145 konjskimi silami moči, poleg potrebne navigacijske opreme pa na njej montirana še oprema in računalniki za raziskovalno delo. Morski biologi sedaj še čakajo

Pobegnili motorist

PTUJ, 3. marca – V Mesnem vrhu pri Ptujju je neznan voznik motornega kolesa, ali kolesa z motorjem, večer ob 4.30 zadel nasproti vozečo kolesarico 48-letno domačinko Berto Kaiseberger. Kolesarica je bila v nesreči lažje poškodovana. Milnikin prosijo vse, ki bi kaj vedeli o nesreči, da to javijo najbližji postaji milice. (V. V.)

GLISER STA OPREMILA ZASEBNIKA – Biolog Morske biološke postaje Janez Forte je povedal, da sta osemnajst let stari gliser v treh mesecih opremila zasebnika Milan Kalvas in Silvo Bošnjak. (Foto: Iztok Umer)

Črni trg s človeškimi organi

Odločne obsodbe strokovne javnosti in zakonske prepovedi, ter pozivi k zavestnemu žrtvovanju – Legalni poskusi mednarodne trgovine z ledvicami

BEOGRAD, 3. marca – Po svetu zadnja leta vlada prava trgovska mrzlica in nobena skrivnost ni, da obstajajo tudi trgi z deli človeškega telesa. Nesreča enih in tveganja drugimi, ki bi radi dobro zaslužili, dolocata pogoje in cene daleč pred očmi javnosti. Največ povpraševanja je po ledvicah. Zdrav človek lahko brez težav živi z eno ledvico, to pa za nekatere že pomeni možnost, da bi na hitro obotlati. Eno izmed prvih znanih presaditev te vrste so izvedli v Veliki Britaniji – bogat tujeec je na črnem trgu kupil ledvico za 4500 dolarjev.

V nekaterih revnih, večinoma afriških državah, kjer primanjkuje tudi povprečne medicinske tehnologije, odpirajo trge s človeškimi deli. Ponemokdo celo z državno podporo sestavljajo seznam »humanih deležev« za pešice dolarjev in določajo takse za dajalce, kirurge in posrednike. Ob odločnih obsodbah strokovne javnosti in zakonski prepovedi takšne trgovine na eni strani in pozivih liberalnih političnih združenj, da se ima vsak pravico zavestno žrtvovati, in upanju sto tisočev ljudi v novo življenje na drugi strani so na Nizozemskem legalno odprli zasebno specializirano podjetje ROGB za nakup in prodajo človeških organov.

Te dni so objavili tudi legalni poskus mednarodne trgovine z ledvicami. Moskovski inštitut je prek agencije Ona Trading iz Bremna ponudil 7000 Nemcem, za 120.000 mark (v kar sta štiri oporoka in trimesečno bivanje v bol-

nišnici) pridejo do težko pričakovane ledvice. Med ponudniki so tudi Jugoslovanci, ki so le v tem videli možnost, da bi si zagladili hudo. Nekateri Nemci odhajajo po novo življenje v Lindju.

Pred tremi leti so na inštitutu za transplantacijo v Sarajevu odkrili devet »darovalcev«, ki so prodali del sebe. Na nekem strokovnem srečanju pa so omenili primer, ko se je humani dajalec po presaditvi ledvice veselil k »prejemniku« in zahteval naj ga vzdržuje. Med oglaševanju jugoslovanskih časopisih je bilo še pred kratkim mogoče prebrati ponudbe mladih in zdravih ljudi, ki so glede na pogostnost krvne skupine ali nujnost prodajali ledvice za 50.000 do 120.000 mark.

Marsikdo, ki živi samo s pomočjo aparatur za dializo in ki mu presaditev dobesedno pomeni novo življenje, ne bo dosti razmišljal o moralni ali drugačni pravilnosti takšne odločitve. Vprašanje je le, kakšno

bogastvo pričakujejo tisti, ki se zaradi denarja odpovedujejo svoji ledvici, saj to gotovo lahko storijo le enkrat v življenju.

Novi zvezni zakon o presajanju organov, sprejet konec lanskega leta, predpisuje denarne in zaporne kazni za vse udeležence podobnih presaditev, določa pa tudi pogoje za žive dajalce in tako imenovane kadavrske presaditve, za katere ni več potrebno soglasje sorodnikov umrlega. Na stotine Jugoslovancev s »čakalne liste« vidi rešitev prave te možnosti – ustanovitvi »kadavrske banke organov« (zdravih delov teles umrlih ljudi) v štirih transplantacijskih središčih v državi (Beograd, Zagreb, Reka, Ljubljana, Sarajevo in Skopje) je bil doslej največji problem pomanjkanje organov.

V Srbiji hodi na dializo 1800 kroničnih ledvičnih bolnikov, v Bosni in Hercegovini jih je več kot 1000, na Hrvaškem 1652, v Sloveniji in Makedoniji okoli 600, v Črni gori pa 100. Omeniti pa moramo še manj številne, ki prav tako pomembne bolnike, ki čakajo na presaditev kosti, kostnega mozga, kostnega tkiva in jeter, v zadnjem času pa tudi koter in srca.

ALEKSANDRA AJDANIĆ

Lastniki gostilne in bifeje zapirajo kakor se jim ljubi

V enajstih od 15 lokalov kršili odlok o poslovnem času – Lani dinar ali dva za kazen, letos najmanj osem tisočakov

LJUBLJANA, 3. marca – Bežigrasji policisti so se odločili, da naredijo malce »vreda« v nekaterih bežigrasjskih lokalih, v katerih ne upoštevajo odloka o poslovnem času in imajo odprto pač, kakor se komu zadi. Povod za to pa so bile med drugim tudi številne pritožbe Bežigrasjanov o nočnih razgrajah, neredih, kaljenju nočnega miru in podobnih neprijetnostih.

Za prvo akcijo so se odločili že v petek, 22. februarja. Med 21. in 24. uro so pregledali 15 lokalov in kar v enajstih so kršili mestni odlok o poslovnem času, zato so jih prijaviли sodniku za prekrške. Ker so bili že na kraju »dogajanja« so gostince popravili tudi o nepravilnih delavcih. Odkrili so jih v sedmih lokalih in o tem napisali poročila mestnim inspekcijskim službam. Akcijo so ponovili večer v istem času in istih lokalih. V devetih se niso zmenili za odlok – gre predvsem za lokale v poslovnem centru Mercatorja na Titovi, nekaj lokalov v Palmejevi pri Smeltu, dva na Ježici in po enega v Stožicah in Tomacem. Lahko domamo, da so zaradi prvotnih kršitev lani napisali 218 predlogov sodniku za prekrške, treh pa je povedati, da se ta kratkasti listniki niso preveč »zrlili« zaradi tega. Kazen je bila na-

mrčé smešno majhna – od dinarja in pol do dveh dinarjev. Letos verjetno ne bo več tako.

● **Hkrati s kontrolo bežigrasjskih lokalov so ljubljanski kriminalisti skupaj z inspektorji SNZ Ljubljana pregledali, kako delajo v prijavno-odjavni službi v nastanitvenem centru oziroma v hotelu Lipa na Celovški in odkrili precej kršitev. V hotelu in lokalih, ki je v sklopu hotela so preverili oziroma legitimirali tudi več gostov predvsem tujecev.**

Kajti kazen za neupoštevanje tega odloka je po novem najmanj osem tisočakov.

K. D.

Zbil ga je vlak

KIDRIČEVO, 3. marca – Sinoči, okrog 20. ure, je iz neznanega vzroka na železniški postaji v Kidričevu izstopil 34-letni Emeric Acan iz Poljan. Zaposlen je bil v ŽTP. Vlak ga je zbil v jarek, kjer je obležal mrtve. (V. V.)

Zapeljala na levo

MARIBOR, 3. marca – V Miklavžu pri Mariboru je danes ob 7.10, 31-letna Vida Turk iz Zlatotolja, ki je vozila proti Ptujju, nenadoma zapeljala na levo stran ceste. V tem trenutku je pravilno po svoji desni pripeljal iz nasprotni strani 29-letni Dušan Horvati iz Zlatar Bistrice. Turkova je zadela Mariborčev avto, ki se je prevrnil, nato pa je obdilo še v osebnih avto 49-letnega Ignaca Rupnika iz Zlatotolja, ki se je sicer skušal umakniti. V nesreči je bila Turkova hudo poškodovana. (V. V.)

Dva hudo poškodovana

MARIBOR, 3. marca – Triindvajsetletni Smiljan Damiš iz Maribora je soboto ob eni uri vozil avto po ulici Nad izviru Miklavžu. Zaradi prehitre vožnje in vinjenosti, ga je zaneslo iz ceste, trčil je v drevo, nato pa zdrsnil po nasipu. V nesreči je bil hudo poškodovan, hudo pa je bila poškodovana tudi sopolnica, 23-letna Lidija Caf. Skode na vozilu je za 30 tisočakov. (V. V.)

Nepravilno prehitelav

PTUJ, 3. marca – V Budini pri Ptujju je danes ob 2.15 20-letni Stanko Dvočar iz Spodnje Hajdine, ki je vozil proti Ptujju, prehitelav avto v trenutku, ko mu je nasproti pripeljal 24-letni Dražen Lorber iz Brega pri Majnerku. Prišlo je do trčenja, v katerem je Lorberja vrglo iz avta in obležal s hudimi poškodbami. Skode je za 100 tisoč din. (V. V.)

Tihotapil je orožje

DUNAJ, 3. marca (Tanjug) – Deželno sodišče v Gradcu je v petek obsodilo Jugoslovana Tomislava P. na pogojno kazen 12 mesecev zaporu, ker je v svoj domaći kraj na Hrvaškem prehitelapil 57 pušk in 9200 nabojev. Tožilec Gruber je v sklepnem govoru na sojenju dejal, da obtožene ni delal »nič drugega kot hrvaški obrambni ministar Martin Speiglj«. Hkrati je ocenil, da gre za »veliko eksplozivno zadevo«. Šele nadaljnja preiskava bo pokazala, kje je Tomislav P. kupil orožje, ki ga je potem v lastnem avtomobilu prejelav v Jugoslavijo.

OD PETKA DO PONEDELJKA

Dvajset mrtvih v trčenju minibusov s tovornjakom

WINDHOEK, 3. marca (AFP) – Dvajset ljudi, med njimi trije otroci, je izgubilo življenje, ko se je angolski tovornjak zalezel v minibus. Kot je povedala policija, se je zgodila nesreča sredi prejšnjega tedna na severu Namibije. Epitafijev je bilo na mestu mrtvih. Življenje je izgubil tudi sofer tovornjaka. Njegov sopotnik je umrl kasneje v bolnišnici.

Heroini sta želela preprodati

PRIŠTINA, 3. marca (Tanjug) – Delavci varnostnega centra Gnjilane so prijeli Envera Rahmanija in Zeldija Malijaja. Ker obstaja utemeljen sum, da sta skrivaj proizvajala in prodajala opojne droge. Organi za notranje zadeve so namreč našli kilogram heroina, eno pistolo brez dovoljenja in 100 ponarejenih ameriških dolarjev. Kot je bilo zapisano v poročilu, sta nameravala heroin preprodati doma in v tujini. Z njim bi na zahodnem trgu zaslužila 120.000 mark.

Štirinajst let zapor za uboj žene

LEOBEN, 3. marca – Sodišče v Leobenu je obsodilo 47-letnega Franca Bertera na 14 let zaporu, ker je v noči od 23. na 24. julij lani s puško

ubil 41-letno ženo Christiane. Umor je bil posledica prekomernega uživanja alkohola v zadnjih mesecih. (N. S.)

Iztekle 200 litrov nafte

MARIBOR, 3. marca – Druga mara, takoj po polnoči, je prometna patrulja milice ugotovila, da stoječemu tovornjaku na cesti Maribor-Kamenj v kraju Kuzma, iz rezervuarja odteka olje. Tovornjak, ki ga je vozil 51-letni Borslav Kušić iz Bojčeva, je odtrgal kardanski gred, ki je prebila rezervuar za gorivo. Gasilci so potrebovali dve uri, da so cesto očistili in ta čas je bila zaprta. Ker je do izlita prišla v bližino studena, je sanitarni inspektor odredil analizo vode. (V. V.)

Dva hudo poškodovana

MARIBOR, 3. marca – Triindvajsetletni Smiljan Damiš iz Maribora je soboto ob eni uri vozil avto po ulici Nad izviru Miklavžu. Zaradi prehitre vožnje in vinjenosti, ga je zaneslo iz ceste, trčil je v drevo, nato pa zdrsnil po nasipu. V nesreči je bil hudo poškodovan, hudo pa je bila poškodovana tudi sopolnica, 23-letna Lidija Caf. Skode na vozilu je za 30 tisočakov. (V. V.)

Nepravilno prehitelav

PTUJ, 3. marca – V Budini pri Ptujju je danes ob 2.15 20-letni Stanko Dvočar iz Spodnje Hajdine, ki je vozil proti Ptujju, prehitelav avto v trenutku, ko mu je nasproti pripeljal 24-letni Dražen Lorber iz Brega pri Majnerku. Prišlo je do trčenja, v katerem je Lorberja vrglo iz avta in obležal s hudimi poškodbami. Skode je za 100 tisoč din. (V. V.)

Tihotapil je orožje

DUNAJ, 3. marca (Tanjug) – Deželno sodišče v Gradcu je v petek obsodilo Jugoslovana Tomislava P. na pogojno kazen 12 mesecev zaporu, ker je v svoj domaći kraj na Hrvaškem prehitelapil 57 pušk in 9200 nabojev. Tožilec Gruber je v sklepnem govoru na sojenju dejal, da obtožene ni delal »nič drugega kot hrvaški obrambni ministar Martin Speiglj«. Hkrati je ocenil, da gre za »veliko eksplozivno zadevo«. Šele nadaljnja preiskava bo pokazala, kje je Tomislav P. kupil orožje, ki ga je potem v lastnem avtomobilu prejelav v Jugoslavijo.

Dva hudo poškodovana

MARIBOR, 3. marca – Triindvajsetletni Smiljan Damiš iz Maribora je soboto ob eni uri vozil avto po ulici Nad izviru Miklavžu. Zaradi prehitre vožnje in vinjenosti, ga je zaneslo iz ceste, trčil je v drevo, nato pa zdrsnil po nasipu. V nesreči je bil hudo poškodovan, hudo pa je bila poškodovana tudi sopolnica, 23-letna Lidija Caf. Skode na vozilu je za 30 tisočakov. (V. V.)

Nepravilno prehitelav

PTUJ, 3. marca – V Budini pri Ptujju je danes ob 2.15 20-letni Stanko Dvočar iz Spodnje Hajdine, ki je vozil proti Ptujju, prehitelav avto v trenutku, ko mu je nasproti pripeljal 24-letni Dražen Lorber iz Brega pri Majnerku. Prišlo je do trčenja, v katerem je Lorberja vrglo iz avta in obležal s hudimi poškodbami. Skode je za 100 tisoč din. (V. V.)

Tihotapil je orožje

DUNAJ, 3. marca (Tanjug) – Deželno sodišče v Gradcu je v petek obsodilo Jugoslovana Tomislava P. na pogojno kazen 12 mesecev zaporu, ker je v svoj domaći kraj na Hrvaškem prehitelapil 57 pušk in 9200 nabojev. Tožilec Gruber je v sklepnem govoru na sojenju dejal, da obtožene ni delal »nič drugega kot hrvaški obrambni ministar Martin Speiglj«. Hkrati je ocenil, da gre za »veliko eksplozivno zadevo«. Šele nadaljnja preiskava bo pokazala, kje je Tomislav P. kupil orožje, ki ga je potem v lastnem avtomobilu prejelav v Jugoslavijo.

Dva hudo poškodovana

MARIBOR, 3. marca – Triindvajsetletni Smiljan Damiš iz Maribora je soboto ob eni uri vozil avto po ulici Nad izviru Miklavžu. Zaradi prehitre vožnje in vinjenosti, ga je zaneslo iz ceste, trčil je v drevo, nato pa zdrsnil po nasipu. V nesreči je bil hudo poškodovan, hudo pa je bila poškodovana tudi sopolnica, 23-letna Lidija Caf. Skode na vozilu je za 30 tisočakov. (V. V.)

Nepravilno prehitelav

PTUJ, 3. marca – V Budini pri Ptujju je danes ob 2.15 20-letni Stanko Dvočar iz Spodnje Hajdine, ki je vozil proti Ptujju, prehitelav avto v trenutku, ko mu je nasproti pripeljal 24-letni Dražen Lorber iz Brega pri Majnerku. Prišlo je do trčenja, v katerem je Lorberja vrglo iz avta in obležal s hudimi poškodbami. Skode je za 100 tisoč din. (V. V.)

Tihotapil je orožje

DUNAJ, 3. marca (Tanjug) – Deželno sodišče v Gradcu je v petek obsodilo Jugoslovana Tomislava P. na pogojno kazen 12 mesecev zaporu, ker je v svoj domaći kraj na Hrvaškem prehitelapil 57 pušk in 9200 nabojev. Tožilec Gruber je v sklepnem govoru na sojenju dejal, da obtožene ni delal »nič drugega kot hrvaški obrambni ministar Martin Speiglj«. Hkrati je ocenil, da gre za »veliko eksplozivno zadevo«. Šele nadaljnja preiskava bo pokazala, kje je Tomislav P. kupil orožje, ki ga je potem v lastnem avtomobilu prejelav v Jugoslavijo.

Štirje mrtvi na Sloveniki

CELJE, 3. marca – Sinoči, ob 21.45, so v prometni nesreči na Sloveniki umrli štirje ljudje. Osemindvajsetletni Celjan Andrej Urbančič, ki je zadnja leta živel v Avstraliji, se je iz celjske smeri peljal proti Mariboru. Blizu Ljubčane je nenadoma, ne vedo še, zakaj, zavil na levo stran ceste.

Prav tedaj mu je nasproti pripeljal osemindvajsetletni Matjaž Gorjup, doma iz Drtije. Vozili sta silovito čelno trčili nato pa se je Gorjupov avtomobil zalezel še avto, ki ga je za njim vozil 31-letni Jože Rozman, iz Ločice ob Savinji. Tudi Ljubljanka Vojka Zavrl, ki se je prav tako pripeljala iz mariborske smeri, se trčenju ni mogla izogniti. Zadelo se je v Rozmanov avtomobil in s tem zaključila žalostno kolono.

Posledica te težke nesreče so nadvse tragične. Poleg Andreja Urbančiča so umrli še voznik Matjaž Gorjup in njegova šestindvajsetletna žena Martina ter Viktorija Videgar, rojena 1937. leta, prav tako doma iz Drtije. Edina preživelja potnica v Gorjupovem avtomobilu Magdalena Marolt, rojena 1953. leta, pa je bila težja ranjena. Voznika v drugih dveh avtomobilih sta ostala nepoškodovana. Skupne škode na vozilih je za okrog 250 tisoč dinarjev. I. B.

Rušijo se robovi gradbene jame ob hotelu Slavija

MARIBOR, 3. marca – Gradbena jama ob hotelu Slavija, v strogem središču Maribora, že dolgo mesece buri Mariborčane. Tam, kjer bi morale že biti zgrajene podzemne garaže in niti njimi hotel, se vedno znova globoko gradbena jama zavaruje s jeklenimi sidri.

Zaradi naglih optoplevov so brezine jame pričele popuščati in se rušiti. Zato je gradbena inšpektorica Marijana Koras, zaradi varnosti, zaprla del ulice Vita Kraigherja na zahodnem delu gradbene jame in pločnik pred hotelom Slavija na vzhodnem delu jame. Na tem delu je tudi avtobusno postajališče za mestni potniški promet. Kaj bo zdaj s potniki in avtobusi, še ne vedo.

V petek so zaprli ulico Vita Kraigherja vse do hotela Slavija, avtobusno postajališče pred hotelom Slavija pa zožili kar za dva metra. V veliki nevarnosti je tudi blok ob domu JLA. Na stehnah so se že pojavile razpoke in kaj lahko se zgodi, da popusti betonska zaščita. Zato bo treba jama takoj zasuti.

V. V.

Helikopter strmoglavil

SYDNEY, 3. marca (Tanjug) – Nesreča turističnega helikopterja v Queenslandu v Avstraliji je zahtevala življenja šestih potnikov in pilota. Helikopter je iz šele neznanih razlogov strmoglavil na obalo otoka South Stradbroke, 65 kilometrov od Zlate obale, največjega turističnega območja v državi. Potniki so bili verjetno turist, saj je bil helikopter last družbe, ki organizira zračne ogledne naravnih lepot queenslandske obale.

Bomba v sinagogi

BANGKOK, 3. marca (Tanjug) – Dvašinska eksplozija bombe v sinagogi v Manili je povzročila smrti manjšo škodo, ranjenih in mrtvih pa ni bilo. Izraelski veleposlanik na Filipinih Joys Bahiri je dejal, da gre za poskus masčevanja za vojni poraz Iraka. To je bil že tretji bombni napad na Filipinih po izbruhu zalivske vojne. Zaradi eksplozivne bombe 19. januarja pred ameriškim kulturnim centrom Thomas Jefferson v Manili, pri čemer je en iraški terorist umrl, drugi pa je bil ranjen, so bili s Filipinih izgnani iraški diplomat in dva studenta.

4. marec

Med najpomembnejše predstavnike slovenske moderne spada pesnik **Josip Murn-Aleksandrov**, začetnik in utemeljitelj poznejšega razvoja slovenske lirike (rojen 4. marca 1879, umrl 18. junija 1901). Murn je približal poezijo ljudske čustvanosti in jo hkrati napolnil z razbodelimi čuti ter čustvi mestnega proletarca in intelektualca.

Bil je nezakonski sin služkinje, mladost je preživel pri tujih ljudeh in že takrat je bil izredno občutljiv za vtise iz napol meščanskega in napol vsakega življenja. Gimnazijec, visokošolac in odvetniški pisar Murn je doživel konec stoletja v znamenju romantičnega subjektivizma, prišel je pod vpliv Lermontova, pozneje pa se je sprizajnil s človekovo vračeno v svet in naravo. Začel je eksperimentirati s paradoksom, stavčno in verzno destrukcijo in tako ustvaril temelje nadaljnega iskanja v slovenski literari.

V podoba iz naravnega vsakega življenja, v kmečkih opravilih, šegah, vražah in pregovorih besednih zvezah je našel simbole za svoje občutje, do katerih je kljub poznavanju nemške in francoske dekadence prišel povsem sam (Senjančev, Pesem o ajdu, Pesem o klasu, Kmečki pesem). Vplivi ruskega pesnika Kolokova in angleškega pesnika Burns se kažejo v tesnobnih orisih trenutka v naravi (Ko dobrave se mrače, Ah, ti bori, Pa ne pojdem prek poljan). Preprost in šegav, včasih tudi trpek izraz je

značilen za Murnove ljubezenske pesmi, ki obujajo mladostne sanje in tožijo o osamelosti (Golobka dva, Petnajst let, Zimska pesem). Samostojne pesniške zbirke Murn ni izdal, sicer jo je pripravil in ji dal naslov Pesmi in romances, toda prehitela ga je smrt. Zbirka je izšla dve leti po njegovi smrti.

Murn je v kratkem času, ki mu je bil na voljo, ustvaril ogromno. Razvil je bogat, prosojen impresionizem podob in sloga, v zgradbi verzja je uveljavil čisto muzikalnost, ves čas pa je ohranil formo preproste kitice in kratak verz romantične pesniške tradicije. Njegovo delo je eden od vrhov slovenske poezije, nekaterim pa velja za najčistejšega slovenskega lirika.

Dogodki na današnji dan

1678 Rodil se je italijanski skladatelj in violonist **Antonio Vivaldi** (umrl leta 1741).

1844 Rodil se je slovenski pisatelj **Josip Jurčič** (umrl leta 1881), avtor prvega slovenskega romana.

1866 V Zagrebu je bila ustanovljena **Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti**.

1941 **Knez Pavel** je odpotoval v Berchtesgaden na sestanek s Hitlerjem.

1973 Na volitvah v Člu je doživel veliko zmago stranka tedanjega ustavnega predsednika **Salvadora Allendeja**.

1977 **Katastrofalni potres v Romuniji** je povzročil smrt nad sto ljudi. Najhuje je bila prizadeta Bukarešta.

VRTIMO GLOBUS – VRTIMO GLOBUS – VRTIMO

Plastika namesto papirja?

Kozarci in embalaža za živila iz umetnih snovi precej manj obremenjuje okolje kot podobni izdelki iz papirja. Do te presenetljive ugotovitve je prišel kanadski kemik Martin Hocking z univerze v Victoriji. Za izdelavo enega samega kozarca iz papirja je potrebno dvajsetkrat več pare, šestindvajsetkrat več električnega toka in dvakrat več vode za hlajenje kot pa za izdelavo podobnega izdelka iz umetne snovi. Za papirnati kozarec je vrhu tega potrebno 1,8 grama anorganskih kemikalij, med drugim tudi za okolje strupenega žveplovega dioksida in klor. Za kozarec iz umetnih snovi pa nasprotno porabijo samo 0,05 grama takih snovi. Kanadski znanstvenik sicer priznava, da pri izdelavi umetnih snovi uporabljajo pline, ki povečujejo koncentracijo ozona v ozračju, vendar pa trdnost papir v ozračju oddaja metan, plin, ki povzroči tako imenovani učinek tople grede v ozračju. Prečkanka o možnih nadomestkih za umetne snovi bodo zato morala biti po Hockingovem mnenju »varnejša«.

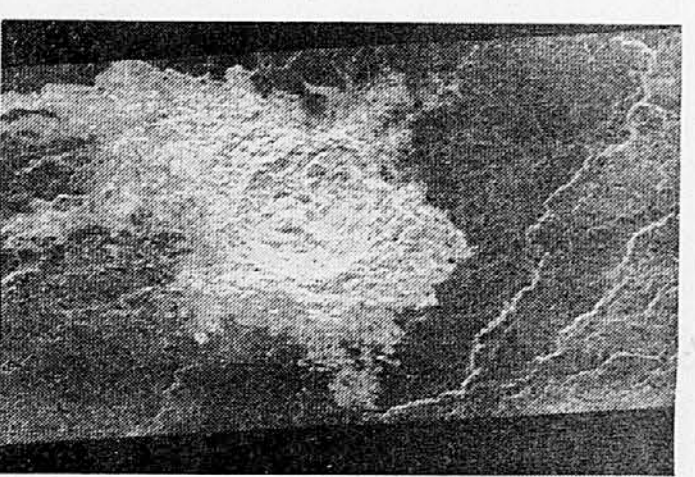
Družba Exxon bo plačala odškodnino

Naftna družba Exxon bo dala 1,2 milijarde dolarjev odškodnine ameriškim zveznim oblastem in oblastem države Aljaska. S tem naj bi ublažili posledice ekološke katastrofe, ki jo je povzročila nesreča njenega tankerja Exxon Valdez marca 1989. Z denarjem naj bi skušali ozdraviti naravno okolje v Ožini pri Williama, kjer je zaradi izlita nafte v morje nastal naftni madež. Sredstva pa naj bi delno uporabili tudi za financiranje znanstvenega raziskovanja. Iz tankerja je izteklo več kot 40 milijonov litrov nafte.

Seminar o obnovi zgodovinskih mest

V Pragi bo od 12. do 14. marca evropski seminar o varstvu in obnavljanju zgodovinskih mest, namen tega srečanja pa je tudi razvijanje kulturnih povezav med Zahodno, Srednjo in Vzhodno Evropo. Na seminarju, ki ga je med drugim organizirala tudi uprava za kulturno dediščino pri Unescu, se bodo zbrali urbanisti, arhitekti, strokovnjaki za zgodovinske spomenike in sociologi. Na primeru Prage bodo obravnavali gospodarske, politične, družbene in pravne aspekte obnove in razvoja zgodovinskih mest.

Kraterje na Veneri bodo poimenovali po znamenitih ženskah

Kakšnih sto kraterjev na Veneri bodo v kratkem verjetno poimenoval

Raziskovalna ladja v slovenskih vodah

Obnovljen osemnajst let star gliser – Denar pripeljal Slovenijo in Italijo – Čakajo na sonde

PORTO ROZ, 3. marca – Slovenci smo končno dobili prvo raziskovalno ladjo, ki je vredna tega imena. V petek so namreč v morje splovili 9,5 metra dolg gliser, ki so ga z ustrežno opremo in aparaturom opremlili po načrtih strokovnjakov portoroške Morske biološke postaje ljubljanskega inštituta za biologijo. Inštitut za biologijo je tudi lastnik raziskovalne ladje, ki bo biologom morske biološke postaje vsakekor omogočila kakovostnejše delo na morju.

Kot je dejal direktor Inštituta za biologijo Andrej Čokl, so ladjo – stari gliser – opremlili s pomočjo denarja, ki ga skupnost Alpe-Jadran namenila za redne meritve in kontrole morja v Tržaškem zalivu. V ta program so poleg strokovnjakov portoroške morske biološke postaje vključili tudi morski biolog iz Trsta, Benetk in Rovinja. Za opremo raziskovalne barke je tretjino sredstev prispevala Republika Slovenija, dve tretjini pa Italija.

Raziskovalno barko pogonjata dva dizelska motorja s po 145 konjskimi silami moči, poleg potrebne navigacijske opreme pa je na njej montirana še oprema in računalnik za raziskovalno delo. Morski biologi sedaj še čakajo

na dobavo avtomatske sonde, ki so jo naročili v Zahodni Avstraliji in bo strokovnjakom močno olajšala delo, saj jim ne bo več potrebno jemati vzorcev. Avtomatska sonda, ki ima sedem različnih funkcij, namreč vnosa vse zahtevane podatke takoj v računalnik. S tako sondo trenutno ne razpolaga nihče v severnem Jadranu.

IZTOK UMER

Pobegnil motorist

PTUJ, 3. marca – V Mestnem vrhu pri Ptujju je neznan voznik motornega kolesa, ali kolesa z motorjem, večer ob 4.30 zadnjič vozečo kolesarico 48-letno domačinko Berto Kalsberger. Kolesarka je bila v nesreči lažje poškodovana. Mileniški prosijo vse, ki bi kaj vedeli o nesreči, da to javijo najbližji postaji milice. (V. V.)

GLISER STA OPREMILA ZASEBNIKI – Biolog Morske biološke postaje Janez Forte je povedal, da sta osemnajst let stari gliser v treh mesecih opremila zasebniki Milan Kalavs in Silvo Bošnjanič. (Foto: Iztok Umer)

Črni trg s človeškimi organi

Odločne obsodbe strokovne javnosti in zakonske prepovedi, ter pozivi k zavestnemu tržrtvovanju – Legalni poskusi mednarodne trgovine z ledvicami

BEOGRAD, 3. marca – Po svetu zadnja leta vlada prava trgovska mrzlica in nobena skrivnost ni, da obstajajo tudi trgi z deli človeškega telesa. Nesreča človeka in tvegana domiselnost drugih, ki bi radi dobro zaslužili, dolocata pogoje in cene daleč pred očmi javnosti. Največ povpraševanja je po ledvicah. Zdrav človek lahko brez težav živi z eno ledvico, to pa za nekatere že pomeni možnost, da bi na hitro oboteli. Izmed prvih znanih presaditev te vrste so izvedli v Veliki Britaniji – bogat tujeec je na črnem trgu kupil ledvico za 4500 dolarjev.

V nekaterih revnih, večino afriških državah, kjer primanjkuje tudi povprečne medicinske tehnologije, odpravijo trge s človeškimi deli. Ponudniki celo z državo podpirajo sestavljanje seznamov – humanih dejalcev – za pešico dolarjev in dolocajo takse za dajalce, kirurge in posrednike. Odločnih obsodbah strokovne javnosti in zakonski prepovedi takšne trgovine na eni strani ter pozivih liberalnih političnih združenj, da se ima vsak pravico zavestno tržrtvovati, in upanju sto tisočev ljudi v novo življenje na drugi strani so na Nizozemskem legalno odprli zasebno specializirano podjetje ROGB za nakup in prodajo človeških organov.

Tu dni so objavili tudi legalni poskus mednarodne trgovine z ledvicami. Moskovski inštitut je prek agencije Ona Trading iz Bremna ponudil 7000 Nemcem, da za 120.000 mark (kar sta vsteti operacija in trimesečno bivanje v bol-

nišnici) pridejo do težko pričakovane ledvice. Med ponudniki so tudi Jugoslavlani, ki so le v tem videli možnost, da bi si zgradili hišo. Nekateri Nemci odhajajo po novo življenje v Indijo.

Pred tremi leti so na inštitutu za transplantacijo v Sarajevu odkrili devet »darovalcev«, ki so prodali del sebe. Na nekem strokovnem srečanju pa so omenili primer, ko se je humani dajalec po presaditvi ledvice »šel k »prejemniku« in zahteval, naj ga vzdržuje. Med oglasi v jugoslovanskih časopisih je bilo še pred kratkim mogoče prebrati ponudbe mladih in zdravih ljudi, ki so glede na pogostnost krvne skupine ali nujnosti prodajali ledvice za 50.000 do 120.000 mark.

Marsikdo, ki živi samo s pomočjo aparata za dializo in ki mu presaditev dobesedno pomeni novo življenje, ne bo dosti razmisli o moralni ali drugačni pravilnosti takšne odločitve. Vprašanje je le, kakšno

bogostvo pričakujejo tisti, ki se zaradi denarja odpovedujejo svoji ledvici, saj to gotovo lahko storijo le enkrat v življenju.

Novi zvezni zakon o presajanju organov, sprejet konec lanskega leta, predpisuje denarne in zaporne kazni za vse udeležence podobnih presaditev, dolocila pa tudi pogoje za žive dajalce in tako imenovane kadavrske presaditve, za katere ni več potrebno soglasje sorodnikov umrlega. Na stotine Jugoslovancev s »ekalne liste« vidi rešitev prav v tej možnosti – ustanovitvi »kadavrske banke organov« (zdravih delov teles umrlih ljudi) v štirih transplantacijskih središčih v državi (Beograd, Zagreb, Rečka, Ljubljana, Sarajevo in Skopje) je bil doslej največji problem pomanjkanje organov.

V Srbiji hodi na dializo 1800 kroničnih ledvičnih bolnikov, v Bosni in Hercegovini jih je več kot 1000, na Hrvaškem 1652, v Sloveniji in Makedoniji okoli 600, v Črni gori pa 100. Omeniti pa moramo še manj številne, a prav tako pomembne bolnike, ki čakajo na presaditev kosti, kostnega mozga, kostnega tkiva in kože, v zadnjem času pa tudi jeter in srea.

ALEKSANDAR AJDANIČ

Lastniki gostilne in bifeje zapirajo kakor se jim ljubi

V enajstih od 15 lokalov kršili odlok o poslovnem času – Lani dinar ali dva za kazni, letos najmanj osem tisočakov

LJUBLJANA, 3. marca – Bezigrski policisti so se odločili, da naredijo malce »reda« v nekaterih bezigrskih lokalih, v katerih ne upoštevajo odloka o poslovnem času in imajo odprto pač, kakor se komu zadi. Povod za to pa so bile med drugim tudi številne pritožbe Bezigrancev o nočnih razgajih, neredih, kaljenju nočnega miru in podobnih neprijetnostih.

Za prvo akcijo so se odločili že v petek, 22. februarja. Med 21. in 24. uro so pregledali 15 lokalov in kar v enajstih so kršili mestni odlok o poslovnem času, zato so jih prijavili sodniku za prekrške. Ker so bili že na kraju »dogajanja« so gostince povprašali tudi o nepravilnih delavcih. Odkrili so jih v sedmih lokalih in o tem napisali poročila mestnim inspekcijskim službam. Akcijo so ponovili večer v istem času in istih lokalih. V devetih se niso zmenili za odlok – gre predvsem za lokale v poslovnem centru Mercatorja na Titovi, nekaj lokalov v Palmcevi pri Smeltu, dva na Ježici in po enega v Stožicah in Tomacemcu. Lahko dodamo, da so zaradi tovrstnih kršitev lani napisali 218 predgovor sodniku za prekrške. »Sotni v kraju Kamiza, iz rezervarja odloka je, da se zaradi tega lastniki niso preveč »zrlili« zaradi tega. Kazen je bila na-

mreč smešno majhna – od dinarja in pol do dveh dinarjev. Letos verjetno ne bo več tako.

● **Hkrati s kontrolo bezigrskih lokalov so ljubljanski kriminalisti skupaj z inspektorji SNZ Ljubljana pregledali, kako delajo v prijavno-odjavni službi v nastanitvenem centru oziroma v hotelu Lipa na Celovčih in odkrili precej kršitev. V hotelu in lokalih, ki je v sklopu hotela so preverili oziroma legitimirali tudi več gostov predvsem tujece.**

kajti kazni za neupoštevanje tega odloka je po novem najmanj osem tisočakov. K. D.

Zbil ga je vlak

KIDRIČEVO, 3. marca – Sinoči, okrog 20. ure, je iz neznanega vzroka stopil pred potniški vlak, ki je vozil iz Kidričevega proti Pragerskem, 34-letni Emerik Acman iz Poljan. Zapolnen je bil v ZTP. Vlak je zbil v jarek, kjer je oblezel mrtve. (V. V.)

OD PETKA DO PONEDELJKA

Dvajset mrtvih v trčenju minibusov s tovornjakom

WINDHÖEK, 3. marca (AFP) – Dvajset ljudi, med njimi trije otroci, je izgubilo življenje, ko se je avtomobilski tovornjak zletel v minibus. Kot je povedala policija, se je zgodila nesreča sredi prejšnjega tedna na gozdni cesti med mestoma. Enajst potnikov je bilo na mestu mrtvih. Življenje je izgubil tudi šofer tovornjaka. Njegov sopotnik je umrl kasneje v bolnišnici.

Heroin-sta želela preprodajati

PRISTINA, 3. marca (Tanjug) – Delavci varnostnega centra Gnjilane so prijeli Enverja Rahmanija in Zejdija Malijaja, ker obstaja utemeljen sum, da sta skrivaj proizvajala in prodajala opojne droge. Organi za varnost so v njihovi hiši našli kilogram heroina, eno pištolo brez dovoljenja in 100 ponarejenih ameriških dolarjev. Kot je bilo zapisano v sporočilu, sta nameravala heroin preprodati doma in v tujini. Z njim bi na zahodnem trgu zaslužila 120.000 mark.

Štirinajst let zapora za uboj žene

LEOBEN, 3. marca – Sodišče v Leobnu je obsodilo 47-letnega Franja za Obereja na 14 let zapora, ker je v noči od 23. na 24. julij lani s puško

ubil 41-letno ženo Christiane. Umor je bil posledica prekomernega uživanja alkohola v zadnjih mesecih. (N. S.)

Izteklo 200 litrov nafte

MARIBOR, 3. marca – Drugačnega marja, takoj po polnoči, je prometna patrulja hitro ugotovila, da stoječemu tovornjaku na cesti Maribor-Kamiza, v rezervarju, iz rezervoarja odteka olje. Tovornjak, ki ga je vozil 51-letni Borislav Kušić iz Bojčeva, je odtrgal kardanski gred, ki je prebila rezervoar za gorivo. Gasilci so potrebovali dve uri, da so sečeno odstavili in ta čas je bila zaprta. Ker so izliti prišli v bližino studenta, je sanitarni inspektor odredil analizo vode. (V. V.)

Tihotapil je orožje

DUNAJ, 3. marca (Tanjug) – Deležno sodišče v Gradcu je v petek obsodilo Jugoslovana Tomislava P. na pogojno kazen 12 mesecev zapora, ker je »svoji domači kraj na Hrvaškem prebetoval 57 pušk in 9200 nabojev. Tožilec Gruber je v sklepem govoru na sojenju dejal, da obtoženeц ni delal »nič drugega kot hrvaški obrambni minister Martin Špegelj«. Hkrati je ocenil, da gre za »zelo eksplozivno zadevo«. Šele nadaljnja preiskava bo pokazala, kje je Tomislav P. kupil orožje, ki ga je potem v lastnem avtomobilu prepeljal v Jugoslavijo.

kriminalni proces ni le zaporedje senzacij, da pa včasih zahteva enolično pojavljanje nevažnih oseb.

Nujno sem moral poskrbeti za boljše predstavo pred porotniki, sicer bi bili še sposobni, da bi obtoženici pripisali krivdo, da so se preveč dolgočasili.

Deveto poglavje

Pred zaslišanjem inspektorja Cartlinga se je Himes obrnil neposredno na porotnike. »Pričevanja, ki ste jih slišali večer in danes, so se vam najbrž večkrat zavedla zbežajoča, kakor da ne bi imela prave zveze z zločinom. To še toliko bolj, ker nismo vedno poskušali stvari poenostaviti. Nasprotno, se zapletle so se.«

»Mislite, da sta iskanje resnice in natančnost izjav nepotrebno zapletanje?« sem razburjen zaklical.

»To ne, toda vi načrtno preobračate moje besede in besede priči!«

»Škušam samo biti objektivni in ...«

Webston naju je grobo prekinil: »Mir, gospoda! Ne bom dopustil, da obtožba in obramba tukaj uprizorjata svoje besedne bitke. Gospod tožilec, prosim, da zaslisiš svoj govor!« Od vas, gospod odvetnik Adams, pa zahtevam, da po potrebi svoje ugovore poveste neposredno visokemu sodišču!«

Himes je nato minilo nadaljeval: »Inspektor Cartling, vodja naše mestne policije, je uspešno rešil že številne primere. Zdaj vam bo predstavil vse, kar zadeva naš primer.«

Cartling je bil star že prek petdeset let. Njegov oglat obraz z močnim nosom in temnimi kolobarji pod očmi je kazal, da si ni mogel vsako noč privoščiti počitka v svoji postelji.

Štirje mrtvi na Sloveniki

CELJE, 3. marca – Sinoči, ob 21.45, so v prometni nesreči na Sloveniki umrli štirje ljudje. Osemindesetletni Celjan Andrej Urbančič, ki je zadnja leta živel v Avstraliji, se je iz celjske smeri peljal proti Mariboru. Blizu Ljubčane je nenadoma, ne vedo še, zakaj, zavil na levo stran cestišča.

Prav tedaj mu je nasproti pripeljal osemindesetletni Matjaž Gorjup, doma iz Drtije. Vozili sta silovito čelno trčili nato pa se je v Gorjupov avtomobil zaletel še avto, ki ga je za njim vozil 31-letni Jože Rozman, iz Ločice ob Savinji. Tudi Ljubljancanka Vojka Zavrl, ki se je prav tako pripeljala iz mariborske smeri, se trčenju ni mogla izogniti. Zadelo se je v Rozmanov avtomobil in s tem zaključila žalostno kolono.

Posledica te težke nesreče so nadvse tragične. Poleg Andreja Urbančiča so umrli še voznik Matjaž Gorjup in njegova šestindesetletna žena Martina ter Viktorija Videgar, rojena 1937. leta, prav tako doma iz Drtije. Edina preživela potnica v Gorjupovem avtomobilu Magdalena Marolt, rojena 1953. leta, pa je bila težja ranjena. Voznika v drugih dveh avtomobilih sta ostala nepoškodovana. Skupne škode na vozilih je za okrog 250 tisoč dinarjev. I. B.

Rušijo se robovi gradbene jame ob hotelu Slavija

MARIBOR, 3. marca – Gradbena jama ob hotelu Slavija, v strogem središču Maribora, že dolge mesece buri Mariborčane. Tam, kjer bi morale biti zgornje podzemne garaže in nad njimi hotel, še vedno zeva globoka gradbena jama zavarovana z jeklenimi sidri.

Zaradi naglih otoplitev so brežine jame pričele popuščati in se rušiti. Zato je gradbena inšpektorja Marijana Koras, zaradi varnosti, zaprla del ulice Vija Kraigherja na zahodnem delu gradbene jame in pločnik pred hotelom Slavija na vzhodnem delu jame. Na tem delu je tudi avtobusno postajališče za mestni potniški promet. Kaj bo zdaj s potniki in avtobusi, še niso vedeli. V petek, ko zaprli ulico Vija Kraigherja vse do hotela Slavija, avtobusno postajališče pred hotelom Slavija pa zožili kar za dva metra. V veliki nevarnosti je tudi blok ob domu JLA. Na stečaj so se že pojavile razpoke in kaj lahko se zgodi, da popusti betonska zasnova. Zato bo treba jama takoj zasuti. V. V.

Helikopter strmoglavil

SYDNEY, 3. marca (Tanjug) – Nesreča turističnega helikopterja v Queenslandu v Avstraliji je zahtevala življenja šestih potnikov in pilota. Helikopter je iz še neznanih razlogov strmoglavil na obalo otoka South Stradbroke, 65 kilometrov od Zlate obale, največjega turističnega območja v državi. Potniki so bili verjetno turisti, saj je bil helikopter last družbe, ki organizira zračne ogledne naravnih lepot queenslandske obale.

Bomba v sinagogi

BANGKOK, 3. marca (Tanjug) – Dvašinska eksplozija bombe v sinagogi v Manili je povzročila samo manjšo škodo, ranjenih in mrtvih pa ni bilo. Izraelski veleposlanik na Filipinih Joao Bahiri je dejal, da gre za poskus masčenja za vojni poraz Iraka. To je bil že tretji bombni napad na Filipinih po izbruhu zalivske vojne. Zaradi eksplozije bombe 19. januarja pred ameriškim kulturnim centrom Thomas Jefferson v Manili, pri čemer je en iraki terorist umrl, drugi pa je bil ranjen, so bili s Filipinov izgnani irakiški diplomat in dva študenta.

Yvonne Whittall:

KAROOLJSKI UROK

16. nadaljevanje

Bila je odločena, da se znebi nemira, tope bolečine globoko v sebi, za katero ni bilo zdravljenja, pa se je kar na slepo poglajala naprej. Šele ko je čez nekaj minut prispela do dreves, je ugotovila, da je šla predaleč, prehitro in brez plašja. Kolj ko je bolel, zbadalo jo je v stegnih. Utrujeno se je naslonila na široko dobro najbližje kavčukovca, razbremenila bolno nogo in jo rahlo masirala, da bi ublažila bolečino.

Kako popolen mir vlada, je pomislila, zaprla oči in počivala, pri tem pa z roko samodejno drgnila po bolečem mestu. Tisti hip je tišino pretrgalo srhljivo renčanje besne živali. Lisa je zadrževala od strahu. Široko odprte oči so se v nemi grozi zastrelve v volku podobnega psa, ki je s strašnimi čekani planil na kraj, kjer je bila na pol skrita za drevesom. Se krk ji je od strahu obstal v grlu, zaprla je oči in čakala, da jo bo žival začela trgati.

»Rolf!«

Pes je v trenutku ubogal gospodovni glas, se ustavil, kot bi odsekale – komaj kaj meter od Lise, a se v temi je čutila, da ima nasršeno dlako na hrbtu in da jo pozorno in sumničavo opazuje.

Onemela je od olajšanja, ko se je v njenem vidnem polju pokazala visoka, temna postava Adama Vandeuleurja. Bila je prešibka, da bi se premaknila, in prenevarno blizu spolni. Skozi temo, obsijano z mesečino, je prhlj čezno

4. marec

Med najpomembnejše predstavnike slovenske moderne spada pesnik Josip Murn-Aleksandro, začetnik in utemeljitelj poznejšega razvoja slovenske lirike (rojen 4. marca 1879, umrl 18. junija 1901). Murn je približal poezijo ljudske občutovanju in jo hkrati napolnil z razboletimi čuti ter čustvi mestnega proletarca in intelektualca.

Bil je nezakonski sin služkinje, mladost je preživel pri tujih ljudeh in že takrat je bil izredno občutljiv za vtise iz napol meščanskega in napol vsakega življenja. Gimnazijec, visokošolac in odvetniški pisar Murn je doživljal konec stoletja v znamenju romantičnega subjektivizma, prišel je pod vpliv Lermontova, pozneje pa se je sprijaznil s človekovo vračnostjo v svet in naravo. Začel je eksperimentirati s paradoskom, stavčeno in verzno destrukcijo in tako ustvaril temelje nadaljnje iskanja v slovenski liriki.

V podobah iz naravnega vsakega življenja, v kmečkih opravilih, segh, vrazah in pregovornih besednih zvezah je našel simbole za svoje občutje, do katerih je kljub poznavanju nemške in francoske kadence pričel povsem sam (Šentjanžev, Pesem o ajdi, Pesem o klasu, Kmečka pesem). Vplivi ruskega pesnika Kolcova in angleškega pesnika Burnsa se kažejo v tesnobnih orisih trenutka v naravi (Ko obravne se mrače, Ah, ti bori, Pa ne pojdem prek poljan). Preprost in segh, včasih tudi trpek izraz je

značilen za Murnove ljubezenske pesmi, ki obujajo mladostne sanje in tožijo o osamelosti (Golobka dva, Petnajst let, Zimska pesem). Samostojne pesniške zbirke Murn ni izdal, sicer jo je pripravil in ji dal naslov Pesmi in romance, toda prehitela ga je smrt. Zbirka je izšla dve leti po njegovi smrti.

Murn je v kratkem času, ki mu je bil na voljo, ustvaril ogromno. Razvil je bogat, prosojen impresionizem podob in sloga, v zgradbi verzja je uveljavil čisto muzikalnost, ves čas pa je obranjal formo preproste kitice in kratak verz romantične pesniške tradicije. Njegovo delo je eden od vrhov slovenske poezije, nekaterim pa velja za najčistejšega slovenskega lirika.

Dogodki na današnji dan

1678 Rodil se je italijanski skladatelj in violinist Antonio Vivaldi (umrl leta 1741).

1844 Rodil se je slovenski pisatelj Josip Jurčič (umrl leta 1881), avtor prvega slovenskega romana.

1866 V Zagrebu je bila ustanovljena Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti.

1941 Knez Pavel je odpotoval v Berchtesgaden na sestank s Hitlerjem.

1973 Na volitvah v Člu je doživela veliko zmago stranka tedanjega ustavnega predsednika Salvadoreja Allendeja.

1977 Katastrofalen potres v Romuniji je povzročil smrt nad tisoč ljudi. Najhuje je bila prizadeta Bukarešta.

VRTIMO GLOBUS – VRTIMO GLOBUS – VRTIMO

Plastika namesto papirja?

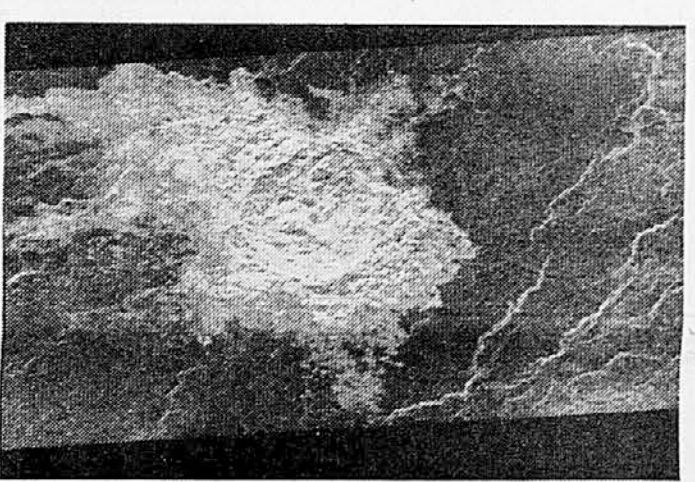
Družba Exxon bo plačala odškodnino

Naftna družba Exxon bo dala 1,2 milijarde dolarjev odškodnine ameriškim zveznim oblastem in oblastem države Aljaske. S tem naj bi ublažili posledice ekološke katastrofe, ki jo je povzročila nesreča njenega tankerja Exxon Valdez marca 1989. Z denarjem naj bi skušali ozdraviti naravno okolje v Ožini princa Williama, kjer je zaradi izliza nafte v morje nastal naftni madež. Sredstva pa naj bi delno uporabili tudi za financiranje znanstvenega raziskovanja. Iz tankerja je izteklo več kot 40 milijonov litrov nafte.

Seminar o obnovi zgodovinskih mest

V Pragi bo od 12. do 14. marca evropski seminar o varstvu in obnavljanju zgodovinskih mest. Namena tega srečanja pa je tudi razvijanje kulturnih povezav med Zahodno, Srednjo in Vzhodno Evropo. Na seminarju, ki ga je med drugim organizirala tudi uprava za kulturno dediščino pri Unescu, se bodo zbrali urbanisti, arhitekti, strokovnjaki za zgodovinske spomenike in sociologi. Na primeru Prage bodo obravnavali gospodarske, politične, družbene in pravne aspekte obnove in razvoja zgodovinskih mest.

Kraterje na Veneri bodo poimenovali po znamenitih ženskah

Kakšnih sto kraterjev na Veneri bodo v kratkem verjetno poimenovali po Pearl S. Buckovi, Rachel Carson in Gertrudi Stein. Znanstveniki, ki so proučili radarske posnetke, ki jih je na Zemljo poslalo vesoljsko vozilo Magellan, so ta imena predlagali mednarodnemu astronomskemu združenju, ki jih mora odobriti. Ameriški geolog Gerald Schaber je povedal, da je med predlaganimi še nekaj imen svetovno znanih žena: antropologinja Margaret Mead, pisateljica in veleposlanice Claire Boothe Luce in nesrečne škotske kraljice Marije Stuart.

Anekdoti za danes

Na današnji dan leta 1852 je umrl ruski pisatelj in dramatik Nikolaj Vasiljevič Gogolj, vodilni predstavnik prve faze ruskega realizma (rojen 1809).

Na snov za njegove »Mrtve duše« je opozoril Gogolja Puškin. Kaže, da je hotel idejo sam obdelati in ko je izšla Gogoljeva knjiga, je vkljklil:

»Tega malega moža se je treba paziti! Tako hitro te oropa, da nima niti časa, poklicati na pomoč!«

Nekoč je Gogolja v družbi postalo slabo. »Hitro, hitro, pomagajte mu!« je vzkliknila gostiteljica, »dva moža naj ga držita, eden pa naj mu vlije žganja v usta!«

»Ali me ne bi mogel eden držati in dva vlivati?« je septajete vprašal Gogolja.

J. P. GAREN

VEČERNI UDAREC

21. nadaljevanje

»Končno, vaša milost! – Ni pa izključeno, da bom moral priči – gospoda Tullnerja – za obrambo ponovno zaslišati.«

Webston je upošteval malo prošnjo in odpustil Douglasa. Upal sem, da bo slednjega nekoliko vzmetnila zavest o možnosti ponovnega zasliševanja. Obramba pa bo morda imela srečo, da bo ziml kaj nepravilnega.

Barfield se je začudil in mi zašepetal: »Zakaj, za vraga, pa hočete tega mulca še enkrat zaslišati?«

»Prepričan sem, da nam ni vsega povedal in jaz bi silno rad izbrskal, kaj je počel na dan Warrenovega umora.«

Najn razgovor je prekinil prihod naslednje priče, Henryja Tillingerja.

Opisal je prihod Minerve Fuchs v podjetje sadnih sokov z vsemi podrobnostmi, toda izvedel nismo nič več, kot sem bil slišal sam že prejšnji dan.

Himes je bil videti zelo zadovoljen, ker je bila Minerva označena kot povzpethiška. Izrazil sem navzkrižno zasliševanje, da bi osvetlil nekatere točke.

»Je vstop gospoda Warrena prinesel vašemu podjetju nov razmah?«

»Vsekakor, gospod odvetnik. Priznati moram, da je imel Warren izreden trgovski talent

in je zelo hitro odkril nove in zanimive prodajne možnosti.«

»Vas njegova smrt zelo prizadene?«

»Zelo, čeprav se silno trudimo, prodaja že dva meseca pada.«

»Kdo je zdaj prevzel odgovornost direktorja?«

Raziskovalna ladja v slovenskih vodah

Obnovljen osemnajst let star gliser – Denar prišpevali Slovenija in Italija – Čakajo na sonde

PORTOROŽ, 3. marca – Slovenci smo končno dobili prvo raziskovalno ladjo, ki je vredna tega imena. V petek so namreč v morje splovili 9,5 metra dolg gliser, ki ga za ustrezno opremo in aparaturu opremlili po načrtih strokovnjakov portoroške Morske biološke postaje ljubljanskega Inštituta za biologijo. Inštitut za biologijo je tudi lastnik raziskovalne ladje, ki bo biologom morske biološke postaje vsakekoro omogočila kakovostnejše delo na morju.

Kot je dejal direktor Inštituta za biologijo Andrej Cokl, so ladjo – stari gliser – opremlili s pomočjo denarja, ki ga je skupnost Alpe-Jadran namenila za redne meritve in kontrole morja v Tržaškem zalivu. V ta program so poleg strokovnjakov portoroške morske biološke postaje vključili tudi morski biologi iz Trsta, Benetk in Rovinja. Za opremo raziskovalne barke je tretjino sredstev prispevala Republika Slovenija, dve tretjini pa Italija.

Raziskovalno barko pogonjena dva dizelska motorja s po 145 konjskimi silami moči, poleg potrebne navigacijske opreme pa je na njej montirana še oprema in računalnik za raziskovalno delo. Morski biologi sedaj že čakajo na dobavo avtomatske sonde, ki so jo naročili v Zahodni Avstraliji in bo strokovnjakom močno olajšala delo, saj jim ne bo več potrebno jemati vzorcev. Avtomatska sonda, ki ima sedem različnih funkcij, namreč vnaša vse zahtevane podatke takoj v računalnik. S tako sondo trenutno ne razpolaga nihče v severnem Jadranu. IZTOK UMER

Pobegnil motorist

PTUJ, 3. marca – V mestnem vrhu pri Ptujju je neznan voznik motornega kolesa, ali kolesa z motorjem, večer ob 4.30 zadnji doporog vozil kolesarja ob 48-letno domaćino Berto Kaissberger. Kolesarja je bila v nesreči hude poškodovana. Milčični prosijo vse, ki bi kaj vedeli o nesreči, da to javijo najbližji postaji milice. (V. V.)

GLISER STA OPREMILA ZASEBNIK – Biolog Morske biološke postaje Janez Forte je povedal, da sta osemnajst let stari gliser v treh mesecih opremila zasebnik Milan Kalavs in Silvo Bošnjanc. (Foto: Iztok Umer)

Črni trg s človeškimi organi

Odlčne obsojbe strokovne javnosti in zakonske prepovedi, ter pozivi k zavestnemu žrtvovanju – Legalni poskusi mednarodne trgovine z ledvicami

BEOGRAD, 3. marca – Po svetu zadnja leta vlada prava trgovska mrzlica in nobena skrivnost ni, da obstajajo tudi trgi z deli človeškega telesa. Nesreča enih in tvegana domiselnost drugih, ki bi radi dobro zaslužili, določata pogoje in cene dale pred očmi javnosti. Največ povpraševanja je po ledvicah. Zdrav človek lahko brez težav živi z eno ledvico, to pa za nekaterih že pomeni možnost, da bi na hitro oboteli. Ima izmed prvih znanih prisedavitev te vrste so izvedli v Veliki Britaniji – bogat tuje je na črnem trgu kupil ledvico za 4500 dolarjev.

V nekaterih revnih, večnoma afriških državah, kjer primanjkuje tudi povprečne medicinske tehnologije, odpravljajo trge s človeškimi deli. Ponokdo celo z dravno podporo sestavljajo sezname »humanih dejalec« za pešico dolarjev in določajo takse za dajalce, kirurge in predmetnike. Ob odločitvi obojestransko strokovne javnosti in zakonski prepovedi takšne trgovine na eni strani ter pozivih liberalnih političnih združenj, da se ima vsak pravico zavestno žrtvovati, in upanju sto tisočev ljudi v novo življenje na drugi strani so pred kratkim močnejše prebrati pogosto mladih in zdravih ljudi, ki so glede na pogostnost krvne skupine ali nujnost prodajali ledvice za 50.000 do 120.000 mark.

Tes dni so objavili tudi legalni poskus mednarodne trgovine z ledvicami. Moskviski inštitut je prek agencije Ona Trading iz Bremna kupil 7000 Nemcem, da za 120.000 mark (v kar sta vsoti operacija in trimesečno bivanje v bol-

nišnici) pridejo do težko pričakovane ledvice. Med ponudniki so tudi Jugoslovani, ki so le v tem videli možnost, da bi si zgradili hišo. Nekateri Nemci odhajajo po novo življenje v Indijo.

Pred tremi leti so na inštitutu za transplantacijo v Sarajevu odkrili »debel« »aravalec«, ki so prodali del »bebe. Na nekem strokovnem srečanju pa so omenili primer, ko se je humani dajalec po presaditvi ledvice vselil k »prejemniku« in zahteval, naj ga vzdržuje. Med oglaševanju jugoslovanskih časopisov je bilo še pred kratkim močnejše prebrati pogosto mladih in zdravih ljudi, ki so glede na pogostnost krvne skupine ali nujnost prodajali ledvice za 50.000 do 120.000 mark.

Marsikdo, ki živi samo s pomočjo aparata za dializo in ki mu presaditev ledvice, ki je zgodila nesrečo, ne bo dobesedno pomeni novo življenje, ne bo dobesedno razmišljal o moralni ali drugačni pravilnosti takšne odločitve. Vprašanje je le, kakšno

bogastvo pričakujejo tisti, ki se zaradi denarja odpovedujejo svoji ledvici, saj to gotovo lahko storijo le enkrat v življenju.

Novi zvezni zakon o presajanju organov, sprejet konec lanskega leta, predpisuje denarne in zaporne kazni za vse udeležence podobnih presaditev, določa pa tudi pogoje za žive dajalce in tako imenovane kadavrske presaditve, za katere ni več potrebno soglasje sorodnikov umrlega. Na stotine Jugoslovancev s »čakalne liste« vidi resitev prav v tej možnosti – ustanovitvi »kadavrske banke organov« (zdravih delov teles umrlih ljudi). V šestih transplantacijskih središčih v državi (Beograd, Zagreb, Reka, Ljubljana, Sarajevo in Skopje) je bil doslej največji problem pomanjkanje organov.

V Srbiji bodo na dializo 1800 kroničnih ledvičnih bolnikov, v Bosni in Hercegovini jih je več kot 1000, na Hrvaškem 1652, v Sloveniji in Makedoniji okoli 600, v Črni gori pa 100. Omeniti pa moramo še manj številne, a prav tako pomembne bolnike, ki čakajo na presaditev kosti, kostnega mozga, kostnega tkiva in kože, v zadnjem času pa tudi jetar in srca.

ALEKSANDRA AJDANIĆ

Lastniki gostilne in bifeje zapirajo kakor se jim ljubi

V enajstih od 15 lokalov kršili odlok o poslovnem času – Lani dinar ali dva za kazen, letos najmanj osem tisočakov

LJUBLJANA, 3. marca – Bezigrski policisti so se odločili, da naredijo malec »reda« v nekaterih bežigrških lokalih, v katerih ne upoštevajo odloka o poslovnem času in imajo odprto pač, kakor se komu zadi. Povod za to pa so bile med drugimi tudi številne pritožbe Bežigržanov o nočnih razgajanjih, neredih, kaljenju nočnega miru in podobnih neprijetnostih.

Za prvo akcijo so se odločili že v petek, 22. februarja. Med 21. in 24. uro so pregledali 15 lokalov in kar v enajstih so kršili mestni odlok o poslovnem času, zato so jih prijaviili sodniku za prekrške. Ker so bili že na kraju »dogajanja« so gostince povprašali tudi o neprijavljenih delavcih. Odkrili so jih v sedmih lokalih in o tem napisali poročila mestnim inšpekcijskim službam. Akcija so ponovili večer v istem času in istih lokalih. V devetih se niso zmenili za odlok – gre predvsem za lokale v poslovnem centru Mercatorja na Titovi, nekaj lokalov v Palmejevi pri Smeltu, dva na Ježici in po enega v Stožicah in Tomačevem. Lahko dodamo, da so zaradi tovrstnih kršitev lani napisali 218 predlogov sodniku za prekrške, treba pa je povedati, da se takrat lastniki niso preveč »žrili« zaradi tega. Kazen je bila na-

mršč smešno majhna – od dinarja in pol do dveh dinarjev. Letos verjetno ne bo več tako.

● Hkrati s kontrolo bežigrških lokalov so ljubljanski kriminalisti skupaj z inšpektorji SNZ Ljubljana pregledali, kako delajo v prijavnno-odjavni službi v nastanitem centru oziroma v hotelu Lipa na Celovški in odkrili precej kršitev. V hotelu in lokalu, ki je v sklopu hotela so preverili oziroma legitimirali tudi več gostov predvsem tujece.

kajti kazni za neupoštevanje tega odloka je po novem najmanj osem tisočakov. K. D.

Zbil ga je vlak

KIDRIČEVO, 3. marca – Sinoči, okrog 20. ure, je iz neznanega vzroka stopil pred potniški vlak, ki je prevažal potnike proti Pragerskem, 34-letni Emerik Acman iz Poljčan. Zapleten je bil v ŽTP. Vlak ga je zbil v jarek, kjer je obležal mrtve. (V. V.)

OD PETKA DO PONEDELJKA

Dvajset mrtvih v trčenju minibusov s tovornjakom

WINDHOEK, 3. marca (AFP) – Dvajset ljudi, med njimi trije otroci, je izgubilo življenje, ko se je angolski tovornjak zletel v minibus, ki je prevažal policista, se je zgodila nesreča sredi prejšnjega tedna na severu Namibije. Enajst potnikov je bilo na mestu mrtvih. Življenje je izgubili tudi šofer tovornjaka. Njegov sopotnik je umrl kasneje v bolnišnici.

Heroin sta želela preprodati

PRISTINA, 3. marca (Tanjug) – Delavci varnostnega centra Gnjilane so prijeli Envera Rahmanna in Zijdija Malijaja, ker obstaja utemeljen sum, da sta skrivaj proizvajala in prodajala opojne droge. Organi za notranje zadeve so namreč našli kilograma heroina, eno pištolo brez dovoljenja in 100 ponarejenih ameriških dolarjev. Kot je bilo zapisano v sporočilu, sta nameravala heroin preprodati doma in v tujini. Z njim bi na zahodnem trgu zaslužila 120.000 mark.

Štirinajst let zapora za uboj žene

LEOBEN, 3. marca – Sodniče v Leobnu je obsodilo 47-letnega Franca Obergerja na 14 let zapora, ker je v noči od 23. na 24. julij lani s puško

Zapeljala na levo

MARIBOR, 3. marca – V Miklavžu pri Mariboru je danes ob 7.10, 31-letna Vida Turk iz Zlatoljice, ki je vozila proti Ptujju, nenadoma zapeljala na levo stran ceste. V tem trenutku je pravilno po svoji desni pripeljal iz nasprotni strani 29-letni Dušan Horvati iz Zlatar Bistrice. Turkova je zadela Horvatičev avto, ki se je prevarnil, nato pa jo je odbilo še v osebni avto 49-letnega Ignaca Rupnika iz Zlatoljice, ki se je sicer skušal umakniti. V nesreči je bila Turkova hudo poškodovana. (V. V.)

Dva hudo poškodovana

MARIBOR, 3. marca – Triindvajsetletni Smiljan Damiš iz Maribora je soboto ob eni uri vozil avto po ulici Nad izvira v Miklavžu. Zaradi prehitre vožnje in vinjenosti, ga je zaneslo iz ceste, trečil je v drevo, nato pa zdrsnil po nasipu. V nesreči je bil hudo poškodovan, hudo pa je bila poškodovana tudi sopotnica, 23-letna Lidija Caf. Skode na vozilu je za 30 tisočakov. (V. V.)

Neppravilno prehitelav

PTUJ, 3. marca – V Budini pri Ptujju je danes ob 2.15 20-letni Stanko Dočev iz Spodnje Hajdine, ki je vozil proti Ptujju, prehitelav avto v trenutku, ko mu je nasproti pripeljal 24-letni Ljubič Lorber iz Brega pri Majšpercu. Prišlo je do trčenja, v katerem je Lorberja vrglo iz avta in je obležal s hudimi poškodbami. Skode je za 100 tisoč din. (V. V.)

Yvonne Whittall: KAROOJSKI UROK

16. nadaljevanje

Bila je odločena, da se znebi nemira, tope bolečine globoko v sebi, za katero ni bilo zdravljenja, pa se je kar na slepo pogrnala naprej. Šele ko je čez nekaj minut prispela do dreves, je ugotovila, da je šla predaleč, prehitro in brez palice. Kolik jo je bolelo, zbadalo jo je v stegnih. Utrujenost je naslonila na široko deblo najbližjega kavčukovca, razbremenila bolno nogo in jo rahlo masirala, da bi ublažila bolečino.

Kako popolen mir vlada, je pomislila, zaprla oč in počivala, pri tem pa z roko samodejno drgnila po bolečem mestu. Tisti hip je tišina pretrgala srhljivo renčanje besne živali. Lisa je zadrževala od strahu. Široko odprte oči so se v nemi grozi zastrle v volku podobnega psa, ki je s strašnimi črkami planil na kraj, kjer je bila na pol skrita za drevesom. Še krič je od strahu obstal v grlu, zaprla je oči in čakala, da jo bo žival začela trgati.

»Rolf!«

Pes je v trenutku ubogal gospodovlani glas, se ustavil, kot bi odsekaj – komaj kak meter od Lise, a še v temi je čutila, da ima nasršeno dlako na hrbtu in da jo pozorno in sumničavo opazuje.

Onemela je od olajšanja, ko se je v njenem vidnem polju pokazala visoka, temna postava Adama Vandeleurja. Bila je prešibka, da bi se premaknila, in prenevarno blizu solzam. Skozi temo, obsjano z mesečino, je prhlil čeznojo

Helikopter strmoglavil

SYDNEY, 3. marca (Tanjug) – Nesreča turističnega helikopterja v Queenslandu v Avstraliji je zahtevala življenja šestih potnikov in pilota. Helikopter je iz še neznanih razlogov strmoglavil na obalo otoka South Stradbroke, 65 kilometrov od Zlate obale, največjega turističnega območja v državi. Potniki so bili verjetno turisti, saj je bil helikopter last družbe, ki organizira zračne ogledne naravnih lepot queenslandske obale.

Bomba v sinagogi

BANGKOK, 3. marca (Tanjug) – Dvašnja eksplozija bombe v sinagogi v Manili je povzročila samo manjšo škodo, ranjenih in mrtvih pa ni bilo. Izraelci veleposlanik na Filipinih Jose Bahiri je dejal, da gre za poskus masekvanja za vojni pobor Iraka. To je bil že tretji bombni napad na Filipinih po izbruhu zalivske vojne. Zaradi eksplozivne bombe 19. januarja pred ameriškim kulturnim centrom Thomas Jefferson v Manili, pri čemer je en iraki terorist umrl, drugi pa je bil ranjen, so bili s Filipinov izgnani irakiški diplomat in dva študenta.

Štirje mrtvi na Sloveniki

CELJE, 3. marca – Sinoči, ob 21.45, so v prometni nesreči na Sloveniki umrli štirje ljudje. Osemindvajsetletni Celjan Andrej Urbanič, ki je zadnja leta živel v Avstraliji, se je iz celjske smeri peljal proti Mariboru. Blizu Ljubčane je nenadoma, ne vedo še, zakaj, zavil na levo stran cestišča.

Prav tedaj mu je nasproti pripeljal osemindvajsetletni Matjaž Gorjup, doma iz Drutje. Vozili sta silovito čelno trčili nato pa se je v Gorjupov avtomobil zadel še avto, ki ga je za njim vozil 31-letni Jože Rozman, iz Ločice ob Savinji. Tudi Ljubljancanka Vinka Vozjak, rojena 1937. leta, prav tako doma iz Drutje, Edina preživela potnica v Gorjupovem avtomobilu Magdalena Marolt, rojena 1953. leta, pa je bila težja ranjena. Voznika v drugih dveh avtomobilih sta ostala nepoškodovana. Skupne škode na vozilih je za okrog 250 tisoč dinarjev. I. B.

Posledica te težke nesreče so nadvse tragične. Poleg Andreja Urbaniča so umrli še voznik Matjaž Gorjup in njegova šestindvajsetletna žena Martina ter Viktorija Vidmar, rojena 1937. leta, prav tako doma iz Drutje. Edina preživela potnica v Gorjupovem avtomobilu Magdalena Marolt, rojena 1953. leta, pa je bila težja ranjena. Voznika v drugih dveh avtomobilih sta ostala nepoškodovana. Skupne škode na vozilih je za okrog 250 tisoč dinarjev. I. B.

Rušijo se robovi gradbene jame ob hotelu Slavija

MARIBOR, 3. marca – Gradbena jama ob hotelu Slavija, v strogem središču Maribora, že dolgo mesece buri Mariborčane. Tam, kjer bi morale biti zgrajene podzemne garaže in nad njimi hotel, še vedno zve globoko gradbena jama zavarovana z jeklenimi sidri.

Zaradi naglih otoplitev se brežine jame pričele popuščati in se rušiti. Zato je gradbena inšpektorja Marijana Koras, zaradi varnosti, zaprla delnice Vita Kraigherja na zahodnem delu gradbene jame in plinok pred hotelom Slavija na vzhodnem delu jame. Na tem delu je tudi avtoBUSNO postajališče za mestni potniški promet. Kaj bo zdaj s potniki in avtobusi, še ne vedo.

V petek so zaprli ulico Vita Kraigherja vse do hotela Slavija, avtoBUSNO postajališče pred hotelom Slavija pa zožili kar za dva metra. V veliki nevarnosti je tudi blok ob domu JLA. Na steh nah so se že pojavile razpoke in kaj lahko se zgodi, da popusti betonska zaščita. Zato bo treba jama takoj zasuti. V. V.

4. marec

Med najpomembnejše predstavnike slovenske moderne spada pesnik Josip Murn-Aleksandrov, začetnik in utemeljitelj poznejšega razvoja slovenske lirike (rojen 4. marca 1879, umrl 18. junija 1901). Murn je približal pozicijo ljudske muštvovanju in jo hkrati napolnil z razboletimi čuti ter čustvi mestnega proletarca in intelektualca.

Bil je nezakonski sin služkinje, mladost je preživel pri tujih ljudeh in že takrat je bil izredno občutljiv za višje iz napol meščanske in napol vaškega življenja. Gimnazijec, visokošolec in odvetniški pisar Murn je doživljal konec stoletja v znamenju romantičnega subjektivizma, prišel je pod vpliv Lermontova, pozneje pa se je sprijaznil s človekovo vraščenoostjo v svet in naravo. Začel je eksperimentirati s paradoksom, stavčel ni veržno destrukcijo in tako ustvaril temelje nadaljnje iskanja v slovenski literari.

V podobah iz naravnega vaškega življenja, v kmečkih opravilih, segah, vražah in pregovorih besednih zvezah je našel simbole za svoje občutje, do katerih je kljub poznavanju nemške in francoske dekadence pričel povsem sam (Šentjanžev, Pesem o ajdi, Pesem o klasu, Kmečka pesem). Vplivi ruskega pesnika Kolcova in angleškega pesnika Burns se kažejo v tesnobnih orisih trenutka v naravi (Ko dobrave se mrače, Ah, ti bori, Pa ne pojdem prek poljan). Preprost in segav, včasih tudi trepek izraz je

značilen za Murnove ljubzenske pesmi, ki obujajo mladostne sanje in tožijo o osamelosti (Golobčka dva, Petnajst let, Zimska pesem). Samostojne pesniške zbirke Murn ni izdal, sicer jo je pripravil in ji dal naslov Pesmi in romances, toda prehitela ga je smrt. Zbirka je izšla dve leti po njegovi smrti.

Murn je v kratkem času, ki mu je bil na voljo, ustvaril ogromno. Razvil je bogat, prosojen impresionen podob in sloga, v zgradbi verz je uveljavil čisto muzikalnost, ves čas pa je ohranjal formo preproste kitice in kratek verz romantične slovenske tradicije. Njegovo delo je eden od vrhov slovenske poezije, nekaterim pa velja za najčistejšega slovenskega lirika.

Dogodki na današnji dan

- 1678 Rodil se je italijanski skladatelj in violinist Antonio Vivaldi (umrl leta 1741).
- 1844 Rodne je slovenski pisatelj Josip Jurčič (umrl leta 1881), avtor prvega slovenskega romana.
- 1866 V Zagrebu je bila ustanovljena Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti.
- 1941 Knez Pavel je odpotoval v Berchtesgaden na sestanku s Hitlerjem.
- 1973 Na volitvah v Čilu je doživel veliko zmago stranka tedanjega ustavnega predsednika Salvadorja Allendeja.
- 1977 Katastrofalet potres v Romuniji je povzročil smrt nad tisoč ljudi. Najhuje je bila prizadeta Bukarešta.

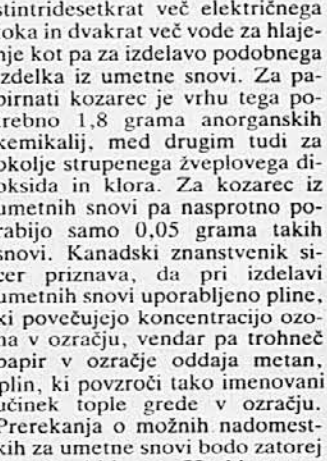
VRTIMO GLOBUS – VRTIMO GLOBUS – VRTIM

Plastika namesto papirja?

Kozarci in embalaža za živila iz umetnih snovi precej manj obremenjujejo okolje kot podobni izdelki iz papirja. Do te presenteljive ugotovitve je prišel kanadski kemik Martin Hocking z univerze v Victori. Za izdelavo enega samega kozarca iz papirja je potrebno dvanajstkrat več pare, šestindvajsetkrat več električnega toka in dvakrat več vode za hlajenje kot pa za izdelavo podobnega izdelka iz umetne snovi. Za papirni kozarec je vrhu tega potrebno 1,8 grama anorganskih kemikalij, med drugim tudi za okolje strupenega žveplovega dioksida in klor. Za kozarec iz umetnih snovi pa nasprotno porabijo samo 0,05 grama takih snovi. Kanadski znanstvenik sicer priznava, da pri izdelavi umetnih snovi uporabljajo pline, ki povečujejo koncentracijo ozona v ozračju, vendar pa trohneč papir v ozračju oddaja metan, plin, ki povzroči tako imenovani učinek tople gredice v ozračju. Prerekanja o možnih nadomestkih za umetne snovi bodo zatore morala biti po Hockingovem mnenju »stvarnejša«.

Kraterje na Veneri bodo poimenovali po znamenitih ženskah

Kakšnih sto kraterjev na Veneri bodo v kratkem verjetno poimenovali po Pearl S. Baskovi, Rachel Carson in Gertrudi Stein. Znanstveniki, ki so proveli radarске posnetke, ki jih je na Zemljo poslalo vesoljsko vozilo Magellan, so ta imena predlagali mednarodnemu astronomskemu združenju, da jih mora odobriti. Ameriški geolog Gerald Schaber je povedal, da je med predlaganimi še nekaj imen svetovno znanih žensk: antropologinja Margaret Mead, pisateljica in veleposlanice Claire Booth Luce in nesrečne škotske kraljice Marije Stuart.

Diamanti za zakonski stan

Blesk in sladkosti zakonskega stanu so glavna tema razstave z naslovom »Diamanti in nevesta« v Milanu. Razstavljeni so izbrani predmeti in redki dokumenti, med drugim Diorjeva oblačila in edinstveni prstani, na primer tale, ki ga je Maksimilijan Avstrijski podaril Mariji Burundski leta 1477.

Anekdoti za danes

Na današnji dan leta 1852 je umrl ruski pisatelj in dramatik Nikolaj Vasiljevič Gogol, vodilni predstavnik prve faze ruskega realizma (rojen 1809).

Na snov za njegove »Mrtve duše« je opozoril Gogolju Puškin. Kaže, da je hotel idejo sam obdelati in ko je izšla Gogoljeva knjiga, je vzkliknil: »Tega malega moža se je treba paziti! Tako hitro te oropa, da nimaš niti časa, poklicati na pomoč!«

Nekoč je Gogolju v družbi postalo slabo. »Hitro, hitro, pomagajte mi!« je vzkliknila gostiteljica, »dva moža naj ga držita, eden pa naj mu vlije žganja v usta!« »Ali me ne bi mogel eden držati in dva vlivati?« je septetaje vprašal Gogolj.

I. P. GAREN

VEČERNI UDAREC

21. nadaljevanje

»Končano, vaša milost! – Ni pa izključeno, da bom moral prič – gospoda Tullnerja – za obrambo ponovno zaslišati.«

Webston je upošteval mojo prošnjo in odpustil Douglassa. Upal sem, da bo slednjega nekoliko vzmernirala zavest o možnosti ponovnega zasliševanja. Obramba pa bo morda imela srečo, da bo zinih kaj neprevidevna.

Barfield se je začudil in mi zašepetal: »Zakaj, za vraga, pa hočete tega mulca še enkrat zaslišati?«

»Prepričan sem, da nam ni vsega povedal in jaz bi silno rad izbrskal, kaj je počel na dan Warrenovega umora.«

Najin razgovor je prekinil prihod naslednje priče, Henryja Tillingerja.

Opisal je prihod Minerve Fuchs v podjetje sadnih sokov z vsemi podrobnostmi, toda izvedeli nismo nič več, kot sem bil silal sam že prejšnji dan.

Himes je bil videti zelo zadovoljen, ker je bila Minerva označena kot povzpnetnica. Izrazil sem navzkrižno zasliševanje, da bi osvetlil nekatere točke.

»Je vstop gospoda Warrena prinesel vašemu podjetju nov razmah?«

»Vsekakor, gospod odvetnik. Priznati moram, da je imel Warren izreden trgovski talent

in je zelo hitro odkril nove in zanimive prodajne možnosti.«

»Vas njegova smrt zelo prizadene?«

»Zelo, čeprav se silno trudimo, prodaja že dva meseca pada.«

»Kdo je zdaj prevzel dejavnost direktorja?«

»Skupaj z gospodom odvetnikom Barfieldom skušava ukrepati čim bolje. Upam, da se bo gospod Barfield po odprtju oporoke lahko bolj temeljito posvetil vodenju trgovskih poslov.«

»Sta bila z vašim družabnikom kdaj različnega mnenja?«

»Res zelo redkokdaj! Najini delovni področji sta bili strogo ločeni in lahko sem bil zelo vesel, da sem imel tako odličnega vodjo prodajnega oddelka. Ker izdelava sokov zahteva določeno tehniško in strokovno znanje, se gospod Warren ni nikdar vtikal v to področje.«

»Ste zadnje tedne pred njegovo smrtjo opazili kaj nenavadnega v vedenju gospoda Warrena?«

»Prav ničesar! In vendar ...«

Prenehal je in okleval. Zato sem moral svoje vprašanje ponoviti, nakar se je odločil in rekel: »Prejšnji mesec sem prejel čuden telefonski klic, in sicer od vodje konkurenčnega podjetja. Razumeti je bilo, kot da bi gospod Warren hotel prodati svoj delež, zahteval pa brezpogojno varovanje tajnosti. Zadeve si ne morem prav predstavljati; menim, da je bila to le poteza konkurence, ki bi nas rada kupila.«

V teku zaslišanja sem izvedel ime podjetja in direktorja. Spet stvar, ki jo je bilo treba preveriti.

»Končano, vaša milost!«

V prostoru za priče je Tillingerja hitro zamenjal inspektor Cartling. Zadeva je postala resna in porotniki, ki so se doslej dolgočasili, so postali pozorni. Nujno so morali ugotoviti, da

kriminalni proces ni le zaporedje senzacij, da pa včasih zahteva enolično pojavljanje nevarnih oseb.

Nujno sem moral poskrbeti za boljše predstavo pred porotniki, sicer bi bili še sposobni, da bi obtoženci pripisali krivdo, da so se preveč dolgočasili.